

naša luč

1973

8

zemlja je slej ko prej okrogla

kroparski trg

Naslov ne zveni dobro. Tako niso pri nas nikdar rekli temu prostoru. Tudi številne zgodbe, ki so znane o tem koščku Kroppe, uporabljajo brez izjeme tujko. Torej začnimo pri našem „placu“!

Da je premajhen, pravijo. Tako majhen, da je treba dati voz narazen, če ga hočeš obrniti, konju pa seči skozi gobec in skozi trup do repa ter potegniti rep k sebi, podobno kot bi obrnil nogavico. Drugi pa celo trdijo, da je treba cigaro v ustih prelomiti, če bi se rad na našem placu zasukal.

Učitelj Rupret, ki je svojčas pri nas učil, je vedel povedati, da se je na tem prostoru odigralo veliko dejanje stvarjenja sveta. Da je Bog tu delal ljudi iz ilovice ter jih sušil na mostni ograji. Brž ko je bila prva skupina zadosti suha, jo je Bog oživil in poslal po dolini ven v svet. Vse je potekalo v lepem redu, samo še ena skupina se je sušila na mostu, pa se je angel, ki je mešal ilovico, zadel v desko in stresel bodoče ljudi z ograje na tla, tako da je bilo vse zverženo. Bog Oče je bil nejevoljen, ker mu je nerodnost angela pokvarila delo, toda ker je bil že utrujen, ni mogel popravljati. „Naj ostanejo taki, kakor so,“ je dejal. „Sicer jih ne kaže pošiljati ven v svet, pa naj ostanejo kar tukaj. To bodo Kroparji!“

Mislím, da naš plac ni bil za Kroparje manjšega pomena kakor za Atence Aeropag. Ker se je vse važnejše dogajalo na tem kraju, si lahko mislimo, da so v dobi, ko je imela Kropa še svoje sodnike, tudi sodili na placu. Saj je znano, da je bila ob priliki kozjega punta tukaj razglašena porazna sodba kroparskim kozarjem.

Tudi zidani mostovž, ki veže

Vretenovo in Trohovo hišo, je kakor nalašč za to postavljen. Starejši ljudje se gotovo spominjajo, da so s tega mostovža biriči vsake nedelje tolmačili razglase in ukaze, ki so zadevali kroparsko srenjo. Kdo se ne spomni Štolmarjevega Jožce, ki je z visokim tenorjem bral dolgo vrsto let z Vretenovega mostovža uredbe in paragrafe: „Poslušajte!“ Tudi nočni čuvaji so na tem mestu največkrat peli uro in budili kovače k delu: „Sveti se, sveti beli dan...“

Samo za Ilirije oživljene ve naša povestnica povedati, da je zamenjala plac Potočnikova lopa, iz katere je takratni francoski mer okliceval ženine in neveste. To je moral nekdo pripovedovati stari srbski gospe, ovdoveli generalici, ki je potem več let hodila v poletju z Bleda gledat „kuču, gde je boravio Napoleon Bonaparte“. Skušal sem stari gospe dopovedati, da je v zmoti, pa sem slabo naletel.

Toda središče in srce Kroppe je ostal vedno njen plac. Z njega so peljale žile in pota po vsem naselju in še daleč v svet.

Težko je naš človek zatajil svoje poreklo. Nekoč je bil nekdo za pričo pri poroki v Ljubljani. Pa se je hotel malo bolj mestno izražati, ko so vpi-sovali priče.

„Kaj je vaš poklic?“

„Verrrigarr.“

„Kako, prosim?“

„Verrrigarr.“

„Oprostite, ne razumem, povejte še enkrat.“

„Tok, hudič, četne devam!“

Tako je revsknil v patra in pogledal kakor hudič iz vrča.

Na placu so bile serenade in koncerti danes že pozabljene gasilske godbe, ki je svojčas vsestransko zelo pridno delovala. Pri nas še danes rabimo za godbo, ki povzroča hud trušč, naziv „fužina“.

O placu govori tudi tedenski program žejnih kroparskih kovačev, kakor so ga na podlagi opazovanj sestavili Jamničani.

Ponedeljek je plov,
torek je prementov,
v sredo na plac krivo stojajo,
v četrtek kladva gloncajo,
v petek jo vdarjo,
v soboto se vmijejo,
v nedeljo ga pa mal' čofajo.

Naši kovači so kajpada tudi sami imeli tak tedenski dnevnik, ki pa se v bistvu ne razlikuje dosti od jamniškega.

Ponedeljek je plav,
v torak pa glava boli,
v sredo poskusmo,
v četrtek jo udarmo,
v petek je vagovn,
v soboto pa rajtamo.

Na placu je tudi rad prepeval „Terezinko“ ali pa „Ti boš pa doma ostala...“ Kositov Peter. Kljub revščini je rad pel. Nekoč je prišel precej pozno ves premražen od petja in fantovanja domov. Peč je bila mrzla, večerja in postelja prav tako. Peter se kar ni in ni mogel ogreti. Vse cunje, kar jih je premogel, je zmetal na posteljo, pa ga je še zeblo. Nazadnje popade še velik lesen kovček, ga zvali na posteljo ter zleze podenj. To je menda pomagalo.

Zadnjič sem govoril z našimi uglednimi možmi, ki imajo besedo in so mi obljubili, da se bo gledalo, da se naš plac razširi in popravi. Del zidanega Trohovega mostovža je namreč razsul tovrni avto, ki se je hotel tam obrniti. Na spodnjem koncu je pa Štagelnov Justin zgradil dober kos placa, da bo tam uredil neke poizkusne plantaže.

Joža Bertoncej,

KROPARSKE ZGODBE

Naslovna stran: Trata pri Velesovem na Gorenjskem

Svoboda vernih v samoupravni družbi

V javni razpravi je osnutek ustave SFRJ. Zanima nas, kako opredeljuje nova ustava svobodo veroizpovedi in verskih skupnosti in kako zagotavlja vernim enakopraven položaj v državi. Tu povzemamo glavne ugotovitve Franca Perka iz njegovih dveh razmišljanj (*Znamenje, Ljubljana*, julij—avgust 1973; *Družina, Ljubljana*, 12. avg. 1973).

● *Vloga Zveze komunistov* je v temeljnih načelih ustave posebej naglašena. Ker ni Zveza komunistov vsem dostopna in ker so verni zaradi verskega prepričanja že naprej iz nje izključeni, so ti v neenakopravnem položaju. ZK zastopa kot politična sila določen svetovni nazor in ga druži z določeno politikom. Po Garaudyju (francoskem marksistu, bojevniku za razgovor med kristjani in marksisti, op. NL) je vsako povezovanje politike z določenim svetovnim nazorom klerikalizem.

● *Prosta izbira poklica in zaposlitve*: „Zajamčena je svoboda dela. Vsakdo si prosto izbira poklic in zaposlitev.“ Tu in tam se javljajo glasovi, da veren učitelj ne more biti učitelj, in tudi so nekateri primeri, ko učitelje in profesorje odstranjajo iz službe zaradi njih verskega prepričanja in udejstvovanja. Vsako razlikovanje pri zaposlitvi in preganjanje zaradi verskega prepričanja je torej protiustavno in prav je, da se prizadeti občani sklicujejo na ustavne pravice.

● *Svoboda tiska in drugih oblik javnega obveščanja*: Za verske skupnosti je predvidena samo svoboda tiska. Druge oblike javnega obveščanja jim niso dostopne, kar ni v skladu s tem členom ustave.

● *Protiustavnost nestrpnosti*: „Protiustavno in kaznivo je kakršnokoli propagiranje ali izvajanje nacionalne neenakopravnosti kot tudi kakršnokoli razpihovanje nacionalnega, rasnega ali verskega sovraštva ali nestrpnosti.“ Ker prihaja tudi do protiverskega oziroma svetovnonazorskega sovraštva in nestrpnosti, bi morala ustava tudi to obsoditi kot protiustavno in kaznivo.

● *Izpovedovanje vere in verske skupnosti*: „Izpovedovanje vere je človekova zasebna stvar. Verske skupnosti so ločene od države in so svobodne pri opravljanju verskih zadev in verskih obredov. Verske skupnosti smejo ustanavljati samó verske šole za vzgojo duhovnikov. Protiustavna je zloraba vere in verskih dejavnosti v politične namene.“ V prejšnji ustavi je bilo rečeno, da morejo verske skupnosti ustanavljati šole za vzgojo duhovnikov, sedaj pa je dodana še besedica *samó*. Ker Cerkev potrebuje tudi versko izobražene laike pri opravljanju svojega poslanstva, npr. katehistinje in organiste, in mora imeti zanje tudi neke šole ali tečaje, je besedica *samó* odveč. — Kakor je za protiustavno označena zloraba vere in verskih dejavnosti v politične namene, bi bilo prav, da bi bilo izrečno kot protiustavno označeno tudi vsako nezakonito omejevanje verske svobode in izpovedovanja vere. — Pomankljivo je tudi, da ni v tem členu nič omenjena pravica staršev, da svojim otrokom zagotovijo tisto versko in moralno izobrazbo, ki je v skladu z njihovim lastnim prepričanjem.

naša
luč
1973

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 22
oktober 1973

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	1,40 angl. f.
Avstrija	60 šil.
Belgija	150 bel. fran.
Francija	15 f. fran.
Italija	1800 lir
Švica	15 š. fran.
Nizozemska	10 n. gold.
Nemčija	13 n. mark
Švedska	15 š. kron
Avstralija	3,5 av. dol.
Kanada	4 kan. dol.
ZDA	4 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Erscheinungsort:
Klagenfurt

Verlagspostamt:
A-9020 Klagenfurt

Printed in Austria.
P. b. b.

8

— kako se imajo doma? —

TURIZEM

Letošnja turistična sezona je preseгла vse dosedanje rekorde. Obisk tujih gostov je bil za četrtno večji. Opaziti je bilo manj domačih gostov, kar je razumljivo ob visokih cenah in majhnih zmožnostih cenejšega letovanja. Ta umik je bil posebej občuten ob slovenski obali.

AVTOMOBILI DRAŽJI

3. septembra so „Tomas“, „Crvena zastava“ in „Unis“ dvignili cene svojim avtomobilom od 12 do 25 odstotkov. Nekaj primerov: Z-750 prej 25.198, sedaj 28.163; Z-101 prej 45.236, sedaj 56.299; AMI-8 stara 36.724, nova 40.511 din.

PLANINSKI VODNIK

Ob 80-letnici Planinske zveze Slovenije je izšel „Vodnik za Kamniške in Savinjske Alpe“. Knjiga na sodoben način obravnava to področje in je dobrodošla vsem ljubiteljem gorskih lepot.

KATEHETSKA NEDELJA

Po vsej Sloveniji se je pričelo novo veroučno leto. Duhovniki in sodelavci se trudijo za čimbolj in-

tenzivno poučevanje verouka. Letos je poudarjena misel, da je kateheza zadeva vseh udov Cerkve. Posebno važna je kateheza odraslih. Vedno znova iščejo poti, kako bi resnice o Bogu in verskem življenju podajali na sprejemljiv in življenjski način.

MISIJONARJI

Iz Slovenije so letos odšli v Afriko štiri novi misijonarji: na otok Madagaskar Janko Kosmač in Jože Gider, kjer bosta okrepila slovensko skupino misijonarjev, jezuitom v Zambiji pa sta se pridružila p. Janez Mlakar in Janez Mujdrica.

† STANE KREGAR

1. avgusta je umrl v Ljubljani duhovnik in največji sodobni slovenski slikar Stane Kregar. Škof Lenič se je ob njegovi krsti takole poslovil: „Mi te v svoji neobgljenosti ne moremo oceniti... Vemo, da si prejel velike talente od Boga in si z njimi tankovestno trgoval. „Umetnost je molčanje“, si rad poudarjal. Ure in ure si bil zaprt v svoj molk, v katerem si ustvarjal, doživljal svet barv in nato iz svoje bogate notranjosti vnašal na platno, steklo in svež omet. Tvoje barve so se prenašale v mozaike, tapiserije, na toliko različnih cerkvenih paramentov... Nocoj si počival pod mozaikom, ki

predstavlja vsa tvoja dela po vsej Sloveniji, od Prekmurja do Gorice in še dalje do večnega mesta v Sloveniku.“

Stane Kregar je bil velik kot kristjan, umetnik in duhovnik. V sebi je nosil silno delovno vneto, ki je ustvarila preko 600 oljnih slik, 400 barvnih oken in s freskami obogatila neštete slovenske cerkve.

Njegovega pogreba se je udeležila ogromna množica ljudi, umetnikov, kulturnih delavcev in duhovnikov. Ostaja nepozaben tudi kot človek in prav zaradi tega je še globlje zapisan v srcih slovenskih ljudi. Življenje ga je kristaliziralo za pogumno srečanje z Bogom, kjer živi večno Lepoto.

BOHINJ — Na morju so „izumrle“ ribe, v Bohinju pa je „zmanjkalo“ mleka. Kljub temu, da je bohinjski sir poznan daleč naokrog, ga v samem Bohinju težko dobiš. Prav tako tudi mleko. Pravijo, da so poleti krave v planinah in turistom ni veliko za mleko, ker jim lahko vsak trenutek postržejo s čevapčiči.

BORL — Na dvorišču tega gradu je bilo v letošnji sezoni vedno živahno in prijetno. Poleg zabavno glasbenih ansamblov so nastopale tudi folklorne skupine. Bilo je tu-

Piran, naše slikovito obmorsko mesto

di več nastopov z mednarodnim sodelovanjem.

BREGINJ — Na podeželju tolminske občine je že veliko starih hiš, ki so brez lastnikov in razpadajo. Takih hiš je največ v breginjskem kotu. Medobčinska komisija želi izvesti akcijo za odstranitev razpadajočih hiš.

BREZJE — Ob koncu šolskega leta poromajo peš na Brezje študentje iz vseh delov Slovenije. Romanje postaja že tradicionalno in nosi v sebi tisto najgloblje, kar te študente pri sveti maši še bolj poveže v eno družino. Letos jih je prišlo toliko, da so brezjansko cerkev povsem napolnili.

BREZJE — 18. avgusta so doživele Brezje, naš največji romarski kraj, pomemben dan. Na petem vseslovenskem romanju bolnikov, ki ga je organiziralo „Ognjišče“, se je zbralo okoli dva tisoč bolnikov (1500 je bilo prijavljenih). Če dodamo tem še njihove spremljevalce in druge romarje, si lahko predstavljamo, da je bil polno zaseden prostor pred cerkvijo, kjer so pri glavnem vhodu postavili daritveni oltar z okrašeno milostno brezjansko podobo. Razumljivo. Kam naj gredo bolniki s svojimi križi kakor pred Kristusa in njegovo Mater?

BRNIK — Odprli so novo letališko zgradbo aerodroma v Ljubljani. Poslopje je moderno urejeno in sprejme do 2000 potnikov na uro. S tem je letališče prekosilo vsa jugoslovanska. V prvi polovici letošnjega leta je letališče sprejelo in poslalo v svet 1489 letal.

CELJE — Cesto na Stari grad obnavljajo s pomočjo krajevnih organizacij, predvsem pa iz sklada za pospeševanje turizma. V načrtu je tudi postopna ureditev ostalih cest, ki vodijo do kulturnih znamenitosti in turističnih točk.

CERKNIŠKO POLJE — Pod gradom Šteberk je kraški izvir, imenujejo ga tudi „sifon“ Cerkniškega jezera. Ljubljanskim jamarjem

Robbov vodnjak kranjskih rek v Ljubljani

je uspelo ob nizki vodi priti po dolgem rovu do prostorne galerije, zelo podobne Križni jami. Sedaj pripravljajo načrte, da bi to jamo obiskovali tudi turisti, kar bi poživilo turizem na tem področju.

DAVČA — Vas leži tisoč metrov nad morjem in je zaradi svoje raztresenosti po mnenju domačinov večja kot Dunaj. Nekoč pozabljena vas je zdaj postala s svojimi starimi običaji zanimiva. Ob

(Dalje na 10. strani)

domači termometer

Prožna hrbtenica in labilen značaj sta marsikje isto kot dober položaj.

Kako to, da lahko nekateri prekoračijo vse meje, ne da bi sploh zapustili državo?

Nekateri imajo srce le še v omaki.

Proti zaprtemu krogu ljudi se je pogosto nevarno boriti odprto.

Zakaj železnica tudi pri dviganju cen tako ne zamuja?

Takoj, ko začutijo, da zgubljuje tla pod nogami, vam začnejo kopati jamo.

Ali je res potrebno vsem tistim še reči, da so bedaki, ki to dokazujejo s svojimi dejanji?

Izobraženec je človek, ki mu družba priznava, da je pameten, da bi se potem lahko norčevali iz njega.

To leto bomo zgradili še dvajset delavskih stanovanj za delavce iz uprave.

Nekateri tovariši živijo, kakor hočejo, mnogi tovariši pa, kakor morejo.

Edini delavec, ki ima koristi od foteljčkov, je tapetnik.

Verjemite mi, če hočete biti prevarani!

Oblast je nekaj čudovitega: daje ti občutek, da si najboljši in da so vsi ljudje srečni le pod teboj.

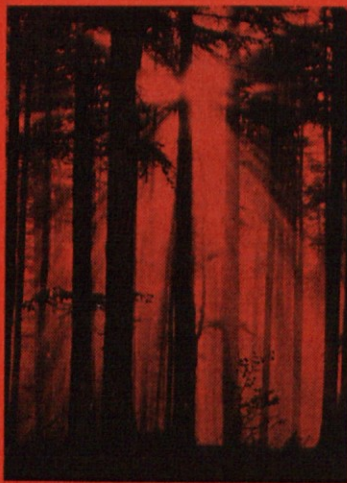
Stanovanja delavcem, komu pa vile in vikende?

Od vsepovsod

nihče nima pravice biti srečen sam

● Vsa umetnost življenja je v tem: ljubiti. V tem je skrivnost sreče, edine sreče, ki jo je vredno okusiti. Povejmo to tistim, ki delajo slabo, in skušajmo jih spreobrniti. Pokažimo jim, da so na napačni poti, da je vsako slabo dejanje skrivno nesreče v svetu in da samo dobrota vodi k veselju.

● Za ubogega je še nekaj hujšega kot revščina: osamljenost. Beda, v kateri je, pogosto ustvarja okoli njega neke vrste praznino. Tako dobiva vtis, da je zapuščen, prav takrat, ko ne more sam sebi zadostiti. Brez dvoma imajo svoj pomen tudi tiste „podpore“, za katere se potegujemo z natisnjenimi obrazci pred brezbriznimi uslužbenci. Toda tudi ko bi bile te podpore še tako obilne, ne bodo storile nič drugega kot to, da naš konec le odmikajo. Ubogi ne potrebuje toliko teh „podpor“, marveč več tolažbe, razumevanja, prijateljstva. Povrh vsega pa obstajajo bede, ki jim denar

vitko musek

več razgibanosti v slovensko cerkev

Cerkev na Slovenskem občutim predvsem kot vdano zadovoljnost z obstoječim stanjem. Najusodnejši vzrok tega je vdana pasivnost vseh, ki smo zbrani v Cerkvi na Slovenskem, pa tudi potrpežljiva zadovoljnost z „vpeljanim“, „preizkušnim“, „predpisanim“... Zakaj „božje ljudstvo“ tako radi primerjajo s čredo ovac? To je prisposoda, ki izključuje izoblikovano osebnost in človekovo svobodo, da o njegovi odgovornosti za Cerkev sploh ne govorimo.

Dan za dnevom v stiku posebno z mladimi spoznavam predvsem, kako slabo poznajo tisti, ki to Cerkev vodijo in imajo v rokah tudi vse odgovornost zanjo, današnji položaj, današnje potrebe, zahteve našega časa in prostora. Bojim se, če ne bodo zapustili osamljenost slonokoščeni gradov, da bo prišel trenutek, ko se bo posebno mladi rod razočaran obrnil drugam, kjer imajo za njegove duhovne potrebe več posluha, razumevanja in odprte pripravljenosti. Znakov za take premike je precej.

Imam občutek, da smo dobili z metropolijo nekaj, kar je ostalo bolj na papirju in je manj zaživelo v dejanjih. Ko prebiram o Cerkvah v drugih deželah, občutim še bolj tudi v tem pogledu pasivnost Cerkve na Slovenskem, nekakšno njeno vdano hvaležnost za metropolijo, s katero pa nekako ne vemo prav, kaj početi. Morebiti pa sem krivičen! Morebiti pa je res, da so vsemu temu, kar imenujemo cerkveni ustroj, lastna počasnost, preudarjajoča previdnost, strah pred tveganjem, skratka vse, kar je daleč razgibanemu življenju.

Bistvo vsega je v tem, da je še vedno prisoten strah pred lastnimi odločitvami. Neki župnik mi je nedavno potožil: „Ko bi v svoji

fari imel vsaj dva, tri puntarje! Tako pa so pasivno vdani verniki, ki samó čakajo na moje odločitve...“ Kako bistro je ocenil položaj!

Vse v Cerkvi na Slovenskem je naravnano k vzgoji pasivnih in neodločnih ljudi. Verniki prenašajo odgovornost za odločitev na župnika, župnik na škofa, škofje na... Če pa vzameš v roke katehizirani koncilski odlok, se skozi vsakega razvija ravno misel v osveščenosti božjega ljudstva, o dolžnosti do sprejemanja lastnih odločitev, v katerih se vedno bolj oblikuje človekova osebnost in pogloblja njegova vernost.

Govoriti o kakršnikoli prisotnosti laikov v Cerkvi na Slovenskem je dejansko nesmiselno, če ne bodo poklicani in strokovno usposobljeni najprej poskrbeli za zavzeto bogoslovno osveščanje in oblikovanje slovenskih vernih laikov. Zanj so potrebne različne stopnje, a to je neodložljiva naloga cerkvenega ustroja na Slovenskem, če si pač Cerkev na Slovenskem želi sodelovanja in dejavne prisotnosti laikov. Zato želim čim več uspeha prvemu začetku prizadevanj v tej smeri, tečaju za bogoslovno izobrazbo laikov.

V luči te zamisli nam je potrebno tudi leposlovje. Ob več kot bujnosti bogoslovnega slovstva v svetu smo na Slovenskem usodno „zaplankani“. Mislim, da je predvsem neodložljiva dolžnost vseh, ki odgovarjajo za dejavnost Mohorjeve družbe, da opravijo v dovolj širokem obsegu in razgibani založniški prizadevnosti svoje poslanstvo v slovenskem prostoru. Tudi redni tisk, posebno še časopis, kot je „Družina“, bi moral biti mnogo bolj, predvsem pa

Notranjščina sv. Roka, cerkvice na bližnjem griču nad Smarjem pri Jelšah

mного odgovornejše in kvalitetnejše vključen v taka prizadevanja. Šele potem bi bilo mogoče začeti govoriti o prisotnosti laikov v Cerkvi na Slovenskem.

Koliko mislijo resno z laiki v Cerkvi na Slovenskem, se lepo zrcali na primer v dejstvu, da do danes še ni nihče izmed odgovornih poskušal zbrati za sodelovane pripravljene laikov v nekakšnem škofljskem ali celo medškofljskem sestavu, v katerem bi laiki sami izmenjali misli, pregledali potrebe, ugotovili možnosti, nakazali smeri sodelovanja, izrazili svoje želje itd.

Podoben odnos se zrcali tudi v tako imenovanih župnijskih svetih. V njih župniki po lastni presoji, osebnih merilih in nagnjenih zberejo nekaj laikov, ki naj župnišču priskočijo na pomoč, kadar se pokažejo kakšne gmotne ali druge podobne, navadno najbolj vsakdanje, potrebe (vzemimo čiščenje cerkve in podobno).

Oseбно mislim, da bi laiki morali biti tisti, ki bodo začeli graditi občestva. V njih vidim, tako kot toliko drugih, ki tudi razmišljajo o teh vprašanjih, izhod iz pasivnosti sedanjih prostorno in številčno preobširnih župnij, katerih ob še taki prizadevnosti danes ni več mogoče zajeti tako, da bi lahko govorili o pomladi v Cerkvi, tudi v Cerkvi na Slovenskem.

V študentskih veroučnih skupinah bi morala najbolj zavestno zaživeti občestva. Ta občestva mladih izobražencev bi še posebej v našem času in prostoru morala oživeti tisto gotovost duha, ki je napolnila apostole in Jezusove učence, ko se jim je prikazal Vstali. Samo v takem občestvenem vzdušju in bratstvu je znova mogoče doživeti in oživeti odrešenjski proces človekovega osvobajanja. Kakšne razsežnosti se odpirajo temu, kar bi lahko zaživel in oživel npr. študentje v Cerkvi na Slovenskem! Seveda je potrebna odločitev, ne verjamem pa, da bi ji bilo potrebno za vsako ceno botrovanje kakšnega klerika.

nič ne pomeni, ki jih ni mogoče odpraviti s tem, da človek stoji v vrsti pred okencem kakšnega urada...

● Zlo našega stoletja je denar. Ne toliko zaradi moči, ki jo ima, marveč bolj zaradi češčenja, ki mu ga izkazujemo. Bankovec — tudi ko si ne delamo utvar o njegovi resnični vrednosti — je postal znamenje sreče same. Skorajda ne poznamo več druge poti do sreče, kakor da se trudimo postati bogati.

● Za ceno bombnika bi omogočili 16 tisoč dni počitnic otrokom iz barak. Cena tanka je enaka ceni 84 traktorjev. Z denarjem, ki ga porabijo za moderen bombnik, bi lahko zgradili 30 šol, katerih vsaka bi imela 20 razredov. Z denarjem, ki ga dajo za letalonosilko, bi lahko eno leto preživljali 400 tisoč ljudi...

● Če začutite željo, da bi spet jedli, ne recite: „Lačen sem,“ ampak rajši pomislite na 400 milijonov mladih, ki danes sploh ne bodo ničesar zaužili, kajti polovica mladih ljudi na svetu danes strada! — Če ste prehlajeni, ne stokajte: „O, moj Bog, kako sem bolan!“, ampak rajši pomislite na vse tiste, ki trpijo, na 800 milijonov človeških bitij, ki še nikdar niso videli zdravnika!

● Ne spravljajte svojega življenja na mrtvi tir! Varujte se pa tudi pustolovščin, pri katerih ima več besede oholost kot pa služba! Obtožujte, a zato, da bi dvigali! Oporekajte, a zato, da bi gradili! Tudi vaš upor in njegov bes naj bosta izraz ljubezni!

● Najbolj gotovo, kar vemo tu doli, je to: ljudje nas potrebujejo.

● Če vašemu življenju česa manjka, mu manjka to, da gledate premalo visoko.

duh in črka hodita po različnih stezah

Vprašanje sobote je bilo za farizeje preizkusni kamen vere vsakega Juda. V Jeruzalemu so se še bolj dobesedno ko v severnih pokrajinah držali zapovedi o tedenskem počitku: neprestano so te zapovedi krasili in duhovičili o njih. Mogoče bi bilo pretirano reči, da so človeka sodili po tem, kako je izpolnjeval sobotno zapoved, vsekakor pa so gotovo obsojali tistega, ki jo je slabo izpolnjeval.

slepec in slepci

Jezus je mimogrede videl sleporojenega. Bilo je brez dvoma v bližini templja, kjer so se, kakor

nam pripovedujejo Apostolska dela, pogosto zadrževali prosjaki. Najbrž je tudi ta slepec izrekal vroče prošnje proti nebu, kajti Jezusu se je zasmilil.

Jezus je pljunil na tla, naredil blata s slino, pomazal z blatom slepčeve oči in rekel slepcu: „Pojdi, umij se v Siloi!“ Šel je in se umil in, ko se je vrnil, je videl.

Stari so mislili, da je slina, predvsem jutranja, zdravična proti očesnemu vnetju. Zdravljenje z blatom je omenjeno v primeru tumorja v očeh v zdravniški pesmi iz 3. stoletja po Kristusu. Voda v Siloi je veljala za sveto. Pri ozdravljenju slepega je šlo za več kot za naravno zdravljenje. Jezus

je napolnil stare običaje s čudežno močjo svoj božji izvor.

Slepec se je ves srečen vrnil v mesto.

Veliko razburjenje! „Ali ni ta tisti, ki je posedal in prosjačil?“ so govorili eni. „On je!“

Drugi pa so rekli: „Nikakor, ampak podoben mu je.“

On pa je rekel: „Jaz sem.“

Vprašali so ga, kako se je čudež zgodil. Radi bi poznali zdravnika.

„Bilo je v soboto.“ Tu se je zavozlalo, pri soboti. Še dobro, da mu niso farizeji, ki so jeli zasliševati nekdanjega slepca, očitali, kako da se je dal ozdraviti v soboto. Po njihovem mnenju ne more biti tisti, ki je naredil s slino blato na sobotni dan, poslan od Boga.

Mož pa je trdil: „Prerok je.“

Poslali so po starše in jih skoraj postavili pred sodišče. Oni so se v odgovorih izmikali.

Potem so se farizeji spet spravili na čudežno ozdravljenega: naj prizna, da je njegov zdravnik grešnik.

življenje piše svoje zgodbe

Sončila se je ob robu otroškega bazena in se ozirala po otroku, ki je prevračal kozolce v vodi. Srečala sva se z očmi in ona se mi je veselo posmejala. Zazdelo se mi je, da sem jo nekoč učil.

„Ne veste, kam bi me dali, kajne? Špelca, smejalca iz pe-te klopi...“

„Seveda! Po petnajstih letih si segava v roke...“ sem jo dokončno prepoznal in sprejel ponujeni prostor na zračni blazini.

Sinček, nekje med četrtem in petim letom, jo je ljubosumno poklical iz vode, ko je ugledal neznanega gosta poleg matere.

„Vidim, da ste srečna mati.“

„Sem, a še nedavno sem se počutila precej drugače. Imela bi slab občutek pred vami, če bi vam ne povedala resnice. Otrok me je odklanjal, kot, da sem tujka...“

„Za to je imel čisto poseben razlog?“

„Imel in niti zavedala se nisem, da ta razlog nosim v sebi.“

„Tragična krivda?...“

„Res, saj sem ga imela rada kot danes, a je bil zid med nama. Nesrečna naglica, s katero si med jutrom in večerom odmerjamo ure in celo minute, se je razrasla v ta zid.“

„Blišč in beda stehnzirane-
ga časa...“

„Mojemu otroku je zmeraj prekratka radijska pravljica za lahko noč. Ko leže, mu moram redno še eno prebrati. Ker pa imam tudi nočni službeni turnus, se mi je dostikrat mudilo, zato sem mu izbirala kar se da kratke in še te sem mu malodane zdrdrala. To mi je prešlo v navado, otroku pa sem se usodno zamerila...“

„Kaj se ni prilagodil vašemu ustaljenemu tempu?“

„Ne, ker me je primerjal z babico. V moji odsotnosti mu jih je ona vse drugače pripovedovala in po njegovi izbiri.

Jaz si nisem nikoli vzela časa, da bi kot ona pravljice prej prebirala in jih nato počasi ter slikovito podajala iz sebe. In tako mi je lepega večera, ko sem ga hotela spraviti v posteljo, zabrusil: „Mamica, ti me kar pusti babici in pojdi v službo!“

„To je bila res strela z jasnega...“

„Ali nož v srce! In to je pozneje še večkrat ponovil, kljub temu, da sem šla vase in želela svojo napako popraviti. Otrok me kratko malo duševno ni več potreboval! V svoji prizadetosti sem postala ljubo-sumna na lastno mater, češ da

mi krade otroka iz srca. Toda kmalu sem spoznala, da sem vsega kriva sama in nesrečni čas, ki nam ne da, da bi v miru družno použili obrok hrane, se v miru pomenili ali si vsaj v miru voščili lahko noč.

Težko in le z materino pomočjo sem dočakala, da sem spet našla svoj prostor v otrokovem srcu, da me spet kliče in me je znova željan.“

„To vam je malo prej pristno dokazal.“

„Rada bi vsem sodobnim materam zašepetala na uho: „Pazite, da ne doživite tega, kar sem jaz!“

J. L.

če bodo starši odpovedali . . .

Govoril sem z gospo, ki se zdi, da kar precej dobro pozna ameriške pa tudi slovenske razmere. Že desetič je prišla iz Amerike na počitnice v domovino svojih staršev. Ostro je obsodila razkroj ameriške družbe, zlasti razkroj ameriške družine in šole, industrializacijo, hlastanje po vedno višji življenjski ravni, izgubljanje smisla za človeške in sploh vse naravne vrednote. Končala pa je s sodbo: „Zdi se mi, da nobena dežela v Evropi ne drvi tako hitro v to napačno amerikanizacijo kot Slovenija. Za tisto, za kar so drugod potrebovali dvajset let, jih je pri vas zadoščalo deset.“

Skušal sem ji dokazovati, da je njena sodba preostra, vendar mi je bilo tež-

„Če je grešnik, ne vem,“ je ta odgovoril. „Eno vem, da sem bil jaz, ki zdaj vidim, prej slep.“

Farizeji od srda niso vedeli, kaj sedaj, posebno, ko jim je ozdravljeni šaljivo vrgel v obraz: „Čemu hočete znova slišati? Ali hočete tudi vi postati njegovi učenci?“

Prepir je sklenil Jezus, ki ni skrival, da je naredil čudež, s tajinstvenimi besedami: „Za sodbo sem prišel na svet, da spregledajo, kateri ne vidijo, in da oslepe, kateri vidijo.“

„Ali govori o nas? Ali smo tudi mi slepi?“ so vpili farizeji.

„Ko bi bili slepi, bi ne imeli greha. Tako pa pravite: ‚Vidimo.‘ Zato vaš greh ostane.“

Zgodba, ki se je iz nekega dejanja razvila v velik nauk, z jasno lučjo osvetljuje spor, ki se je pripravljal. V njem sta izbruhnila nemir in razdraženost pismarjev.

očka, vrnimo se domov, v nemčijo!

Po dvanajstih letih garaškega življenja na tujem se mu je nenadoma tako stožilo po domačih tleh in ljudeh, da se je prepustil nagibu srca in se na hitro odločil za vrnitev. Misel na domovino ga je tako prevzela, da je postal slep in gluha za vse ostalo.

Ko je na konzulatu uredil vse potrebno, je ženi — Nemki voščil dober dan z novico: „Čez štirinajst dni potujemo . . .“

Napoved je pomenila piko na i in žena se je prestrašeno zazrla nanj:

„Bojim se, da je to prišlo prehitro . . .“

„Dvanajst let je več kot dovolj! Vse je urejeno in vse bo dobro.“

„Pa jaz in otroka, ki ne znajo nobene slovenske besede . . .?“

„Ne boj se, kakor sem se jaz

ranjenec v jarku

Še hujše kot nasprotovanje glede nauka je bilo silovito sovraštvo, ki ga je zbuvalo v srcih Judov Jezusovo svetovljanstvo. V sloviti priliki o usmiljenem Samaritanu, ki je obenem nauk o ljubezni, je Jezus jasno obsodil judovsko jalovo izključilnost.

Učenik postave je vprašal Jezusa: „Učenik, kaj naj storim, da dosežem večno življenje?“

„Kaj je pisano v postavi,“ je odgovoril Jezus, „kako bereš?“

„Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in z vso dušo in vso močjo in vsem mišljenjem in svojega bližnjega kakor sam sebi!“ Pismar ni slab človek: prvi zapovedi je dodal še zapoved iz 3. Mojzesove knjige o ljubezni do ljudi. Toda, kako razumeti to za-

naučil nemščine, se boste tudi vi trije slovensčine.“

„Pa novo okolje, drugi ljudje . . .?“

„To prepusti kar meni!“

In so odšli. Domovina jih je uradno gostoljubno sprejela.

Za prvi čas se je nastanil pri očetu, ki mu je odstopil majhno sobo in souporabo kuhinje.

Tri dni je preživel v čustveni pijanosti od veselja, da je spet doma. Ni utegnil opaziti, da se žena in otroka nelagodno počutijo. Tudi njegova starša sta bila tolikanj razgreta, da sta lahko prikrila skritejše občutke.

Četrty dan se je napatil k podjetju, ki naj bi ga po dogovoru sprejelo, a se je nekaj zataknilo in so se opravičili, da ga „zaenkrat“ ne potrebujejo. Morda pozneje.

Tako je opravil tudi pri drugem in tretjem.

Zdaj je bil čustveno iztreznjen in je doma lahko opazil

poved? Zato dostavi: „Kdo pa je moj bližnji?“

Tedaj mu Jezus odgovori s priliko. Z nekaj stavki naslika žalostno igro, ki se pogosto odigrava na poti iz Jeruzalema v Jeriho. Pot ni dolga — približno 35 kilometrov — vendar zelo hitro pade za več kot tisoč metrov prek mračne puščave, strmih gričev in razmetanih skal, kjer dolga plast krvavordeče prsti še poudarja občutek groze. To je pokrajina šakalov in razbojnikov. Še pred nekaj desetletji nihče ni šel tja brez strahu.

Ob poti je hropel na pol mrtev človek, ki so ga bili napadli v mračni soteski. Mimo je prišel duhovnik in za njim levit, ne da bi se ustavila in pomagala nesrečniku — potniki se ne ustavljajo posebno radi v teh krajih.

Končno je prišel mimo Samarijan. Nesrečnik se mu je v srce

zasmilil. Pristopil je in vлил v njegove rane vina in olja in jih obvezal. Posadil ga je na svoje živinče, peljal do gostišča in zanj poskrbel. Segel je celo po denar v svojo možnjo, da bi tudi po njegovem odhodu skrbeli za ranjenca.

Na pol pota med Jeriho in Jeruzalemom, na ovinku v soteski je staro gostišče, ki še vedno nosi ime „Pri usmiljenem Samarijanu“. V Siriji pa še vedno poznajo zdravilo iz mešanice olja in vina za obvezovanje ran.

Nauk prilike je Jezus skrčil v en stavek: „Kateri izmed teh treh je bil po tvojem mnenju bližnji tistemu, ki je padel med razbojnike?“

Na zapoved o ljubezni so Judje odgovarjali: „Pogan ni naš bližnji.“ Samarijan, za Jude nevernik, je zapovedi ljubezni bolj zvest. Kakšna obsodba!

prvo napetost med staršema in svojo nemško družino. Za senčnimi pogledi je čepel oči: „Ali si res nisi mogel najti domačinke? In če že ne, kaj res nisi utegnil otrok naučiti vsaj nekaj slovenskih besed v tolažbo dedku in babici, da bi

jima bili prihranjeni vsaj klici ‚opi‘ in ‚omi‘ vsak hip...?“

„Vem, kaj vaju boli...“ se jima je opravičeval. „Z dela sem prihajal utrujen, slovenske družbe pa daleč okrog nobene, kaj šele šole...“

Isti dan sta se otroka že drugič prijokala z dvorišča: „Ne greva več ven, ker naju zmerjajo z Nemci.“

In žena mu je voščila lahko noč z očitkom: „Nisem se zastoj bala, da si se odločil prehitro.“

„Potrpi! Saj si bomo kupili stanovanje in tudi zame se mora najti kos domačega kruha.“

Naslednji dan, ko bi morala otroka oditi prvič v slovensko šolo, pa ga je do dna presunila prošnja obeh: „Očka, poj-dimo domov!“

„Saj smo doma...“

„Ne, tu naju nihče ne razume in ne mara. Vrnimo se v naš Grüntal...“

J. L.

ko zanikati, kako napreduje razkroj družin, kako starši nimajo več časa za vzgojo otrok, kako izginja spoštovanje do нравnih vrednot, kako je dostikrat pomembna le polna denarnica...

Kaj moramo napraviti, da uničujoča sodba gospe iz Amerike za tiste, ki verujejo, ne bo držala?

Staršem je zdaj že kar precej jasno, da morajo biti oni glavni vzgojitelji otrokom in mladim, tudi v veri. Mnoge starše je težko prepričati, da so marsikaterih vzgojnih težav tudi sami krivi. Premalo še razumemo, da ne vzgajamo s tem, kar govorimo, temveč s tem, kar smo. Seveda so zavestni vzgojni ukrepi tudi važni, a še bolj kot z njimi vzgajajo starši z zgledom, ravnanjem, delom in značjem.

Zelo prav je, da so uvedli kateheti po slovenskih župnijah setanke, kjer staršem govorijo o verski vzgoji. Ponekod so ti sestanki res še precej redki, vendar jih je vsako leto več.

Predavanja so gotovo koristna, saj se starši čutijo pri vzgojni nalogi pogosto brez moči. Vendar psihologija pravi, da si človek osvoji komaj 20% tistega, kar sliši, pa kar 70% tistega, o čemer sam govori, in 90% tistega, kar sam dela.

Tistega, kar našim staršem manjka; jim ne more dati nobeno predavanje in nobena knjiga, temveč edino razgovor v skupini. Naj bi dali zato starši pobudo za srečanja, kjer si bodo tisti, ki imajo otroke istih let, medsebojno izmenjavali izkušnje, ugotavljali napake svojega dela in postajali čedalje bolj odrasli svoji zahtevni nalogi.

Kaj pravijo doma in po svetu

Z izvečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bravci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! Op. ured.

novice od doma

(Nadaljevanje s str. 3)

vaškem prazniku so pridni domačini več kot dva tisoč obiskovalcem pokazali kmečko delo ob spravilu in pripravi lanu, predenju, mikanju in tkanju, povezano s stariimi običaji. Gledalci so videli terice, predice, tkalce, sušilce in sukalce v starih oblačilih. Zelo zanimiva je bila tudi volovska vprega z drvmi.

DRAGA pri TRSTU — Društvo slovenskih izobražencev v Trstu prireja vsako leto v začetku septembra študijske dneve. Na ta srečanja radi pridejo vsi zamejski izobraženci, pa tudi iz Slovenije jih je vsako leto več. Letošnje teme so obravnavale probleme novih slovenskih generacij na Koroškem in v Benečiji. Obenem so se dotaknili problematike družine, ki daje osnovo narodnostnemu življenju. Vodstvo izbere vedno najbolj priznane in sposobne predavatelje. Ti dnevi skušajo biti tribuna odkritega izražanja mnenj in soočenja različnih nazorov ob medsebojnem spoštovanju.

GORJANCI — Pod Gorjanci so kmetje nehali sekati svoje gozdove, ker ne dobijo povrnjene niti vrednosti svojega dela. Za kobik prvovrstne hlodovine je kmet dobil v minulem letu 174,55 dinarjev. Les je moral sam posekati, ga oklestiti in sežagati ter speljati do nakladalnih ramp. Če se k temu prišteje še delo minulih let v gozdu in davki, je kmetovo delo pod ceno.

GORNJA RADGONA — Pomurski sejem v tem mestu je minil v znamenju rekordnega obiska in sklenjenih prodajnih pogodb, pred-

DELO

LJUBLJANA, PETEK, 20. 8. 1975, JUBILEJ 1945

OPISAN: NEHAJA NA L. NALIA ZINA PO ZAVRSTVI L. SLOVENSKE PRAPITELJE
IN SE JE L. SLOVENSKE PRAPITELJE KRAVATNIČKIM PRAPITELJE
IN SLOVENSKE PRAPITELJE KRAVATNIČKIM PRAPITELJE
IN SLOVENSKE PRAPITELJE KRAVATNIČKIM PRAPITELJE

PROTISLOVENSKO DOŽIVETJE NA DJEKŠAH

Preteklo nedeljo so šli na Djekše (najsevernejšo faro s slovensko govorico,) udeleženci letošnjega ljubljanskega seminarja za slovenski jezik, literaturo in kulturo za tuje slaviste: okrog sto univerzitetnih in drugih profesorjev ter študentov z vsega sveta.

Prvi vtis je bil prijazen: ko so za cerkvijo izstopili iz svojih treh avtobusov in se ozrli sem in tja po tej prelepi vasi, jih je kar ročno nekaj mladih ljudi po hribovsko vljudno pozdravilo z „doberdan“.

Ampak takoj zatem se je na vaškem tržiču že spravil nadnje z glasno govoranco malce opit nacionalistični prosvetitelj; mož je na avtobusih opazil slovenska znamenja in to mu je bilo dovolj, da je vzdignil glasen poziv za poplah. Vse po vrsti je to mednarodno družčino ozmerjal s „čuši“, „komunisti“, „svinjami“, kakšne četrt ure je v silnem zanosu dopovedoval, naj se zgubijo nazaj čez Karavanke, od koder so bili prišli, in sploh strnjeno reproduciral ves repertoar hajmatdinstovskega ideološkega pa kajpada tudi siceršnjega slovarja.

Prizor se je potem ponovil v bližnji gostilni, kjer je druga vnetá glava že silila v fizično dokazovanje suverenosti glede tega, koga je na Djekšah imeti za gosta-turista in koga za nevarnega sovražnika, zoper katerega je treba povzdigniti vse moči.

Moža je potem ukrotila domača gospodinja, ki je poleg nemščine odlično govorila slovensko; odločno mu je zapovedala, naj bo tiho in mož je po daljšem godrnjavem obotavljanju le ubogal (za tiste, ki greste gor: to je tista od obeh gostiln ob osrednjem vaškem prostoru, pred katero ne raste drevo; tam ne skrivajo, da so Slovenci). Vsa reč se je potem malce polegla, ne da bi se docela končala.

Prava groteskna ironija situacije je bila v tem, da se je ves čas zmerjalo „po svovenje“: čuš je čuša zmerjal po čuševsko s čušem! Najbrž zato, ker se ti ljudje sploh ne znajo kregati po nemško, to je znana stvar; in peti tudi ne. Kje boš v ihti izbiral in iskal besede, brskal za njimi po tujem, priučenem jeziku! Rukneš jo ven, kakor pade, pač pade! Ne moreš, za božjo voljo, sproti mukotrpno prevajati slovenskega mišljenja v nemške besede, če pa jo moraš kar se da naglo in učinkovito zasoliti nazaj! In tako je tudi ta kremeniti Hanza, ali kar je že bil, vse lepo, pošteno in iz dna srca opravil v svojem materinem jeziku: temeljito in nepolovičarsko je pljunil na samega sebe; na ameriške, nemške, češke, italijanske, švedske in kaj jaz vem kakšne profesorje in študente že ne, njih se ta pljunek o čuševstvu pač ni mogel prijeti; se ni imel kje.

Potem so hoteli videti lepo novo šolo in se pozanimati, kako je s slovenskim poukom v njej. Šola je občinska lašt in zato mora za obisk v njej privoljenje dati župan. Vaški prvi mož je nekaj takega očitno zaslutil in je v dveh minutah izginil neznan kam: z ekspeditivnostjo in ažurnostjo, ki bi lahko bila vzor sleherni administraciji. Z dovoljenjem seveda potem ni bilo nič in tudi z obiskom šole ne.

vsem za kmečko orodje in stroje. Okrog pet tisoč ljudi so privabile tudi konjske dirke, katerih se je udeležilo 43 dirkačev iz vse države.

HINJE — Za slovenske razmere gotovo eden siromašnejših krajev v Suhu krajini, nosi v svojih ljudeh, ki si s trdim kmečkim delom služijo kruh, veliko bogastvo do brote in velikodušnosti. Pod vodstvom mladega župnika Maksa Kozjeka so si postavili novo cerkev, ki ni razkošna, a zato bolj domača in prijetna. Srečanje z Bogom je tu veliko lažje. Vse priznanje gre tudi podružnični vasi Žvirč. Vas ima 250 prebivalcev, in skoraj vsi so praktični katoličani. V zelo kratkem času so s prstovoljnimi delom postavili cerkvo in jo posvetili p. Maksimilijanu Kolbeju.

IDRIJA — Idrijski rudarji imajo težave zaradi nizkih cen živega srebra. Ta rudnik pridobiva 7 do 8 odstotkov vse svetovne proizvodnje živega srebra. Prodajajo ga največ na ameriško tržišče, kjer se cene zaradi svetovnih denarnih kriz zelo spreminjajo. Kljub temu se proizvodnja ni zmanjšala.

IZOLA — Vsako leto sredi septembra zaživi mesto ob ribiškem prazniku. Ta dan želijo meščani prikazati obiskovalcem podobo ribiškega mesta in z zabavnim sporedom zaključiti turistično sezono.

JAVORCA — Znana po spominski cerkvi iz prve svetovne vojne na soški fronti, ob Tolminki, nekoliko nad znanimi Tolminskimi koriti, doživlja žalostno usodo. Cerkvico so gradili ruski ujetniki. Na lesenih stenah je vžganih na tisoče imen vojakov, ki so tu padli, in je to edini spomin na njihovo junaštvo. Ta cerkvica kot narodni spomenik razpada, ker se spomeniško varstvo zanjo premalo zanima.

JESENICE — Novi diesel motorni vlaki so septembra zamenjali klasično vleko na progi Jesenice — Nova Gorica — Sežana. Promet se tako hitreje odvija po novem voznem redu in uspešneje rešuje problem železnic in nerentabilnosti.

Mladi slovenski učitelj Kaselj je moral zato nekaj reči o šoli in šolarjih povedati za visokim pokopališkim obzidjem, toda tam si je ta čas županov sluga tako vneto ogledoval nagrobne napise, ko da bi jih že vrsto let ne bil videl in ko da bi bilo to ogledovanje najvažnejša občinska zadeva.

Je pa na pokopališču v resnici kaj videti: napisi so nemški, razen dveh treh starih slovenskih, očitno naknadno trdno vzdanih v obzidje — na vrsti skromnih lesenih križev, pod katerimi ležijo svinjski gorjani, pa so samo luknjice od žeblicev, s katerimi so bile brčkone svojčas pribite skromne spominske tablice. Nemške? Nisem prepričan.

Potem so šli nepovabljeni djekšanski gostje z vsega sveta do poslopja vaške slovenske posojilnice in hranilnice. Tam je bilo eno izmed oken na debelo prebarvano z zeleno oljnato barvo, izpod katere so se videli robovi rdečega plakata, spodaj pa je, varno za šipo, visel napis, ki je informiral, da so bili nenaročeni pleskarji nemški nacionalistični ekstremisti. V predvolilnem boju, je povedal slovenski odbornik Warasch, so vse lepake za slovensko odborniško listo potrgali in ni preostalo drugega, ko da so zadnjega obesili za okno, za šipo. Zdaj se ga ni dalo več sneti, pa je kak barvsko talentiran sosed pomazal šipo.

Mednarodna družina je začela glasno razmišljati, kaj vse je šele tvegalo tistih 30 kmetov, ki so v tem vzdušju specialno pojmovane demokracije podpisali slovensko listo, da je bila sploh formalno sprejeta. Odgovor je bil malone soglasen: takorekoč vse, tudi streho nad glavo. In vendar so jo podpisali: junaštvo, ki meji na avanturo — in ki je po drugi strani prineslo uspeh. (Odborniku Waraschu so že med prvo občinsko sejo spustili bencin iz avtomobila.)

Potem se je med seminaristi, ki so bili povrh od poprejšnjega zmerjanja kljub svojemu nečuštvu le nekoliko prizadeti, spontano porodila misel, da bi javno potrdili ogled tega spomenika. Izbrskali so velik karton in nanj večjezično zapisali, da so reč z zanimanjem opazili, potem pa so se spodaj vsi lepo podpisali, vsak z navedbo svojega državljanstva, svojega geografskega in nacionalnega izvora. Ta karton so potem izročili prizadetim Djekšanom, naj ga obesijo zraven tistega pomazanega plakata, varno za šipo (če ne bo seveda naslednjo noč šipa razbita in ta mednarodni dokument uplenjen).

Bilo je res doživetje vse to na Djekšah! Tako plastična, spontana ponazoritev poprejšnjega bolj ali manj akademskega informiranja, da si je boljše ne bi izmislil noben, še tako imeniten režiser. Če je poprej še kdo mislil, da gre za politično propagando, je zdaj na nekaj eksemplarnih primerih lahko videl, kaj v resnici v teh krajih pomeni: biti čuš.

Delo, Ljubljana, 15. julija 1973, str. 7.

„PRAVICE“ KOROŠKIH SLOVENCEV

V nedeljo zvečer je osrednja avstrijska televizija v svojih poročilih poročala o izgrediv na Koroškem, o novi „mazaški akciji“: menda so se na Grenzlandheimu v Pliberku in še kod v okolici pojavili napisi (v slovenščini in nemščini) *Dosti je terorja!* in podobni.

Kakorkoli že, nedvomno se s temi parolami število slovenskih napisov v sosednji deželi ni bistveno povečalo, kajti od Zilje do Podjune, od Svinjske planine do Karavank bi jih lahko naštel komaj kaj več kot na prste obeh rok, pa še te od časa do časa premažejo (iz protesta, zoper nasilno slovenizacijo svete koroške zemlje), včasih tudi v slovenščini, s prijaznimi željami kot „Smrt slovensko!“ Tako je bilo pač napisano na zidu posojilnice v Velikovcu, ki se kot dokončen dokaz slovenskih pravic bohota z dvojezičnim napisom.

In neke, na nekem razpotju, ki ga je treba poiskati s pomočjo poučenih domačinov, stoji zadnji dvojezični napis od tistih znamenitih, ki so jih potem čez noč neki skrivnostni ljudje podrli, tako skravenostni, da jih nihče doslej ni uspel najti.

Pač pa so pred meseci brž našli slovenskega študenta, ki je na kaži-

pot ob Klagenfurt „primazal“ še Celovec. Potem je bil deležen vseh pravic slehernega avstrijskega državljana, da se je po vseh pravilih kazenskega zakonika zagovarjal pred sodiščem.

Koroški Slovenci uživajo namreč vse pravice, nam pravijo. Takih ni tako malo na Koroškem, čeprav jih ne mislimo šteti, kot bi oni radi enkrat za vselej prešteli Slovence.

Da, ko smo že pri štetju: tudi tu imajo Slovenci neznanske možnosti. Ne le pri posebnih štetjih (takšnih, kot ga pripravljajo zdaj in ki je tudi izjemna pravica prav svoje vrste), tudi pri tistih za vse Avstrijce imajo na voljo bogato izbiro: lahko se proglasijo (na nemškem vprašalniku) za slovenisch, windisch-slovenisch, slovenisch-windisch, slovenich-deutsch, windisch, pa tako naprej..., če jih slučajno kdo ne odpravi kar s Čuši. Tudi do tega imajo na Koroškem izključno pravico zgolj Slovenci.

Imajo tudi možnost, da jih je zdaj več, zdaj manj, kakor nanese. In za to dobroto jim niti posebej prositi ni treba, to se kar zgodi; in če se tako zgodi kot letos, ko so objavili neke številke o Slovencih na Koroškem, jih je lahko za petnajst odstotkov več kot prej, takrat, ko jih je bilo za trideset odstotkov manj. Škodo seveda trpi večina, ki nima takih pravic kot Slovenci.

Lahko hodijo tudi k slovenskemu pouku, kajti pravico imajo, da se k takemu pouku posebej prijavijo, za nemščino taka prijava ni možna. Tako zelo je prikrajšana večina.

Bogsigavedi zakaj je prav ondan neki dunajski minister rekel: „... od leta 1955 je tu še državna pogodba, ki še ni v celoti izpolnjena.“

Kolikor se spominjamo, v tisti pogodbi piše nekaj o pravicah Slovencev.

Prosimo vse, ki še kaj vedo o pravicah Slovencev, ki jih tukaj nismo po vsej pravici in resnici zapisali, naj nam sporočijo.

Delo, Ljubljana, 4. septembra 1973, str. 10.

ZDOMCEM CARINSKE OLAJŠAVE ZA STARO ŠARO

Nič koliko besed je bilo že izgovorjenih in zapisanih o začasnem zaposlovanju naših delavcev v tujini. Večletno odhajanje na tuje pa je vseskozi spremljala tudi vrsta zakonskih določil, sprememb, odlokov, resolucij, pravilnikov, sporazumov... In neopredelljivo oblikovana, vendar močna želja, da se tisto „začasno“ ne bi spremenilo v „stalno“. Da bi tedaj naši delavci prej ali slej našli pot domov, na domača (neobdelana) polja, v domače tovarne, v domače gostinstvo, v domače obrtne delavnice.

Ob razmišljanjih o tem, kako jih privabiti nazaj, so se oblikovale vsaj nekatere oporne misli. Zdomcem je potrebno doma nuditi delo, možnosti za to, da si omislijo streho nad glavo, kolikor toliko ugodno življenjsko raven.

In ko so tako pretehtavali ali take besede tudi dovolj lepo zvenijo, da bodo na njihov glas kot na vabeče zvoke čarobne piščali ljudje začeli zapuščati tujino, so v besedne maratone vpadali tudi konkretni predlogi. Ti glasovi so pristojnim organom narekovali, da je za tiste, ki bi se radi vrnili domov, potrebno tudi uvesti primerne carinske olajšave, da bodo lahko uvozili tudi manjše stroje ter opremo za kmetijstvo, obrt in za druge dejavnosti, ne da bi jih pri tem carinske dajatve dobesedno potolke.

Predlogi, ki so se nizali v svežnje in vence, sicer niso naleteli na povsem gluha ušesa, kajti čez čas so kot odmev nanje začele prihajati od pristojnih tudi prenekateri obljube. Tako so minevala leta...

Prvega septembra pa je napočil čas, ko imajo delavci, ki so bili vsaj dve leti v tujini, znatne carinske olajšave pri uvozu tako avtomobilov kot strojev in opreme. Da ne bo pomote: rabljenih avtomobilov, rabljenih strojev in rabljene opreme, kajti doslej so tudi za te vrste blaga plačevali carino, kakor da gre za nove izdelke.

Kaj prinaša odlok zveznega izvršnega sveta o takšnih olajšavah?

KAMNIK — Narodne noše v Kamniku so v začetku septembra pripravile meščanom in obiskovalcem lepo doživetje. Dopoldne so po kamniških ulicah nastopili člani folklornih skupin, popoldne pa je krenil po mestu dolg sprevod 800 narodnih noš, med katerimi so bile tudi noše iz Ziljske doline, Rezije, Bele krajine in Prekmurja.

KOPER — Vsako leto prirejajo v poletni sezoni na slovenski obali kulturne prireditve, ki naj nudijo gostom dopolnilo k njihovemu počitniškemu življenju. Med najbolj priljubljenimi in obiskanimi je folklorni festival. Letos so poleg domačih folklornih skupin uspešno nastopali še skupini „France Marolt“ iz Ljubljane in „Kolo“ iz Beograda.

KOPER — Dolgotrajna suša na Koprskem je močno prizadela obrobne vasi, ki še nimajo napeljanih vodovodov in se oskrbujejo s strešno vodo. Gasilci in razna podjetja so jim vodo dovažali s cisternami, kar je zadovoljilo le najnujnejšo osebno porabo.

KOPER — Novi otroški vrtec, odprt sredi septembra, sprejme 230 otrok. Nerešeno pa je še vedno vprašanje otroških jasli in igrišča za otroke.

KOZJANSKO — 3200 metrov dolgo cesto od Loke do Cirkuž, zgrajeno s pomočjo brigadirjev, so izročili prometu. Prihodnje leto jo bodo dokončali in podaljšali do Ledinišča.

KUZMA — Naselje blizu Murske Sobote ima novo transformatorsko centralo, ki dobiva električni tok iz sosednje Avstrije. Tega so vselej predvsem gospodinje in kmetje, saj so tako zadostno preskrbljeni z elektriko.

LAŠKO — Letošnja prireditve „piva in cvetja“ je trajala skoraj ves teden. Fantje so pripravili vasovnanje na Valvasorjevem trgu. Zelo lepo je uspel ognjemet. Mladi so pripravili povorko dela in mladosti. Vrhunec pa je bil, ko so fantje pri „šranganju“ hoteli neveste čim dražje prodati ženinom. Ko so se

NEKOČ JE ŽIVEL URADNIK, KI JE POPOLDNE HONORARNO POPRAVLJAL NAPAKE, KI JIH JE DELAL DOPOLDNE V SLUŽBI.

„Prijateljem ne pripovedujte, da na našem Jadranu lahko letujejo samo še Nemci. Recite jim rajši, da je postržba zanič, kar je tudi res!“

„ČE SE BEG UČITELJSTVA S ŠOL V PODJETJA NE BO ZAUSTAVIL, BOMO ZARES ČISTO BREZRAZREDNA DRUŽBA.“

„Le čemu kupujete take zaloge sladkorja, saj je že pisalo, da ga ne bo zmanjkalo?“

„Za vsak primer, gospa. Če ga ne bo zmanjkalo, se bo pa podražil.“

„ČAS JE, TOVARIŠI, DA SE VPRAŠAMO, ZAKAJ SE ŽE PREJ NISMO VPRAŠALI, KDO JE KRIV.“

Kadar postavi direktor vprašanje: „Ali on ali jaz?“, potem že vemo, kdo mora iti.

„VIDIŠ, PA SE DELAVSKI RAZRED POČASI IZENAČUJE Z GOSPOSKO: DRAVO SO RAVNO TAKO PODRAŽILI ZA ŠTIRI KOVAČE KOT KENT.“

Direktor direktorju o delavcu: „Dali smo mu popolnoma proste roke — da dela.“

UBOGI REVEŽ, PONESREČIL SE JE V MERCEDESU NA ZASEBNI POTI DO SVOJE VILE!

Uganka: Pet kmetov ima pet traktorjev različnih znamk. Kaj imajo kljub temu skupnega? — Odgovor: Pomanjkanje rezervnih delov.

OB CENAH ZA ČEŠNJE IN KROMPIR SMO POPOLNOMA POZABILI NA POMANJKANJE MESA.

Dva direktorja o tretjem: „Res je, da je poneveril petindvajset milijonov, ampak se je za to pošteno samokritiziral.“

PRAVIJO, DA IMA PRI NAS ŽE

VSAKA RIBA SVOJEGA RIBIČA. KAKO TO, DA JE TEH ŠPORTNIKOV TOLIKO?

- Slovenci radi gledamo, kako se kdo ujame. Pa četudi je to riba!
- RIBE SO NA ISTEM KOT MI, DELAVCI. TUDI MI IMAMO ŽE SKORAJ VSAK SVOJEGA PREDELAVCA.
- KJE JIH PA VIDIŠ? MENE NI ŠE NIHČE NITI POSKUŠAL UJETI! (Velika riba).

KAJ BI BILO NAŠIM PREDNIKOM NAJMANJ VŠEČ, ČE BI SE VRNILI MED NAS?

- Sprememba naroda garačev v narod ploskačev.
- To, da smo po hudem boju postali iz naroda hlapcev narod kimavcev.

„Položaj žensk v naši družbi res ni zavirljiv.“

„V splošnem morda res ne. Če pa pomisliš, da imajo vsako leto Dan žená, pa le ni tako grozno.“

DOKLER SE JE UČIL NA NAPAKAH, JE BIL DOMA, POTEM PA SE JE ODZVAL KLICU TUJINE.

V gostilni. Natakar čakajočima gostoma: „Meso bo kmalu na mizi. Zvezni izvršni svet je danes odobril uvoz.“

П. ПИКОПАНОВИЧ

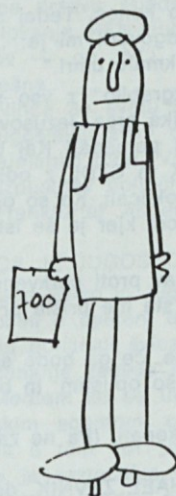
NEKDO PRIDE K PRECIZNEMU MEHANIKU Z VŽIGALNIKOM: „PROSIM, ČE BI MI PRI VŽIGALNIKU MALO ZMANJSALI PORABO, KER NE ZMOREM TEH NOVIH CEN BENCINA.“

Jaka si je uredil stanovanje kar pod kozolcem. In razlaga svojim gostom: „Kaj moremo, ko pa po pravilniku v našem podjetju nisem upravičen do stanovanja.“

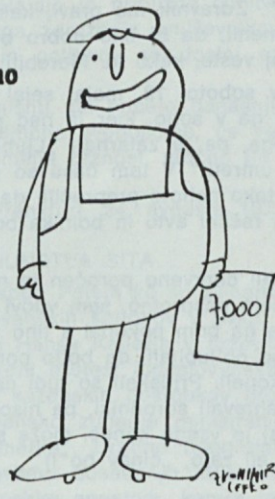
„Ne bo držalo! Janezu so pravkar kupili trisobno stanovanje.“

„So ga, a ne po pravilniku.“

Po Pavlihi

— Mi vsi smo delavci!

П. ПИКОПАНОВИЧ

Prinaša možnosti, da s sabo pripeljejo (iz)rabljene avtomobile, ki bodo na naših cestah možno nevarnost gotovo le še stopnjevali. In da bodo namesto modernih prinašali stare stroje in staro opremo, da bomo tedaj vse bolj postajali odpad industrijske Evrope.

S temi stroji pa v svojih delavnicah očitno ne bodo mogli narediti še izdaleč ne toliko, kolikor bi lahko z novimi. Učinek dela bo manjši, manjši bo zaslužek, manjše bodo tudi dajatve, ki jih pobirajo družbenopolitične skupnosti, vse bo skratka ostajalo v mejah naše majhnosti in našega polovičarstva, katerih odsev je nedvomno tudi takšna blagohotna olajšava, namenjena zdomcem, češ dajmo životariti tudi njim, če se že pač kanijo vrniti v svojo neekonomsko mislečo domovino.

Delo, Ljubljana, 21. avgusta 1973, str. 1.

družina

„DRUŽINA“ izhaja dvakrat na mesec. Izvod stane 50 par letna naročnina 12 Ndin. za inozemstvo

OB NEKEM POGREBU

Spoštovani gospod!

Oglašam se vam zaradi pisanja v *Dolenjskem listu*. Ta vas je, kot verjetno že veste, obtožil, da ste cerkveno pokopali Franca Šuštarja, dolgoletnega člana ZK iz Knežje vasi pri Dobrniču.

Če je res, kar piše omenjeni list, in da ste s cerkvenim pokopom nasprotovali pokojnikovemu prepričanju, niste prav ravnali. Saj vendar ne gre, da bi se še po smrti šli, „čigav je bil“. Morda pa ni tako in tudi pokojnik članstva ZK ni razumel predvsem kot upor proti Cerkvi.

Pričakujem vaše pojasnilo.

P. BRATINA

Spoštovani!

Hvala za pozornost in pismo, ki ste mi ga poslali v zvezi z napadom v *Dolenjskem listu*.

Prva neresnica in potvarjanje dejstev je že v pisanju, da je pokojnik želel civilni pogreb. Ko je ZK na vsak način želela civilni pogreb, je pokojnikova žena povedala, da ni mož nikdar želel, da bi bil samo civilno pokopan. Ko so ji rekli: „Trideset let je bil naš, sedaj ste nam ga pa vzeli!“, jim je odgovorila: „Moj je bil zmeraj!“

Ko sem bil nekajkrat na njihovem domu, sva se vedno dobro razumela. Nekoč mi je tudi potožil o svoji bolezni, kako ga večkrat nenadoma „prime“. Zdravnik mu pravi, kako ga bo na hitro konec. Tedaj sem mu tudi omenil, da bi bilo dobro biti pripravljen. Odgovoril mi je: „Saj sem, pa saj veste, kako je. Morebiti le ne bom tako kmalu umrl.“

Ko je v soboto, 12. maja, sejal pesek, ga je „zgrabilo“ z vso silo. Prinesli so ga v sobo, kjer je nad posteljo visela slika srca Jezusovega in Marijinega, pa je zatarnal: „Ljuba Marija, ti meni pomagaj! Kaj bom moral res umreti!“ V tem času so prišli delegati ZK in SZDL z odlikovanjem in tako nehote preprečili, da bi me domači poklicali. Ko so odšli, je pripeljal rešilni avto in bolnika odpeljal v bolnišnico, kjer je še istega dne umrl.

Ker je bil cerkveno poročen in ni dal nobenih izjav proti cerkvenemu pogrebu, celó nasprotno, sem vdovi in sorodniku, ki sta me prišla prosit, obljubil, da ga bom pokopal s tiho mašo.

Vdovi so obljubljali, da bodo poravnali vse stroške, če ga bodo samo civilno pokopali. Pritiskali so tudi name, naj vsaj mašo opustim. In bi jo, če bi to zahtevali sorodniki, pa niso.

No, zdaj je vsega konec, moža smo cerkveno pokopali. (Pa ne zaradi „prestíža“ ali zato, „čigav bo“!)

MIHAEL ZEVRNIK, dekan

Družina, 3. junija 1973, str. 6.

ti dobro odrezali, je sledila na splošno veselje še kmečka ohcet v dvorani.

LJUBLJANA — Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani je bil uspešen sejem vzorcev vin. Komisija strokovnjakov iz 12 držav je ocenila 637 vzorcev vin iz 17 držav in štirih kontinentov. Med najvišjimi ocenami sta „Merlot“ in „Club Slovin“.

LJUBLJANA — Severna vrata nekdanje rimske Emone so odprta za javnost. Izkopali so jih v letih 1963—64, ko so jih odkrili ob urejevanju Titove ceste nasproti uršulinske cerkve. Vrata so prikazana v obliki lapidarija, v katerem bodo manjše občasne razstave.

LJUBLJANA — V septembru je zvezna sekcija novinarjev organizirala javno tribuno o vinu in alkoholizmu. Vino je pomemben prehrambeni artikel, a za njim tiči vaba prekomernega uživanja. Ustanovili so zvezo prijateljev vina Slovenije, ki se bo s propagando za kulturno porabo vina vključila v boj proti alkoholizmu.

MOJSTRANA — Krajevna skupnost si je letos prizadevala, da bi domačini čim lepše okrasili domove s cvetjem in uredili okolico hiš predvsem z lepimi vrtovi in nasadi rož. Prav te privabljajo turiste, domačim pa so v veselje in ponos. Na Prodirih pri Mojstrani so uredili „Triglavski park“.

MOKRONOG — „Vikend“ na Dolenjskem hitro mine. Gobe, trgate, cviček, zidanice, starine... vse to je vabljivo. Prav tako se dobe poceni prenočišča in dobra hrana. Tudi v domačih krajih je veliko lepot, le odkriti jih je treba.

NOVA GORICA — Spomenik pesniku Simonu Gregorčiču so postavili člani kluba starih goriških študentov na Erjavčevi cesti v Novi Gorici.

ORMOŽ — V okviru proslav 700-letnice Ormoža so se začele priprave z izdajo posebnega kataloga o predzgodovinski naselbini v

tem kraju. Pokrajinski muzej v Ptujju hrani 27.000 raznih kosov izkopanin. Med njimi je največ lončenih in okrasnih predmetov.

PIRAN — Tradicionalni slikarski „Ex tempore“, ki ga že osmo leto organizira Mestna galerija v Piranu, je letos privabil rekordno število udeležencev. 115 slikarjev iz Slovenije, Istre in Italije je po piranskih ulicah in trgih svojim stvaritvam skušalo vdihniti čar starega mesta, polnega znamenitosti. Naslednji dan so dela razstavili, jih ocenili in podelili nagrade. Prvo je dobil Ljubljčan Cihlar.

PODLEHNIK — Nova magistrala Macelj-Ptuj je odprla pot v prelepi svet Haloz. V Podlehniku so staro šolsko poslopje preuredili v sodobno gostinsko središče. Od tu so razna izhodišča po tako imenovanih „vinskih cestah“ do lepot narave in akumulacijskega jezera, ki daje možnost za vse vrste športov, od čolnarjenja do ribolova.

PTUJ — Na petem festivalu narodno-zabavne glasbe je bil izbran za najboljšega ansambel Jožeta Kržeta iz Maribora, ki je dobil prvo nagrado občinstva, poleg tega pa še bronasti kip Orfeja z liro. Drugo mesto je pripadlo ansamblu Krivdo z Jesenic, tretje pa ansamblu Jožeta Kranjca iz Ormoža.

PTUJSKA GORA — Velika maša je osrednji romarski dan za to starodavno Marijino svetišče. Letos se je zbralo izredno veliko romarjev z Dravskega polja, iz Haloz in drugih krajev Slovenije. Od maja do sedaj je bilo na Gori preko 50 organiziranih romanj.

RADLJE ob DRAVI — Delavci cestnega podjetja iz Maribora gradijo cesto Radlje — Radeljski prelaz. Cesto gradijo postopoma. Cesta bo pripomogla, da bo ta mejni prehod mednarodno priznan.

SEŽANA — Delavska univerza in kulturne skupnosti uresničujejo zamisel o ureditvi spominske sobe pesniku Srečku Kosovelu. Ko-

Kakšne vrste ljudska demokracija vlada v Sloveniji, če lahko 75 volilcev zavrže voljo tisoč podpisnikov za novo cerkev, pri tem pa še obdolžijo župnika Jakoša, da je z zbiranjem podpisov kršil zakon o verskih skupnostih? (Volilci niso bili obveščeni, da bodo na seji razpravljali o gradnji cerkve v Žužemberku. Zato se gradnji naklonjeni volilci seje sploh niso udeležili. — Op. NL). Seveda je kaj neprijetno za oblastnike, če jim nekdo dokaže, da večina misli drugače. Vendar, ali je to že protizakonito?

V primeru nove cerkve v Žužemberku je partija znova dokazala, da je protiljudska, nedemokratska in polna nestrpnosti do vsega, kar je versko.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 2. avgusta 1973, str. 2.

Iz tujih časopisov

Z izrezki iz nepristranskih tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši. Seveda pa odgovarjajo za točnost pisanja časopisi oziroma njih poročevalci. Op. ured.

KDAJ SE BODO ZAPORI ODPRLI?

Grški diktatorji so svojemu ljudstvu obljubili demokracijo. Bomo videli, kaj bo iz tega! Svojim obljubam so medtem dodali nekaj, kar je po vsem svetu naletelo na odobravanje: izpustili so politične jetnike. Zdi se, da trenutno ni v Grčiji političnih pripornikov. S tem je država predsednika Papadopoulasa človečansko močno prehitela sosednjo državo predsednika Tita.

Odkar se je jela Jugoslavija konec leta 1971 spet obračati k leninizmu stalinističnega kova, se je v njej preselilo in ječe na stotine vseučiliških profesorjev, pisateljev, častnikarjev, umetnikov, pa tudi neznanih občanov, iz čisto političnih razlogov — pogosto zaradi enega samega stavka nesoglašanja. Ti izhajajo iz vseh ljudstev večnarodne države. Glede njih števila obstajajo le približne cenitve. Vsa posredovanja PEN-klubov (mednarodnega združenja književnikov in založnikov — op. NL), tujih pisateljev in politikov so doslej ostala brezuspešna.

Nihče na svetu ne more resno misliti, da hočejo današnji oblastniki v Jugoslaviji svoji deželi priznati politične svoboščine, če več ne, vsaj v najmanjši meri. Vendar ni brez pomena drznost, močno jih spominjati na izpustitev političnih pripornikov.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 24. avgusta 1973.

ŠVICA JE JUGOSLOVANSKEGA VOHUNSTVA SITA

Med Švico in Jugoslavijo obstaja spor. Potem ko so švicarski časopisi poročali o ojačeni dejavnosti jugoslovanskih špijonov v Švici, so v Beogradu poklicali švicarskega poslanika Hansa Kellera v državno tajništvo za zunanje zadeve in mu izročili uradni protest jugoslovanske vlade.

Medtem ko so uvedli v Švici več kazenskih postopkov proti jugoslovanskim agentom, označuje jugoslovansko zunanje ministrstvo vsa poročila o tem kot „netočna in zlonamerna“. Uradno beograjsko razburjenje je razumljivo samó, če upoštevamo dosedanje strpnost zahodnih obrambnih uradov nasproti jugoslovanskim agentom, katere je pa sedaj vsaj v Švici konec.

Že dolgo čivkajo vrabci s streh, da zganjajo posamezni Jugoslovani ne le močno gospodarsko špijonažo, ampak da se med milijonom zdomskih delavcev v zahodni Evropi in čezmorju prepleta tudi gosta mreža vohunov jugoslovanske tajne policije, ki izvaja politično kontrolo.

Glavni cilj te jugoslovanske špijonaže so predvsem jugoslovanske emigrantske organizacije na Zahodu, pa tudi zahodne ustanove in begunska taborišča, v katerih živijo politični pribežniki iz Jugoslavije. Poleg tega se jugoslovanski agenti ne izogibajo osebnemu vohunjenju politično neorganiziranih, preprostih sezonskih delavcev na celotnem Zahodu.

V Švici se usmerja jugoslovanska špijonaža trenutno predvsem na srbsko kulturno združenje „Sveti Sava“. Na osnovi vohunskih poročil je bilo v Jugoslaviji zaprtih in na daljšo priporo kazen obsojenih več jugoslovanskih državljanov, ker so kot sezonski delavci v Švici pripadali temu kulturnemu združenju, ki je bilo v Beogradu označeno kot nekomunistično in zato sovražno.

Vendar se vohunjenje jugoslovanskih delavcev, ta nova oblika špijonaže, ne omejuje le na Švico: obstaja tudi na Švedskem, v ZDA, v Italiji, posebno močno pa je na ozemlju ZR Nemčije, kjer živi okrog pol milijona vseh jugoslovanskih sezonskih delavcev. Vohunijo predvsem med Srbi in Hrvati.

Agenti jugoslovanske tajne policije se pri večini sodnijskih procesov proti zdomcem v Jugoslaviji — ne prikažejo. Pogosto se zadovolji sodišče tudi le z branjem dokazov, ki jih je jugoslovanska tajna policija sama zbrala.

Treba je le brati uradne jugoslovanske dokumente, pa človek ve, da bo dejavnost jugoslovanske tajne policije v bodoče še ojačena.

Dolomiten, Bozen, 3. avgusta 1973.

PROTI CERKVENEMU TISKU NA DRUG NAČIN

Jugoslavija hoče spoštovati ustavo in ne prepovedati cerkvenega tiska. Namesto tega naj bi komunisti v delavskih svetih tiskarn pritiskali na to, da te ne bi sprejemale nobenih naročil od cerkev. Mnogo tiskarn v Jugoslaviji se nahaja v denarnih težavah in bi se zato nerade odpovedale cerkvenim naročilom. Vse to je bilo čutiti v beograjski založbi Savo Mikić, ki je hotela preprečiti tiskanje cerkvenih del tako, da je namerno dvignila cene.

Münchener Katholische Kirchenzeitung, München, 9. septembra 1973.

KDO BO TITOV NASLEDNIK?

„Brez dvoma bo Titov naslednik prevzel needino, zanemarjeno, pohlepu sovjetskega velikoruskega imperializma izpostavljeno državo,“ je že pred leti svaril Milovan Djilas, nekdanji zaradi „liberalističnega“ odklona v nemilost padli maršalov prestolonaslednik.

Ta napoved se zdi danes preživetva, najprej glede tega, da bi Sovjeti tako zelo grozili Jugoslaviji, (vsaj dokler ne pride do ostrega spopada velesil v sredozemskem prostoru,) pa tudi zaradi notranjepolitičnih varstvenih ukrepov.

Kdo bo maršalov dedič? V Beogradu krožijo govornice, da je Tito priporočil vrhovnim združenjem, naj imenujejo, če bi šlo zares, tajnika izvršnega biroja Staneta Dolanca. A proti njemu je precej nasprotovanja predvsem v južnih delih dežele.

Največje možnosti kot Titov naslednik ima sedaj vsekakor njegov svetovalec Edvard Kardelj, 63-letni Slovenec, že iz predvojnega časa eden najožjih predsednikovih sobojevnikov in glavni teoretik samoupravnega socializma, je bil pritegnjen k vsem važnejšim razgovorom s tujimi državnimi poglavarji, zaupana mu je bila zamotana ustavna reforma in Tito ga je v svojem zadnjem govoru pred veliko jugoslovansko zvezno skupščino edinega po imenu omenil.

Da bi videl maršal potrebo, pripraviti jugoslovanske narode na svoj umik, ni doslej mogoče opaziti.

Süddeutsche Zeitung, 9. maja 1973.

sovel se je rodil pred sedemdesetimi leti v poslopju stare šole v Sežani.

SLOVENJ GRADEC — V Turiški vasi se odpira velika možnost za razvoj športnega jadrnega letalstva. Letališče je izredno privlačno za športno rekreacijo, saj leži v osrčju smrekovih gozdov sredi romantične Mislinjske doline.

SLOVENJ GRADEC — Ob občinskem prazniku so odprli sodobno urejen avtoservis. Specializiran je predvsem za vozila „Zastava“ in „Škoda“. Radi pomagajo tudi voznikom ostalih avtomobilov. Servis opravlja tehnične preglede vozil. Opremljen je s sodobno avtomatično pralnico.

SV. LOVRENC na DRAVSKEM POLJU — Na odseku Kidričevo — Sv. Lovrenc modernizirajo cesto Ptuj — Rogaška Slatina. V zvezi s tem so tudi vaščani Sv. Lovrenca pričeli z deli za asfaltiranje ceste skozi vas. Polovico stroškov bodo prispevali vaščani sami.

ŠMARJETA pri CELJU — Nova tovarna za ekstrahiranje in koncentriranje jagodičevja je bila zgrajena v rekordnem času in bo začela obratovati v oktobru. Gradila jo je tovarna „Etol“ iz Celja, ki je članica mednarodnega združenja IFF. S tem je že vključena v mednarodno proizvodnjo in prodajo sadnih sokov.

VELENJE — Med prvimi slovenskimi mesti rešuje Velenje vprašanje onesaženja tekočih voda. Vse odpadne vode bodo po kanalih speljali v velik zbiralnik, kjer bodo nameščene čistilne naprave. Od tu bo očiščena voda odtekala v Pako. Dela so se že pričela; izvajajo jih s posojilom in z lastnimi sredstvi.

VITANJE pri SLOV. KONJICAH — Vitanje je eden redkih krajev, kjer se je še ohranilo „preklicavanje“ v nedeljo po maši pred krajevnim uradom. To nalogo opravlja eden od občinskih odbornikov. Občanom naznanja sklepe in obvestila.

— da se oddahnete —

Med TV-poročili dobi napovedovalec nov listek. Ne da bi pogledal, kaj na njem stoji, reče gledalcem, ko jemlje listek v roke: „In še zadnja novica“. Potem bere: „Na zgornjih zobeh imate kos špinače ali nekaj podobnega. Odstranite tisto, prosim!“

Polkovnik vojaku: „Znaš plavati?“

Vojak: „Znam.“

„Kje si se pa naučil?“

„V vodi.“

Škot je dal v časopis ženitbeno ponudbo.

Preprosto dekletu je odgovorilo, da se je pripravljena z njim poročiti in da ji je oče obljubil za poročno darilo traktor.

Škot ji je tako odpisal: „Pošlji mi čimprej fotografijo traktorja!“

Otrok materi: „Mama, ali se ti ne zdi čudno, da so tatovi, ki praviš, da so ponoči vlomili k nam, odnesli samo moj boben in Petrkovo piščalko?“

„Tonček, zakaj si pretepel Katjo? Ali veš, da ni lepo tepsti žensko?“

„Pa naj tudi ženska ve, da ni lepo dajati moškemu gliste v žep!“

Učiteljica vpraša učenca: „Ali si že prebral knjigo, ki si si jo sposodil pred enim mesecem?“

Učenec: „Še ne. Mama mi je naročila, naj si prej umijem roke.“

Vojaku so se zelo potile noge. Vojaški zdravnik mu je dal poseben prašek: „Z njim si redno posipavaj noge, pa se bo potenje kmalu ustavilo.“

Vojak: „Kdaj naj jih posipam: pred jedjo ali po jedi?“

Učiteljica je pokazala črko A in vprašala Tomaža: „Kaj je to?“

Tomaž: „A.“

Potem je pokazala črko B: „In kaj je to?“

Tomaž: „To ni A.“

Ko sta se mož in žena odpeljala od doma na počitnice, je mož zadovoljno ugotovil: „Ničesar nisva pozabila doma — razen tvoje mame.“

Precej obilna gospa pride v kavarno.

„Dajte mi, prosim, eno torto!“

„Ali naj jo narežem na deset kosov?“ vpraša natakarica.

„Ne, samo na štiri kose jo razrežite, prosim! Ne smem jesti več kot štirih koščkov na dan, ker moram shujšati.“

„Katero številko noge imate?“

„38.“

„Zanimivo. Vonjajo pa, kot da bi imeli 48.“

Oče hoče naučiti otroka pravilne izgovarjave črke „r“. Pa mu reče:

„Tonček, reci: prašič!“

„Komu?“

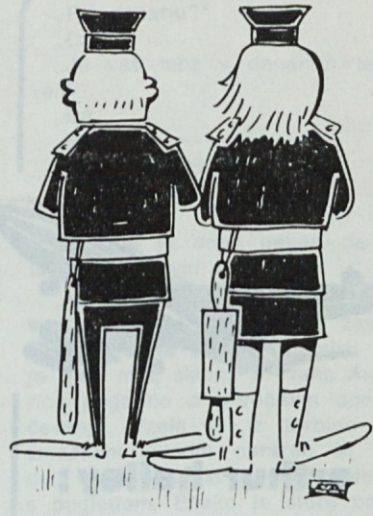
„Gospodična, greste z menoj na sprehod?“

„Ne. Niste moj tip.“

„Zakaj ne?“

„Ker sem fant.“

Mož in žena bereta časopis. Naenkrat vpraša mož:

„Ali bi bila ti rada moški?“

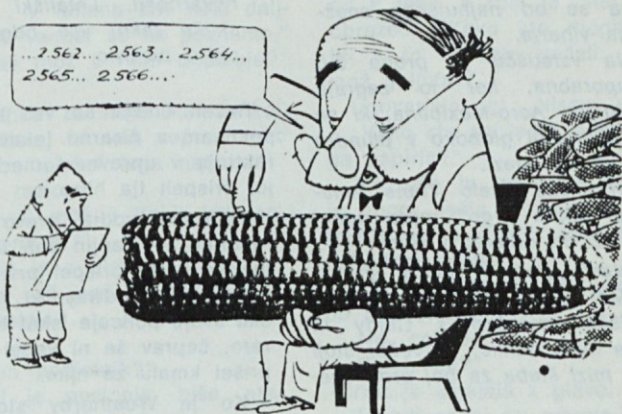
„Bi. Pa ti?“

Mizarski mojster uči vajenca:

„In nikar naj se ti lepilo ne smili!“

„Saj se mi ne. Pravkar sem ga pet litrov polil.“

Škotu so podarili steklenico viskija. Ko se je vračal zvečer domov, je padel. Začutil je nekaj vlažnega in vzdihnil: „Da bi bila to le kri!“

INVENTURA

arthur hailey:

letališče

Dosedanja vsebina:

Neki petek v januarju zvečer. Lincolnovo mednarodno letališče v državi Illinois v ZDA dela v zelo težavnih okoliščinah: zviija se od najhujšega snežnega viharja.

Na vzletišču je progla 3-0 neuporabna, ker jo zagraja reaktivec Aero-Mexicana, ki se je pogreznil globoko v plundro ob vzletni stezi.

Vrhunsko letalo Trans Americe „Zlata Argo“ mora nocoj ob 22. uri odleteti v Rim.

Nastopajoči v zgodbi so:

Mel Bakersfeld, direktor letališča, poročen s Cindy in oče dveh deklic. Ta večer stoji pri mizi štaba za boj proti snegu.

Tanja Livingston, uslužbenka letalske družbe Trans Americe in Melova najboljša prijateljica.

Kapetan Vernon Demerest, eden najbolj sposobnih, a tudi domišljavih pilotov družbe Trans Americe. Nocoj bo nadzoroval pilotiranje „Zlate Argo“.

Gwen Meighen, glavna steverdеса nocojšnjega poleta.

Melov brat Keith, uslužbenec radarske kontrole poletov. Zaradi občutka sokrivde pri neki letalski nesreči si namerava nocoj vzeti življenje.

Joe Petroni, izvedenec za reševanje letal iz blata ali snega. Nocoj skuša rešiti iz snega reaktivec Aero-Mexicana.

D. O. Guerrero, finančno propadlemu podjetniku z napol omračenim umom, se je posrečilo vkrcati se v letalo in s seboj pritihotapiti v kovčku peklenski stroj: namerava ga nekje nad Atlantskim oceanom sprožiti in tako spustiti letalo v zrak, s tem pa doseči za svojo ženo in otroka visoko zavarovalnino.

V letalu se je poleg njega usedla slepa potnica Ada Quonsett.

Guerrerova žena Inez najde slučajno doma listek z moževim sporočilom, da bo odpotoval. Zasluti nesrečo in takoj pohiti v taksiju na letališče, a letalo je medtem že odletelo.

Iz različnih znakov so na letališču zaslutili, da je letalo zaradi Guerrerovih namenov v nevarnosti. Letališki ravnatelj skliče takoj vse odgovorne v svojo pisarno.

Razen enega so vsi, ki so bili poklicani v pisarno letališkega direktorja v upravnem mednadstropju, prispeli tja hitro.

Področni vodja prevoza Trans Americe — Tanjin šef, Bert Weatherby — je prispel prvi.

Poročnik Ordway, ki je bil poslal svoje policaje iskat Inez Guerrero, čeprav še ni vedel zakaj, je prišel kmalu za njim.

Ko je Weatherby stopil skozi vrata čakalnice v Melovo pisarno, je živahno vprašal: „Mel, kaj pomeni vse to?“

„Ne vemo še za gotovo, Bert, in tudi še nimamo veliko oprijemljivega, vendar je morda v vašem letalu dve peklenski stroji.“

Področni vodja prevoza je vprašujoče pogledal Tanjo, vendar ni izgubljal časa z vprašanjem, kaj dela tukaj. Pogled mu je spolzel nazaj k Melu. „Da čujemo, kaj veste.“

Govoreč področnemu vodju prevoza in Nedu Ordwayu hkrati je Mel strnil, kar so dotlej zvedeli ali ugbali: poročilo carinskega nadzornika Standisha v zvezi s potnikom, nosečim kovček na način, ki se je zdel Standishu — izkušnemu opazovalcu — sumljiv; Tanjino ugotovitev, da je ta mož s kovčkom neki D. O. Guerrero ali morda Buerrero; odkritje uradnika v mestu, da se je Guerrero prijavil brez vsakršne druge prtljage razen že omenjenega kovčka; letalsko zavarovanje za tristo tisoč dolarjev, ki ga je Guerrero sklenil na letališču in izdal zanj ves denar, torej je odšel na osem tisoč kilometrov dolgo pot ne le brez rezervne obleke, marveč tudi brez gotovine; in slednjič, kako je — morda naključno, morda tudi ne — gospa Inez Guerrero, edina koristnica zavarovalne police svojega moža, postopala očitno hudo vznemirjena po glavni dvorani.

Ko je Mel govoril, je vstopil carinski nadzornik Harry Standish, še vedno v uniformi, za njim pa Bunnie Vorobioff. Bunnie je vstopila negotovo, začudeno pogledujoč okoli sebe v neznane ljudi in tuje okolje.

„Poklical sem vas vse, ki imate doslej s tem kaj opraviti,“ je Mel seznanil področnega vodjo prevoza, „za primer, če bi imel kdo od vas kakšno vprašanje. Kar moramo odločiti, je po mojem mnenju — in verjetno ste tega mnenja tudi vi — ali imamo dovolj razlogov, da opozorimo kapetana tega vašega letala ali ne.“

„Ta ženska, žena tega potnika,“ je rekel področni vodja prevoza, „kako ji je ime?“

Ned Ordway je odgovoril: „Inez Guerrero.“

„Kje je sedaj?“

„Ne vemo.“ Policaj je pojasnil, da jo njegovi možje iščejo po letališču, četudi je morda že odšla.

Mel je vprašal Bunnie: „Ste vi gospodična Vorobioff?“

Ko je živčno prikimala, so se pogledi drugih obrnili k nji.

Mel je rekel: „Ali veste, o katerem moškem govorimo?“

„Nisem... nisem povsem prepričana.“

„Ime mu je D. O. Guerrero. Nocoj ste mu prodali zavarovalno polico, kajneda?“

Bunnie je znova prikimala. „Da.“ „Ko ste jo izpolnjevali, ali ste ga dobro pogledali?“

Zmajala je z glavo. „Pravzaprav ne.“ Govorila je počasi.

„Toda rekli ste mi, da se tega moškega spominjate.“

„V mislih sem imela nekega drugega.“

„Torej se moškega, ki se piše D. O. Guerrero, ne spominjate?“

„Ne.“

Mel je bil videti zbezan.

„Pustite meni, gospod Bakersfeld.“ Ned Ordway je stopil korak naprej in primaknil obraz k dekletovemu. „Se bojite, da bi bili vpleteni?“

„Ne vem.“

„Pač, bojite se! Bojite se pomagati iz strahu, da se vam ne bi kaj zgodilo. Poznam vašo sorto.“

„Gospodična Vorobioff,“ je rekel Mel. „Za skoraj dvesto ljudi, ki so v tem letalu, gre. Morda so v veliki nevarnosti. Ponovno vas vprašam: ste si tega Guerrera dobro ogledali?“

Bunnie je počasi prikimala. „Da.“

„Opišite ga, prosim!“

Storila je to, sprva obotavljavo, pozneje z večjo gotovostjo.

Medtem ko so drugi poslušali, je nastajala slika D. O. Guerrera: bled, rumenkast obraz s štrlečo čeljustjo; dolg, suh vrat; ozke ustnice; rdečkaste brčice; živčne roke z nemirnimi prsti.

Mel je jedrnato rekel carinskemu nadzorniku Standishu: „Harry, imate k temu Guerrerovemu opisu kaj dodati?“

„Ne,“ je rekel Standish.

Začulo se je močno trkanje na

vrata pisarne in iz čakalnice je stopil dolg moški z nagubanim, od vremena zaznamovanim obrazom in ostrimi modrimi očmi.

Sporočilo področnega vodja prevoza na Lincolnovem mednarodnem letališču je bilo naslovljeno na KAPETANA POLETA DVE TRANS AMERICE in se je začelo:

NEPOTRJEHO JE MOGOČE, DA IMA POTNIK V TURISTIČNEM ODDELKU VAŠEGA LETALA D. O. GUERRERO EKSPLOZIV. TA POTNIK BREZ PRTLJAGE IN OČITNO BREZ GOTOVINE SE JE DAL PRED ODHODOM ZAVAROVATI ZA VELIKO VSOTO. OPAZILI SO, DA SUMLJIVO RAVNA Z AKTOVKI PODOBNIM KOVČKOM, SVOJO ROČNO PRTLJAGO. OPIS SLEDI...

Inez je še zmerom mirno sedela v kotu blizu stojnice s hrano, ko je začutila, da jo nekdo stresa za ramo.

„Inez Guerrero! Ste vi gospa Guerrero?“

Pogledala je kvišku. Posrečilo se ji je, da je prikimala. Opazila je, da je policaj.

Čez deset minut je bila v Melovi pisarni v središču pozornosti.

„Gospa Guerrero,“ je rekel Ned Ordway. „Zakaj potuje vaš mož v Rim?“

Njen glas je bil napet, komaj glasnejši od šepeta. „Ne vem.“

„Ima tam prijatelje? Sorodnike?“

„Ne... V Milanu živi neki daljnji nečak, vendar se ne poznamo.“

„Si vaš mož z njim dopisuje?“

„Ne.“

„Si lahko zamislite kakršenkoli razlog, zakaj bi vaš soprog tako na lepem obiskal tega nečaka?“

„Nima razloga.“

„Ima vaš mož v Italiji kak poslovni opravke?“

Zmajala je z glavo.

„Kaj je vaš mož po poklicu?“

„Po poklicu... je bil... podjetnik.“

„Kakšen podjetnik?“

„Gradil je poslopja, hiše, stanovanjska naselja.“

„Rekli ste, da je bil. Zakaj ni več podjetnik?“

„Vse... je šlo narobe...“

„Pri denarju?“

„Da.“

„Je vaš mož v denarnih težavah?“

„Da.“

„Hudih?“

Počasi je prikimala.

„Je zadolžen?“

„Da.“

„Kje pa je dobil denar, da je lahko odpotoval v Rim?“

„Mislim...“ Inez je omenila svoj prstan, ki ga je D. O. zastavil, potem pa se je spomnila, da je njen mož sklenil s Trans Americo pogodbo o obročnem odplačevanju. Vzela je iz torbice že zmečkani rumeni obrazec in ga dala Ordwayu, ki ga je preletel s pogledom. Enako je storil področni vodja prevoza.

„Glasi se na Buerrera,“ je rekel področni vodja prevoza, „vendar pa bi podpis lahko pomenil vse mogoče.“

Tanja se je oglasila: „Ime Guerrero smo imeli najprej v spisku potnikov.“

Ned Ordway je zmajal z glavo.

„To sedaj ni pomembno, vendar kreditno nesposobni pogosto uporabijo to ukano. Spremenijo prvo črko priimka, da pri poizvedbah ne bi prišlo na dan, da so kreditno nesposobni — vsaj v naglici ne. Če napako pozneje odkrijejo, se krivda lahko zvali na tistega, ki je izpolnil obrazec.“

Ordway se je spet strogo obrnil k Inez. V roki je imel rumeni obrazec. „Kako ste mogli privoliti v to, če ste vedeli, da vaš mož goljufa?“

Ugovarjala je: „Nisem vedela.“

„Kako ste pa tedaj prišli do tega papirja?“

Jecajoče je povedala, kako ga je nocoj našla in prispela na letališče, da bi dobila moža še pred odhodom letala.

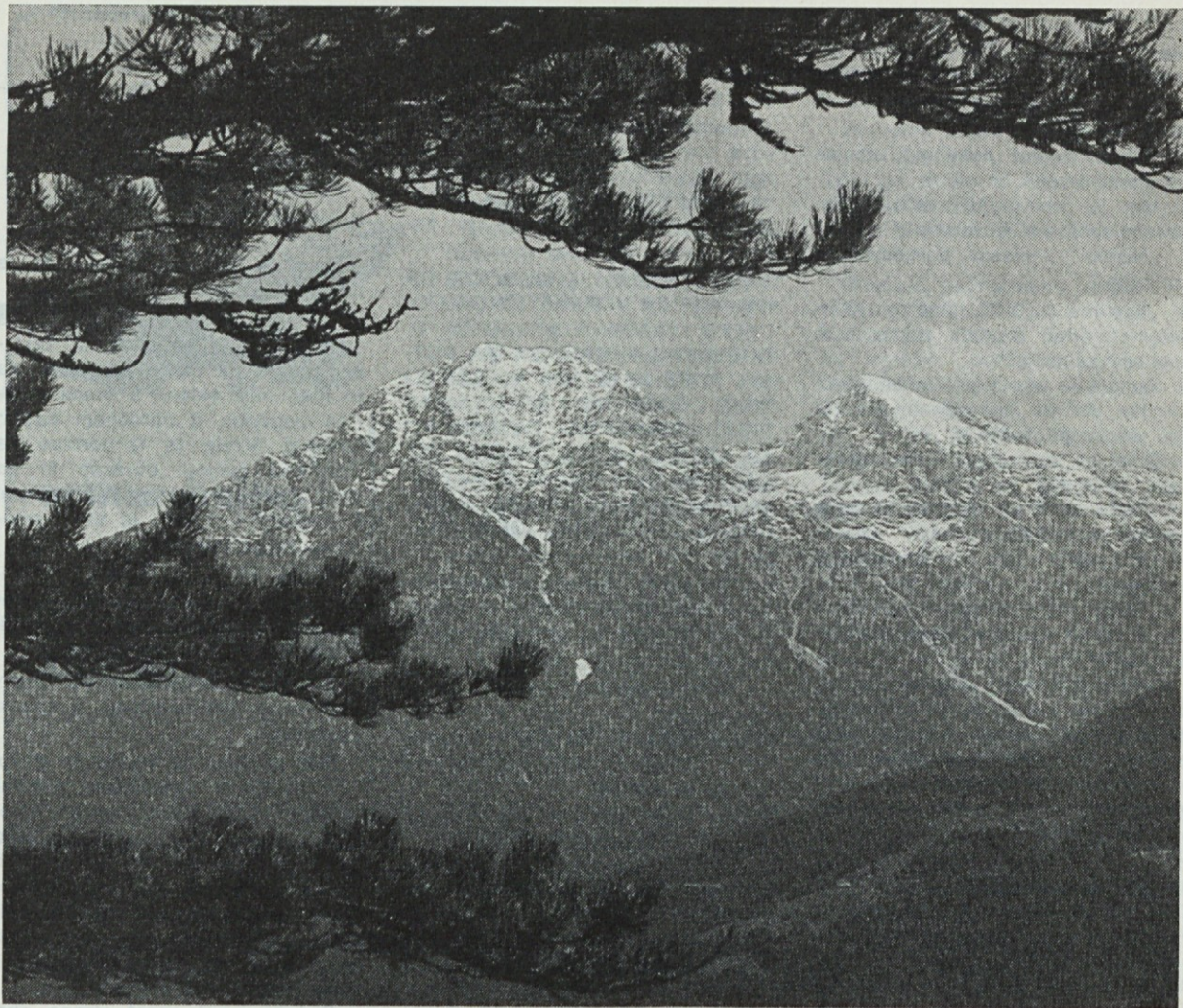
„Do nocoj torej niste vedeli, da bo odpotoval?“

„Ne, gospod.“

„Sploh ne?“

Inez je zmajala z glavo.

„In niti sedaj ne morete navesti nobenega razloga, zakaj naj bi odpotoval?“

Kočna in Grintavec, vrhova v
Kamniških planinah

Videti je bila zbegana. „Ne.“

„Je vaš mož tudi drugače nerazsoden?“

„Včasih, zadnji čas...“

„Nerazsoden?“

„Da.“

„Nasilen?“

Inez je neodločno prikimala.

„Vaš mož je nocoj nosil nekakšen kovček,“ je mirno rekel Ordway. „Majhen kovček za listine in zdelo se je, da z njim posebno previdno ravna. Si lahko mislite, kaj bi bilo v njem?“

„Ne, gospod.“

„Rekli ste, da je bil vaš mož podjetnik — gradbeni podjetnik. Je pri svojem delu uporabljal eksploziv?“

„Seveda ga je,“ je rekla Inez. „Pogosto.“

„Kje stanujete?“

Dala je naslov stanovanja v South Sidu in zapisal ga je. „Je bil vaš mož danes popoldne in zvečer kaj tam?“

Sedaj že do kraja prestrašena, je prikimala.

„Je imel vaš mož v stanovanju eksploziv?“

„Da.“

„Kakšen eksploziv?“

„Nekaj dinamita... in strelne kapice..., te so mu bile ostale.“

„Od podjetniškega dela?“

„Da.“

„Kje je hranil eksploziv?“

„V predalu.“

„V predalu kje?“

„V spalnici. In tam jih ni več.“

„Ali ste vedeli, da se je vaš mož nocoj, preden je odletel, visoko zavaroval — zares zelo visoko — in to v vašo korist?“

„Nisem vedela, gospod. Prisegam vam, da o tem ne vem ničesar...“

„Verjamem vam,“ je rekel Ordway.

Navodila za naše delavce v ZRN

Nove pokojninske karte

S 1. januarjem 1973 so začele veljati v Nemčiji nove pokojninske karte, ki imajo obliko zvezka in nosijo naslov **VERSICHERUNGSNACHWEISE DER SOZIALVERSICHERUNG**.

Stare pokojninske karte, ki so veljale do 31. decembra 1972 je treba dati fotokopirati na Pokojninskem zavodu. Original ostane na zavodu, fotokopijo pa je

treba dobro shraniti, ker bo služila kot dokaz pri obračunavanju pokojninske dobe.

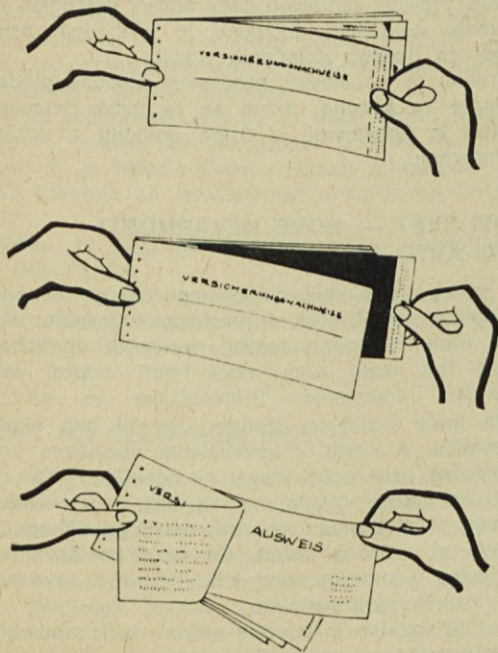
Kdor novega zvezka še ni prejel, naj vloži zahtevek na Pokojninskem zavodu!

Ko prejmete zvezek, ravnajte takole:

1. Odrtgajte na naslovni strani preluknjani rob!
2. Izvlecite črni papir, ki ga lahko vržete proč!
3. Izvlecite izkaznico (Ausweis) in jo dobro shranite! (Glej sliko!)
4. Zvezek oddajte čimprej delodajalcu; pazite, da ga ne prepognete in ne zamažete!

Izkaznica (Ausweis) vsebuje vse Vaše podatke, zlasti važno Vašo zavarovalno številko, ki jo je treba navesti pri vseh informacijah, zahtevkih, sporočilih, ki zadevajo Vaše pokojninsko zavarovanje.

Pazite, da prejmete od delodajalca vselej kopijo zavarovalne karte, ki je v zvezku namenjena Vam. Leta nadomešča dosedanjo staro zavarovalno karto in Vam bo služila kot dokaz o zavarovalnih prispevkih. Zato jo dobro shranite!

NAVODILA ZA NAŠE DELAVCE V ZRN

Nemški delovni trg in tuji delavci

Za gospodarstvo Zvezne Republike Nemčije je postalo zaposlovanje tujih delavcev važen dejavnik. Zadnji statistični podatki kažejo, da se položaj na delovnem trgu giblje v znamenju stalne gospodarske rasti.

Januarja 1973 je bilo po nekaj letih prvič opaziti neznatni porast nezaposlenih z ozirom na isti mesec prejšnjega leta. Število nezaposlenih je od decembra 1972 do konca januarja 1973 naraslo za okrog

77.000, na skupno 356.000. Vendar nezaposlenih ni bilo več kot 1,6%. Število prostih delovnih mest je v januarju naraslo za 44.400 in tako doseglo številko 522.000.

Splošni gospodarski polet se posebno kaže v povečanem najemanju tujih delavcev za delo v, ZR Nemčiji. Pri inozemskih centrih „Zveznega urada za delo“ je bilo konec januarja 1973 zabeleženih 54.700 prostih delovnih mest, kar je za okrog 20.000 več kot lani ob istem času. Konec februarja tega leta je bilo že 62.000 prostih delovnih mest. Zaželeni so predvsem moški, a tudi potreba po ženski delovni sili se je ponovno povečala.

Do sedaj je bilo največje število tujih delavcev zaposlenih v Nemčiji konec septembra 1972: 2,352.400. Delež tujih delavcev je v skupnem številu delovne sile na celotnem področju ZRN znašal konec januarja 1973 10,8%. Ta delež je seveda po zveznih deželah neenak. V jugozapadnih delih Zvezne Republike (Baden-Württemberg) je skoraj vsak šesti delavec tujec, kar je 16,5% vseh delavcev.

Tabela o razvoju zaposlovanja v ZRN od leta 1971:

1971: januar	— 1,964.213 tujih delavcev;
junij	— 2,168.780 tujih delavcev;
september	— 2,240.792 tujih delavcev;
1972: januar	— 2,158.680 tujih delavcev;
junij	2,316.980 tujih delavcev;
september	— 2,352.392 tujih delavcev;
1973: januar	— 2,345.115 tujih delavcev;

Tabela tujih delavcev v ZRN januarja 1973 po narodnosti:

Turki:	528.239;
Jugoslovani:	466.128;
Italijani:	409.689;
Grki:	268.096;
Španci:	179.498;
Portugalci:	69.019;
drugi:	424.446.

ENAKE PRAVICE — ENAKE DOLŽNOSTI

Tuji delavci so v socialnem pogledu popolnoma izenačeni s svojimi nemškimi kolegi: za oboje veljajo iste zakonske in tarifno-pravne določbe na delovnem mestu. Vsi imajo pravico do enakih učinkov socialnega zavarovanja in ustanov. Če se zgodi tujim delavcem krivica ali če so v čemerkoli oškodovani, morejo uporabiti za doseg svojih pravic ista pravna sredstva kot Nemci. Torej, enake pravice za vse!

Želimo vas opozoriti, kako lahko dosegate svoje pravice. Enakopravnost ne sme ostati samo na papirju, temveč jo je treba uresničiti v dejanju! Včasih tujemu delavcu primanjkuje poguma in samozavesti, a neredko tudi pravne pomoči in nasvetov. Koristno pomoč dajejo sindikati (DGB), posvetovalnice, javne ustanove in posebna za to odgovorna središča.

O varčevanju s pomočjo države in o dodatku za na-

jemnino smo govorili v zadnji številki Naše luči. Danes vas opozarjamo na brezplačne zdravniške preglede.

BREZPLAČNI VARNOSTNI ZDRAVNIŠKI PREGLED

Enako kot njihove nemške kolegice in kolegi imajo tudi tuje delavke (od 30. leta naprej) in tuji delavci (od 45. leta naprej) pravico do brezplačnih varnostnih zdravniških pregledov zaradi pravočasnega ugotavljanja raznovrstnih rakastih obolenj.

V lanskem letu je bilo ugotovljeno, da se tuji delavci v ZRN skoraj ne poslužujejo te pravice. Kje je vzrok za to? Morda v pomanjkljivem obveščanju? Ali v dejstvu, da tuji delavci ne razumejo ali ne cenijo dovolj važnosti takšnega varnostnega pregleda? V tej zvezi moramo opozoriti, da umre danes vsak peti človek za rakom.

Vsako leto je potrebno iti na varnostni zdravniški pregled. Ta pregled je ob priložitvi potrdila za zdravnika, ki ga izdaja bolniška blagajna (Krankenkasse), brezplačen. Zdravniki imajo za te preglede posebne ure na razpolago. Za sprejemanje pacientov imajo celo vnaprej določene dneve. Tako vam ne bo treba dolgo čakati.

Primerov raka med tujimi delavci ni manj kot med Nemci. Zakaj se torej ne bi poslužili te pravice za zaščito svojega zdravja?

ENAKE DOLŽNOSTI

Enake pravice zahtevajo tudi enake dolžnosti. Izpolnjevanje določenih dolžnosti je v mnogih primerih pogoj za doseg določenih pravic.

Potrebno je upoštevati predvsem določbe glede dovoljenja za bivanje, držati se je treba delovne pogodbe in spoštovati je treba določila o socialnem zavarovanju.

NOVI SVET — NOVE NEVARNOSTI PRVI AVTO

Za mnoge tuje delavce pomeni nakup prvega avta izpolnitev davnih sanj. A premnogi tudi vedo, da se s tem trenutkom začno skrbti, nevarnosti in težave.

Kdor želi voziti avto, mora imeti najprej veljavno vozniško dovoljenje. Priporočljivo je ne kupiti avta pred vozniškim izpitom, ker bi bila skušnjava prevelika. A voziti z neveljavnim vozniškim dovoljenjem ali celo brez njega ni dovoljeno. Če takega voznika zaloti policija, mu za dalj časa vožnjo prepove; pred iztekom te prepovedi voznškega dovoljenja ni mogoče dobiti. Če voznško dovoljenje ni v redu, v primeru prometne nesreče zavarovalnica ne izplača zavarovalnine.

Za tuje voznike je izredno važno, da izpopolnijo znanje nemškega jezika. Tako bodo mogli bolje brati

prometne znake in predpise in se bodo tudi v težkih položajih laže znašli. Posebno tisti, ki so obiskovali šofersko šolo v domovini, bi se morali podrobno seznaniti z nemškimi prometnimi predpisi.

KAKO RAVNATI PRI NAKUPU AVTA?

Najbolje je kupiti nov avto. Pogosto za to ni dovolj denarja. Takrat je dobro iti k trgovcu z rabljenimi avtomobili, da se človek na kraju samem prepriča o svoji denarni zmogljivosti.

Izbira avta ni vedno v skladu z varnostno-tehničnimi pogoji. Varnost v uličnem prometu zahteva predvsem brezhibno stanje vozila. Pogosto uporabljajo tuji delavci stare avtomobile za tisoče kilometrov dolge vožnje v daljnjo domovino.

V Nemčiji je treba peljati vsako vozilo sleherno drugo leto na tehnično-kontrolni pregled (TÜV), da ugotovijo prometno varnost vozila. Daljši izostanek od pregleda ostro kaznujejo. Če ne da kdo iz malomarnosti svoje vozilo pregledati, se podaja v nevarnost, da mu zavarovalnica v primeru prometne nesreče ne bo škode plačala. V Nemčiji mora biti vsako motorno vozilo zavarovano. Zakon predpisuje najmanjšo obvezno vsoto zavarovalnine.

Voznik avta lahko povzroči nesreče, ki zdaleč presegajo to obvezno vsoto. Škodo, ki je ne poravna zavarovalnica, mora nositi voznik sam. Zato je priporočljivo prostovoljno plačevanje višje zavarovalnine.

Ob nakupu rabljenega avta se neredko pripeti, da prodajalec kupcu zamolči nekatere posameznosti o avtu. Včasih tuji kupci mislijo, da je zavarovanje že plačano, ker jim je prodajalec vozila priskrbel potrdilo o prehodnem zavarovanju; če avta ne zavarujejo, jim zavarovalna zaščita propade.

Pri nakupu rabljenega avta se je treba dobro prepričati, če so v avtu tudi predpisani rezervni deli. Če le-teh ni, jih je treba nabaviti. Oblasti zahtevajo:

a) rdeči trikotnik za opozarjanje (s kontrolno številko);

b) material za prvo pomoč (po nemški industrijski normi: DIN 13.164).

Za dolge vožnje je priporočljivo nabaviti še luči za v megli (meglenke), vzratne luči za vožnjo po megli, luči za vožnjo nazaj in varnostne pasove.

VARNOST NA DELOVNEM MESTU

Že večkrat je bilo slišati, da so v nemških podjetjih tuji delavci bolj ogroženi kot njihovi nemški kolegi. Vzrok za to je predvsem v dejstvu, da so tuji delavci premalo izkušeni v industrijskem delu, da se ne znajdejo v gostem cestnem prometu in da ne obvladajo nemškega jezika. Statistika kažejo, da se število nesreč tujih delavcev v ZRN zmanjšuje sorazmerno z dolgotrajno bivanjem in da raste z naraščajočim številom novih prišlekov. Tuji delavci naj bi posvetili vso skrb strokovnemu izobraževanju in učenju nemščine.

Ker se večina nesreč ne dogaja ob zapletenih strojih in napravah — te so pač dobro zavarovane — želimo danes opozoriti na najbolj preprosto vrsto nesreč — na padce.

Vsak izmed nas se more spotakniti, more mu spodrsniti, lahko izgubi ravnotežje, pade in se težko poškoduje. To velja za delovno mesto, za ulico ali za stanovanje. Pomislimo samo na nevarnosti v kopalni kadi ali na spolzkih tleh pod tušem in v kuhinji! Vznak lahko padete na stopnicah, v lastni sobi, v kateri imate preprogo, ki drsi, ali zimskega dne na poledenelem hišnem pragu. Lahko se zgodi, da z glavo udarite ob kak trd in oster predmet. Človek si lahko kaj hitro izpahne roko, nogo ali si poškoduje kak drug del telesa.

Padec običajno povzroče kaplje olja ali drugih tekočin, umazane površine in premikajoči se predmeti na tleh. Čisto navadna bananina lupina vas more stati življenje.

Kako se obvarujemo pred takimi nevarnostmi? Prvo zlato pravilo je staro in vedno novo: Imej odprte oči in točno glej, kam stopiš! Na delovnem mestu je treba previdno hoditi. Skrbeti je treba za čistočo, tako na delovnem mestu, kakor doma in na cesti. Odstranjevati je treba razmetane predmete, odpadke in mastne madeže. Ženske naj se na delovnem mestu odrečejo visokim petam, copatam in sandalarn brez vezalk!

Še nekaj o varnostih v prostem času. Pri mnogih športnih disciplinah je nevarno, da človek spodrsne in da se spotakne. Posebno pri nogometu, plavanju in smučanju. Celo v avtobusu lahko zelo hitro pademo.

Ohraniti lastno telo nepoškodovano ni toliko stvar sreče kot rezultat nenehne previdnosti in spoštovanja varnostnih predpisov. Če ne boste na delovnem mestu spoštovali splošnih varnostnih predpisov, se vam kaj lahko pripeti nesreča. Prav zato, da bi bilo takih nesreč čim manj, so predpisi o zaščiti pred nesrečami. Za vaše zdravje je koristno, da si preberete vse varnostne predpise, ki so izobešeni v vašem podjetju. Zavarovanje za primer nesreče vam daje zaščito pred posledicami nesreče pri delu ali pri poklicnih obolenjih.

MEŠČANI NOVE OBČINE LÜDENSCHIED

Lüdenscheid je industrijsko mesto v zahodnem Posarju, okrog 50 km vzhodno od Düsseldorfa, s približno 79.000 prebivalci. V tej občini je živelo na koncu leta 1972 7.464 tujih delavcev, torej 10% prebivalstva tega mesta.

V industrijskih mestih ZRN so tuji delavci pretežno neporočeni; od tega je žensk le 30%. Nasproti temu sestavljajo tuje prebivalstvo Lüdenscheida skoraj izključno družine.

Posebej je treba poudariti, da je mladi rod tujih delavcev v ZRN že stvarnost. In prav te mlade ljudi je treba vključiti v novo okolje. Mestna uprava v Lüdenscheidu se je odločila, da posveti mladini tujih delavcev ravno toliko pozornosti in skrbi kakor nemškimi državljanom. Tudi dobrodelne organizacije, krajevni sindikati, podjetja in cerkvena občestva tesno sodelujejo in tekmujejo med seboj, kako bi inozemskim sodržavljanom in njihovim družinam omogočila in olajšala vključevanje v skupnost.

KAJ JE MESTNA UPRAVA STORILA ZA TUJE DELAVCE?

Po izkušnjah iz prejšnjih let je bil v začetku 1972 pri socialnem uradu osnovan poseben oddelek za usklajevanje vseh nalog v korist tujim delavcem. Osebe tega novo nastalega oddelka se bavi izključno s problemi tujih delavcev, navezuje z njimi stike, se povezuje z organizacijami, ki skrbijo za inozemce, in vodi tudi koordinacijsko skupnost, v kateri sodelujejo vse krajevne oblasti in združenja. Ta koordinacijska skupnost obsega okrog 50 oseb in je razdeljena na posamezne odbore. Ti se ukvarjajo z vprašanji šole, izobraževanja in prosvete, s stanovanjskimi vprašanji, z vprašanji splošnega socialnega stanja ter o problemih mladine in prostega časa. Oddelek socialnega urada za tuje delavce izdaja celo poseben list v petih jezikih (srbohrvaščini, grščini, turščini, italijanščini in španščini). Ta časopis izhaja štirikrat na leto in nove državljanke obvešča o vsem, kar morajo vedeti. Nadaljnje naloge tega oddelka so: dajanje nasvetov vsem mestnim uradom v vprašanih, ki se nanašajo na tuje delavce in izkazovanje podpore raznim organizacijam, ki skrbje za tujce.

Mestna uprava v Lüdenscheidu je v 1972. letu izpolnila svoj načrt zidave stanovanj, ki so potrebna tujim delavcem. Meseca julija je bilo tem družinam dodeljeno 36 socialnih stanovanj. Na ta način je prišlo do dobrih novih stanovanj petnajst italijanskih, osem grških, štiri turške, tri španske in dve jugoslovanski družini. Meseca februarja 1972 je bilo zgrajeno še 28 novih stanovanj za tujce. Da bi bilo vlaganje prošenj za dodelitev socialnih stanovanj olajšano, je bila posebna izdaja časopisa mesta Lüdenscheid posvečena izključno stanovanjskim vprašanjem. Do sedaj dograjena stanovanja merijo 55 in 90 kvadratnih metrov. Cena za kvadratni meter se giblje od 3,20 — 3,50 DM.

NALOGE SOCIALNEGA SKRBTVA

Na področju mesta Lüdenscheid imajo Jugoslovani, Grki, Italijani, Turki in Španci svoje lastne socialne delavce. Vendar je do sedaj samo Italijanom uspelo,

da so s pomočjo organizacije „Caritas“ postavili lastno hišo za družabna srečanja. Cilj mestne uprave je, da se v bližnji prihodnosti uredijo zbirališča za vse večje skupine tujih delavcev. Seveda se bodo tudi delavci sami morali za to potruditi. Dobrodelna združenja, ki skrbje za tujce, se ne bavijo samo s stalnim svetovanjem v socialnih vprašanih, temveč prirejajo tudi zabavne in kulturne prireditve. Tujcem pomagajo pri športu in pri preživljanju prostega časa. Grki imajo štiri, Španci dva nogometna kluba. Preko svojega centra, kjer se zbirajo, se Italijani lažje organizirajo in navezujejo stike z Nemci. Imajo italijansko-nemški amaterski orkester in prostor, kjer se zbirajo šolski otroci. Tu otroci pod nadzorstvom pišejo domače naloge. Za prevoz otrok od stanovanja do šole in dnevnega bivališča imajo na razpolago majhen šolski avtobus. Mesto Lüdenscheid ima tuje delavce in njihove družine za enakopravne sodržavljanke. Vključevanje tujcev v novo okolje je zelo uspešno. Seveda vsa vprašanja še niso rešena. Kakor v mnogih drugih mestih v ZRN, tudi tukaj mnoge družine še čakajo na stanovanje, pa tudi v otroških vrtcih prav tako ni dovolj prostora. Vezi med Nemci in tujci se morajo poglobljati. Temeljni kamen za dobro sodelovanje je vsekakor že položen.

CERKVENA OBČESTVA V SKRBI ZA TUJE DELAVCE

Bralce „Naše luči“ bo morda še posebej zanimalo, kako na svoj način tudi cerkvene skupnosti v Lüdenscheidu skušajo poglobiti stike med domačimi in tujimi delavci.

11. junija 1972 je bil v Lüdenscheidu tako v evangeličanskih kakor v katoliških verskih občestvih dan tujih sodržavljanov. Po skupnem bogoslužju v nemškem in vsaj enem tujem jeziku so se nemški in inozemski kristjani zbrali k pogovoru. Bilo je nadvse živahno in zanimivo. Potem so nemške družine povabile družine tujih delavcev na obisk v svoje domove. To je bila uspešna iniciativa, o kateri se še danes govori v Lüdenscheidu. Treba jo bo čimprej ponoviti. Seveda se delo nemških Cerkev za tuje delavce ne omejuje samo na takšna ali podobna srečanja. Preko svojih mnogoštevilnih organizacij ogromno store, da bi se tuji delavci v Nemčiji počutili bolje in prijetneje.

Število tujih državljanov v Lüdenscheidu:

Grkov:	3.650
Italijanov:	1.446
Špancev:	406
Portugalcev:	184
Turkov:	414
Jugoslovanov:	846

„Inez Guerrero, dobro me poslušajte. Domnevamo, da ima vaš mož eksploziv, o katerem ste nam govorili, nocoj pri sebi. Po našem mnenju ga je odnesel v letalo, ki leti v Rim, in, ker za to ni drugega pojasnila, domnevamo, da namerava to letalo, sebe in vse druge v njem uničiti. Samo eno vprašanje še imam, in preden mi nanj odgovorite, dobro premislite in pomislite na vse te druge ljudi — nedolžne ljudi, tudi otroke —, ki so prav tako v tem letalu. Vi moža poznate; od vseh ga najbolj poznate. Bi bil... zaradi zavarovalnine, zaradi vas... zmožen storiti, kar sem vam pravkar rekel?“

Inez Guerrerovi so tekle po licu solze. Zdelo se je, da bo vsak hip dobila živčni zlom, vendar je počasi prikimala. „Bi.“ Glas se ji je pretrgal. „Da, mislim, da bi bil zmožen.“

Področni vodja prevoza je mrko rekel: „Nihče od nas ne more veliko storiti, razen morda, da molí.“

V tem trenutku se je v kabini letala *zlata Argo* glasno razleglo zvonjenje Selcalovih pozivov in na radijski plošči se je prižgala signalna luč.

Demerest je stegnil roko, da bi vključil radio. „Bom jaz.“

Po medsebojnem prepoznavanju med letalom dve in oddajno postaja v New Yorku je začel Vernon Demerest pod zastrto lučjo pisati v blok sporočilo. Pošiljal jim ga je področni vodja prevoza na Lincolnovem mednarodnem letališču in se je začelo: NEPOTR-JENO JE MOGOČE... Ko se je nadaljevalo, so se Demerestu v odsevu luči napele obrazne poteze. Na koncu je kratko potrdil prejem in brez komentarja prekinil zvezo.

Demerest je izročil blok s sporočilom Ansonu Harrisu. Ta ga je prebral, nagnjen k luči ob sebi, in tiho zažvižgal. Čez ramo je izročil blok Cyju Jordanu.

Selcalovo sporočilo se je končalo z besedami: SVETUJEMO VAM, DA SE VRNETE ALI PRI-

STANETE PO KAPETANOVI PRE-SOJI KJE DRUGJE.

Harris je samo kratko pomislil, potem pa rekel: „Vrnili se bomo, vendar v širokem, počasnem krogu; tako ne bodo potniki ničesar opazili. Potem bomo poslali Gwen Meighen poiskat tega možkega, ki jim dela skrbi; če bi se pokazal med potniki kdo od nas, bi mu zbudili sun.“

„Prav,“ je soglašal Demerest. „Ti obrni, jaz pa bom poskrbel za zadnji oddelek.“ Trikrat je pritisnil na pozivni gumb za stevardese, kar je bil dogovorjen znak za Gwen.

Anson Harris je na isti valovni dolžini kot prej poklical področno kontrolo poletov in lakonično javil: „Tukaj Trans America dve. Zdi se, da imamo problem. Prosimo za prosto pot nazaj do Lincolnla.“

Iz področne kontrole poletov v Torontu, več kot devet in pol kilometra pod njimi, je odgovoril kontrolorjev glas:

„Lahko začnete zavijati v levo, kurz dve sedem nič. Čakajte na spremembo višine!“

Vrata iz prednje kabine so se odprla. Vstopila je Gwen Meighen.

„Prosim, da poiščeš nekega potnika,“ je rekel Demerest Gwen. „Vendar ne sme opaziti, da ga iščeš. Tu je njegov opis. Najbolje bo, da kar vse prebereš.“

Izročil ji je blok s Selcalovim sporočilom. Pristopila je bliže, da bi poddržala blok pod zastrto luč ob njegovem sedežu.

Sedaj se je začel Harris tudi previdno spuščati, tako da se je nos letala samo rahlo povesil, čim manj dušeč motorje, da se jim ne bi zvok spremenil bolj, kot pa je bilo pri poletu običajno.

Pred približno pol ure, je razložila Gwen, je bila, potem ko je postregla večerjo v prvem razredu, odšla pomagat dekletom v turistični oddelek. Eden od potnikov — na sedežu ob oknu na levi strani — je dremal. Ko ga je nagovorila, se je takoj prebudil. Ker je imel na kolenih majhen kovček za listine, mu je predlagala, naj ji ga izroči ali pa postavi na tla, ko bo

večerjal. Potnik je ni ubogal. Obdržal je kovček na kolenih in opazila je, da ga oklepa, kot bi imel v njem izredno dragocenost. Pozneje je, namesto da bi bil spustil sklopno mizico iz naslonjala sedeža pred sabo, položil pladenj z večerjo na ta kovček, ki ga je še zmerom držal na kolenih. Gwen, vajena čudaških potnikov, ni bila več mislila na to, vendar si je možkega dobro zapomnila. Njegov opis v sporočilu se je z njim natanko ujema.

„Zapomnila sem si ga tudi zato, ker sedi ravno zraven tiste stare slepe potnice.“

„Praviš, da sedi ob oknu?“

„Da.“

„Tako mu bo kovček še teže odvzeti.“

Demerest je pomislil na tisti del sporočila področnega vodja prevoza, ki je pravil: ČE DOMNEVA DRŽI, JE SPROŽILEC VERJETNO NA ZUNANJI STRANI KOVČKA IN LAHKO DOSEGLJIV — ZATO MU POSKUSITE ODVZETI KOVČEK SKRAJNJE PREVIDNO.

Anson Harris je prehajal iz zavoja enako rahlo, kot ga je bil začel. Sedaj so že leteli v nasprotni smeri.

Znova je zazvonil Selcalov zvocec. Demerest je pomignil Jordanu, da je vključil radio in se javil, potem pa začel zapisovati sporočilo.

Drugi častnik je pomolil naprej sporočilo, ki ga je bil zapisal. Poslal ga je področni vodja prevoza na Lincolnovem mednarodnem letališču. Gwen in Demerest sta ga skupaj prebrala pod zastrto lučjo.

NOV PODATEK POTRJUJE VELIKO VERJETNOST PREJŠNJE-GA SUMA, DA IMA POTNIK GUERRERO EKSPLOZIV. POTNIK JE OČITNO DUŠEVNO NEURAVNOVEŠEN, OBUPAN. PONA-VLJAM PREJŠNJE OPOZORI-LO, DA RAVNATA SKRAJNJE PREVIDNO. SREČNO.

„Ko bi bila kakšna možnost,“ je počasi rekel Demerest, „... kakršnakoli možnost, da bi izpustil ta kovček. Potrebovali bi samo nekaj sekund, da ga dobimo v ro-

ke in odstranimo... Če bi bili hitri, bi zadoščali dve sekundi."

Gwen je poudarila: „Ne bo ga izpustil..."

„Premislimo še enkrat. Med Guerrerom in prehodom sta dva potnika. Eden od njiju..."

„Eden od njiju je možki. Ta sedi ob prehodu. V sredini je tista stara dama, gospa Quonsett. Guerrero je ob oknu."

Vernon Demerest se je zbral, premišljal, tehtal možnosti. Nazadnje je obotavljivo rekel: „Nekesa sem se domislil, morda nam ne bo uspelo, toda trenutno se česa boljšega ne spomnim. Dobro pazi, povedal ti bom, kaj moraš storiti."

V turističnem oddelku je bila večina potnikov povečerjala in stewardese so ročno odstranjevale pladnje. Mrki moški zraven gospe Quonsett je oddal pladenj brez komentarja. Šele tedaj je mala stara dama iz San Diega zagledala v prehodu drugo stewardeso.

Gospa Quonsett jo je bila že prej nekajkrat opazila in dobila vtis, da so ji preostale stewardese podrejene. Imela je črne lase, privlačen obraz z visokimi ličnimi kostmi in zelo temne oči, ki so bile sedaj nepremično in hladno uprte v Ado Quonsett.

„Oprostite, gospa! Bi mi hoteli pokazati vozovnico?"

„Vozovnico? Ampak seveda." Gospa Quonsett je hlinila preseñčenje, čeprav je pri priči uganila, kaj se skriva za to zahtevo. Sumili ali pa vedeli so, da je slepa potnica.

Gospa Quonsett je odprla torbico in začela na videz iskati med papirji v njej. „Vem, da sem jo imela, dragica. Nekje tukaj mora biti." Pogledala je kvišku, obraz ji je razodeval nedolžnost. „Razen če mi je ni vzel možki pri izhodu. Morda jo je obdržal in nisem opazila."

„Ne," je rekla Gwen Meighen, „on je ni mogel vzeti."

„To pa je zares čudno..." Gospa Quonsett je brskala naprej po torbici.

Gwen je hladno vprašala: „Naj jaz pogledam?"

„Nikakor," je odločno odvrnila gospa Quonsett.

„Če jo sploh imate." Gwenin glas, nekoliko osornejši kot navadno, so slišali več sedežev daleč. Potniki so obračali glave.

Gwen je bila težko tako surova in neprijazna. V normalnih okoliščinah bi bila sicer ravnala s to starko odločno, vendar bi ostala prijazna in dobre volje. — Gwen se je tudi upiralo gnjaviti nekoga, ki je bil dvakrat starejši od nje. Toda preden je zapustila pilotsko kabino, ji je bil dal Demerest natančna navodila, kaj mora storiti.

Doslej Gwen ni hotela pogledati naravnost v moškega naprej pri oknu, za katerega je vedela, da je Guerrero. Pa tudi on ni bil pogledal nje, četudi je po nagibu njegove glave videla, da skrbno vleče na ušesa vsako besedo. Prav tako neupadljivo je opazila, da še zmerom oklepa na kolenih kovček. Ob misli, kaj bi utegnilo biti v njem, jo je nenadoma spreletel leden strah. Začutila je, da drhti, slutila, da se bo zgodilo nekaj strašnega. Hotela je pobegniti, se vrniti v pilotsko kabino in reči Vernonu, naj to sam opravi. Vendar ni in trenutek njene slabosti je minil.

„O vas vemo vse," je zagovarjala Gwen gospe Quonsettovi. „Danes so vas enkrat že ulovili, ko ste kot slepa potnica potovali z našim letalom iz Los Angelesa. Nadzorovali so vas, vendar se vam je posrečilo izmuzniti. Potem ste se, z lažjo, vkrcali v to letalo."

Mala stara dama iz San Diega je preudarno vprašala: „Se bomo vrnili?"

„Tako pomembni pa tudi niste. Ko bomo pristali v Italiji, boste izročeni oblasti."

Vernon Demerest je bil opozoril Gwen, naj pusti potnike pri prepričanju, da letalo še naprej leti proti Rimu, in jim nikakor ne izda, da so se že obrnili in da se vračajo. Tudi ji je bil zabičal, da mora biti s staro damo surova, vendar pa Gwen ni v tem prav nič uživala. Toda to je bilo potrebno, da bi naredilo na potnika Guerrera močan vtis in bi mogli

izpeljati Demerestov naslednji korak.

„Z mano morate," je rekla Gwen gospe Quonsettovi.

Gospa Quonsett si je obotavljivo odpela pas, s katerim je bila pritrjena na sedež. Ko se je oboist nerad umaknil, da jo je spustil mimo, je negotovo stopila v prehod. Gwen jo je za nadlaket odvedla naprej, zavedajoč se nenaklonjenih pogledov z vseh strani, ki so bili uprti vanjo, ko sta hodili.

„Jaz sem kapetan Demerest," je rekel Vernon Demerest. „Prosimo vas, stopite noter — čim bliže! Gwen, zapri vrata, nekako se bomo že stisnili."

Stara dama iz San Diega je žmerila vanj.

„Gospa Quonsett," je rekel Vernon Demerest, „ne mislite več na to, kar se je pravkar zgodilo zunaj. Semkaj vas nismo pripeljali zaradi tega." Vprašal je Gwen: „Si bila z njo dokaj surova?"

„Bojim se, da."

„Gospodična Meighen je samo izpolnjevala moje ukaze. Natanko sem ji povedal, kaj mora storiti. Vedeli smo, da bo neki potnik vse to gledal in poslušal. Hoteli smo, da bi bilo videti pristno. Potrebujemo prepričljiv razlog, da vas pripeljemo sem... Ali ste zelo plašljivi?"

Vprašanje se ji je zdelo smešno, zato je o njem razmislila, preden je odgovorila: „Mislim, da nisem."

Kapetanove oči so bile prodirno uprte v njen obraz. „Sklenil sem, da vam nekaj povem, potem pa vas zaprosim za pomoč. Nimamo veliko časa, zato bom hitro opravil. Mislim, da ste zadaj v oddelku opazili moškega, ki sedi na sedežu zraven vas — ob oknu."

„Tistega suhca z brčicami?"

„Da," je rekla Gwen. „Njega."

Gospa Quonsett je prikimala. „To je neki čudak. Z nikomer ne govori in nosi s seboj kovček, ki ga noče dati iz rok. Mislim, da ga mučijo skrbi."

„Te mučijo tudi nas," je mirno rekel Vernon Demerest. „Imamo

razlog za domnevo, da je v tem kovčku peklenški stroj. Hoteli bi mu ga odvzeti. Zato potrebujem vašo pomoč."

"Najbrž želite, da bi mu odvzela kovček...?"

"Ne." Vernon Demerest se je bolj nagnil nad naslon svojega sedeža, da bi dal svojim besedam večji pomen. Strogo je rekel: "Na ta kovček ne smete niti roke položiti, še v njegovo bližino ne."

"Če tako pravite," je ponižno soglašala gospa Quonsett, "tedaj ne bom."

"Prav to pravim. In ne pozabite, pomembno je, da nima Guerrero niti pojma, da kaj vemo o njegovem kovčku in o tem, kaj je v njem. Sedaj vam bom natančno povedal, kaj boste storili, ko se vrnete v oddelek. Prosim vas, poslušajte me pazljivo!"

Pristno čustvovanje, ki je prevzelo gospo Quonsett, ko je zapuščala pilotsko kabino, ji je pomagalo na poti skozi oddelek prvega razreda in potem v turistični oddelek. Medtem ko jo je Gwen Meighen močno držala za nadlaket in potiskala naprej, si je stara dama s čipkastim robčkom brisala oči, ponujajoč jokavo, prepričljivo predstavo popolnega obupa.

Ko sta stopili v turistični oddelek, je Gwen zagrnila zaveso na vratni odprtini, ki je ločila potniška oddelka. To je bil del Vernonovega načrta. Ko se je Gwen ozrla nazaj, od koder sta prišli, proti prednjemu delu letala, je videla, da so vrata pilotske kabine majčkeno priprta. Vedela je, da čaka za njimi Vernon in ju opazuje. Kakor hitro se bo zagrnila zavesa med oddelkoma prvega in turističnega razreda, bo zapustil pilotsko kabino, se postavil za to zaveso in skozi špranjo, ki jo je Gwen pustila odprto, opazoval dogajanje v turističnem oddelku. Potem bo, ko bo prišel pravi trenutek, odgrnil zaveso in se pognal naprej.

Ob misli, kaj se bo zgodilo čez nekaj minut — ne glede na izid — je Gwen spreletel leden strah, zla

slutnja. In znova ga je premagala. Misleč na svojo odgovornost do posadke in potnikov — ki niso niti slutili, kakšna drama se odigrava med njimi — je pospremila gospo Quonsett zadnji kos poti do njenega sedeža.

Guerrero je hitro vzdignil pogled, potem pa pogledal stran.

Kovček je bil, kot je videla Gwen, še zmerom v istem položaju na njegovih kolenih, oklenjen z njegovimi rokami.

(Se bo nadaljevalo)

Kredarica — Rjavina

slovinci po svetu

anglija

V cerkev sv. Jurija, Dorridge pri Birminghamu, so 2. septembra *prinesli h krstnemu kamnu* Marijo Cheryl Eržen. Čestitamo družini in želimo, da bi mala Marija rastle v starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh!

Zadnjič smo obljubili, da bomo kaj več povedali o *ponovitvi nove maše* g. p. Stanka Rozmana, ki je bila konec julija v Bedfordu. Radi bi objavili kakšno sliko, pa se zdi, da fotografi to pot niso imeli sreče. Kar nič se jim ni obneslo. Vsekakor pa je bilo lepo. V cerkvi je p. E. Böhm iz Ljubljane pridigal, da bi ga poslušali še dolgo časa. Zbor je pel tako pri maši kot pri popoldanskih litanijah in zvečer se ljudem kar ni dalo iti domov. Zdi se, da zdaj nekaj časa ne bo prilike za novo mašo, pa upamo, da bo prišel spet kdo vsaj ponoviti svojo prvo daritev, saj je tu vrsta mladih bogoslovcev, ki se pripravljajo na duhovniški stan.

avstrija

SALZBURSKA

TENNECK — Po počitnicah se nas je zbralo res veliko število k nedeljski maši. Med njo je *prejel krst* David Ružički. Oče Anton in mati Štefanija sta doma iz Slovenskih Konjic. Botra je bila ga. Ljudmila Raab, materina sestra, ki je članica župnijskega sveta Werfen—Tenneck.

Po maši smo se zbrali v dvorani in preživeli lep večer ob glasbi in petju.

V novembru bo maša spet ob štirih popoldne in tako ves zimski čas.

5. avgusta bi se skoraj ubil rojak Vinko Žigert. Ko je šel z znanci na sprehod v hrib, mu je pri prečkanju žleba, po katerem odteka odvišna voda za Kruppovo elektrarno, spodrsnilo in je zgrmel po strmem žlebu navzdol približno 240 metrov. Pravi čudež je, da je ostal živ. Odpeljali so ga takoj v bolnico v Schwarzach. Vsi mu želimo, da bi nesreča ne pustila kakšnih posledic, saj ima Vinko doma na Janževem vrhu pri Radgoni ženo in štiri majhne otroke.

belgija

LIEGE-LIMBURG

SLOVENSKI DAN

Toplo vabimo na naš tradicionalni SLOVENSKI DAN, ki bo v SOBOTO, 13. oktobra t. l., v Eisdencitė.

Program bo naslednji:

Ob 17. uri bo v župni cerkvi sv. Barbare služba božja, pri kateri bo sodeloval naš mešani zbor iz Limburga.

Ob 18. uri bomo v dvorani Casino začeli s programom, pri katerem bodo sodelovali: Slovenska šolska mladina, mešani zbor iz Limburga, „Zvon“ iz Holandije, Slovenska folklorna plesna skupina iz Holandije itd.

Zabavna godba bo tudi letos prvovrstna.

Slovenski dan je postal naš resnični narodni in kulturni praznik, kjer Slovenci pokažejo, česa so sposobni s svojimi lastnimi silami in kjer se gostje morejo razvedriti v prijetni domači družbi.

Pridite!

Lepo prosimo, pridite *pravočasno!*

Obvestite in povabite prijatelje in znance!

Na veselo svidenje!

Društvo „Slomšek“

Sreča v naših družinah: v družini g. Jožeta in ge. Helene Oblonšek se je rodil sin, ki je ob krstni vodi dobil ime Roni. V družini ge. Ingrid Bonk pa so dobili prvorojenko Klavdijo. Obema družinama toplo čestitamo in želimo obilje božjega blagoslova!

Nove družine: G. Toni Mrakič iz Maasmechelen je popeljal pred oltar svojo nevesto gdč. Tini Terwingen. Toplo čestitamo in želimo vso srečo! V Waterscheju je gdč. Rozi Cesar sklenila zakonsko zvezo z Rudijem Puttemansom. Ga. Rozi je profesorica na državni šoli v Dilsenu in zvesta članica Slovenskega mešanega pevskega zbora v Limburgu. Naj Bog pošlje polnost svojega blagoslova na njeno novo pot. Vsi iskreno čestitamo!

Naši bolniki: Po daljšem bivanju v bolnici se je ga. Marija Sedej mogla vrniti na svoj dom. Tudi ga. Penca Simončič je že spet na svojem domu. Na operacijo je moral g. Jože Avsec iz Eisdena. V Lanakenu se zdravita g. Anton Špec in g. Anton Udovč. Vsem našim bolnikom pošiljamo posebno pozdrave!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

V soboto, 25. avgusta, je bila *krščena* Saša-Nadja, tretja hčerka v družini Kokošar-Vovk iz Couillet, rojena v Charleroi 1. junija letos. Iskreno čestitamo.

V župni cerkvi svetega Martina v Elouges se je v soboto, 18. av-

gusta, poročila gdč. Marija Žonta z g. Honoré Danielom. Slovensko ohcet smo imeli v nedeljo, 2. septembra, v prijazni Žontovi družini v Jemappes. Novi družini želimo sreče in božjega blagoslova!

Ob 25-letnici prvega slovenskega romanja (26. septembra 1948) k Lurški Materi božji v Quaregnon smo letos poromali Slovenci in Slovenke iz zahodne Belgije v „Vlaamske Lourdes-flamski Lurd“ v Oostakker pri Gentu v nedeljo, 23. septembra. Kaj več boste o tem romanju brali v prihodnji številki „Naše luči“.

V Tennecku
sta bila
krščena
Gozdana Rojko
in Edvard
Tršovec.

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°, telefon 577-69-93, métro Charles-Michels — je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

BEAULIEU (Puy-de-Dome)

11. avgusta nas je nenadoma zapustil Franc Šmid. 6. 8. je bil operiran na slepem črevesu, operacija je dobro potekla, toda vmes je nastopila rudarska bolezen in ga nepričakovano vzela. Pokopan je bil 13. avgusta; pogreba in po-

Pokojni Franc Šmid iz Beaulieua

grebne maše se je udeležila velika množica prijateljev in znancev. Pokojni je prišel v Francijo marca 1930. leta. Delal je v rudniku, kjer je doživel tudi hudo nesrečo. Bil je kremenit značaj, ni dosti govoril, do zadnjega pa delal, in vdano je s ponosom pokazal, da je Slovenec in kristjan. Naj počiva v miru, vsem njegovim, zlasti ženi Tereziji, roj. Arich, in hčerkama Zinki in Mariji, naše iskreno sožalje!

DIJON

Skupno mašo bomo imeli v nedeljo, 28. oktobra, popoldne ob štirih, v kapeli „La Bergerie“ (po Avenue Effel, nato rue Corcelles-Monts). Za tiste, ki nimajo avta, in za tiste, ki želijo, da bi šli skupaj do kapele: dobimo se ob pol štirih pred cerkvijo Saint-Pierre, Place Wilson. Vsi prijazno vabljeni!

LYON

Vsi Slovenci iz Lyona in okolice ste vabljeni k maši, ki bo na praznik Vseh svetih, 1. novembra, ob štirih popoldne v cerkvi Notre Dame — St. Alban, rue Laennec, Lyon 8°.

PAS-DE-CALAIS

15. avgusta so kljub počitnicam naši rojaki iz Pas-de-Calais in Nord napolnili baziliko na Lorettu. Pevski zbor je ob spremljavi organi-

sta Jeana Pierra Rebola, ki je že tretjič dovršeno igral v tej cerkvi, lepo povzdignil slovesno daritev ki so jo sodarovali msgr. Ignacij Kunstelj, vrhovni delegat slovenskega izseljenstva iz Londona, novomašnik Lojze Markelj DJ iz Bohinja in domači dušni pastir Stanko Kavalar. Pridigal je novomašnik; po maši je navzočim poklonil novomašne podobice. Popoldne je pri petih litanijah pridigal msgr. Kunstelj in vodil tudi popoldansko službo božjo. Obe ma gostoma najlepša hvala!

V Mericourt-sous-Lens sta bila krščena: 12. avgusta Martina Elizabeta Szwalko, 2. septembra pa Krištof Jurij Felicijan.

V cerkvi sv. Edvarda v Lensu sta si 1. septembra dala zakrament sv. zakona Jože Vretenčič in Marica Dumešič. Vsem naše čestitke!

Ne pozabite pošiljati otrok k slovenskemu tečaju in verouku, in, če mogoče redno.

VZHODNA LOTARINGIJA

Z veseljem poročamo, da je 25 naših rojakov in prijateljev z bolniškimi vlakom škofije Metz 3. avgusta odhitelo v Lurd. V vlaku smo se pozdravili z g. Dejakom sredi rojakov iz Aumetza in okolice. Takoj smo bili kot ena družina in ostali tako ves čas bivanja v Lurdu. Veličastna maša v ogromni baziliki pod zemljo — zbranih je bilo čez 20.000 romarjev, med njimi 322

duhovnikov — je naredila silen vtis na vse navzoče. Druge dni smo imeli posebno mašo v stranski kapeli, kamor je prihitelo še 20 rojakov iz Francije, Belgije in Jugoslavije. Predno smo se poslovili, so nam javili po zvočniku, da je ozdravil 9-letni pohabljeni deček, katerega smo videli, ko so ga prve dni vozili k lurški votlini. Nas vse je navdušilo petje in vsakdanja molitev. Prav iskrena hvala vsem, ki so pomagali pri organiziranju in vodstvu naše skupine!

Umrli so: 6. 8. naš rojak Mihael Gomboc, 71 let star, v Cité Créhange; 9. 8. Jožefina Vretič, por. Steininger, stara 47 let; pokopana je bila v Cité Jeanne d'Arc; 10. 8. vdova Antonija Bric v bolnici Forbach, stara 71 let, pokopana je bila v Stiring-Wendel; 28. 8. vdova Frančiška Klemenc, 86 let stara; pokopana je bila v Saint Avoldu; 29. 8. v Marienau Ivan Uršič, 71 let star, iz Št. Janža na Dolenjskem; 29. 8. vdova Ana Medja, 69 let stara, bila je pokopana v Hochwaldu.

Našim dragim rajnim želimo bogato plačilo za vse dobrote, sorod-

nikom pa izražamo globoko sožalje!

Naše misli so spremljale rojake pri odhodu *na počitnice* v južno Francijo, Španijo, največ pa v domovino, kamor je peljal letos prvič poseben avtobus iz Merlebacha. Vsi so se srečno vrnili po skoraj 3 tednih bivanja pri svojih dragih. Mnogo krasnih razglednic z Brezij, Višarij in drugih svetišč potrjuje, da so naši rojaki tudi doma mislili na Boga in Marijo. Prav prisrčna hvala za pozdrave!

V tujini smo imeli ta čas lepe maše, povsod s petjem, najbolj pa seveda v Merlebachu, ki je postal središče našega bogoslužja. Navdušeni so vsi sprejeli sporočilo, da bomo stari harmonij zamenjali z novim. Pojasnila in zbiralna pisma so bila razdeljena v Merlebachu in po vsem okrožju naše misije. Z izrednim navdušenjem — ker vsem zelo ugaja lepo petje „Slomška“ — pošiljajo od vseh strani zbirke. Upamo, da bodo na dan Vseh svetih zadoneli novi glasovi pri slovesni štiriglasni sv. maši, ki jo je uglasbil naš neumorni dirigent g. Emil Šinkovec. Z veseljem čakajo na to tudi domačini in verniki drugih narodnosti.

Skoraj dva meseca smo imeli sonce v naših krajih. Pa tudi v mnoge družine je posijalo sonce: praznovanje rojstnih dni, srebrnih in

zlatih porok in razni drugi veseli dogodki. 9. septembra sta krasno praznovala v Merlebachu srebrno poroko Ladislav Samec in Anica, roj. Šuler.

Vsem brez izjeme vse najboljše!

Stanko iz Merlebacha

OB LUKSEMBURGU

Stalne maše so v naslednjih krajih:

Aumetz: vsako nedeljo ob 8. uri zjutraj v kriпти farne cerkve. Na Božič je glavna polnočnica;

Tucquegnieux—Marine: vsako drugo nedeljo v mesecu ob 18. uri v farni cerkvi;

Algrange: vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 17. uri v kapeli sv. Antona.

LANEUVEVILLE devant NANCY

Slovenci imamo svojo mašo v farni cerkvi ob 15.30 popoldne na prvo nedeljo v oktobru (7. oktobra). Pridite vsi iz Nancyja in okolice! Pred mašo spovedovanje.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Ko smo se vrnili s počitnic, smo zvedeli tri novice. V Jugo-

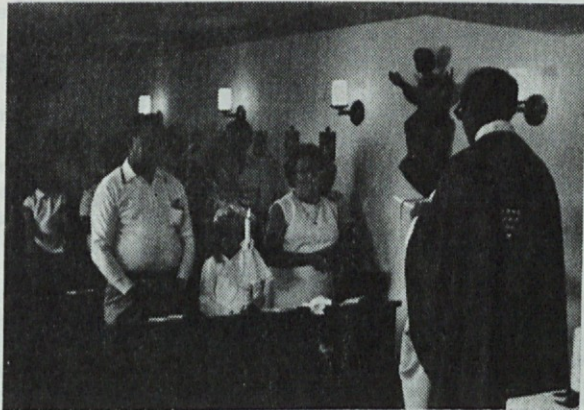
Pri poroki Antona Slana in Danijeje Polak.

Člani društva „Slomšek“ v Merlebachu v Franciji so na velikonočni ponedeljek letos praznovali svoj družinski dan. Prijetno in veselo je bilo v družbi dobrih pevcev.

Tudi pri naših v Mannheimu ne gre brez plesa in dobre kapljice.

Karmen Umek je naredila korak bliže k Bogu.

slaviji je umrla skoraj 90 let stara Podlesnikova mama. Njen mož, priden rudar v Tucquegnieux, je že pred več leti odšel v večnost. Po njegovi smrti je pokojnica nekaj let še živelá pri svojih otrocih v Franciji, nato pa je odšla v domovino k svoji hčerki.

Ko smo pa odhajali na počitnice, je v Giraumont za vedno zatisnil oči rudar Jože Levstek, star 70 let. Tudi on je precej časa delal v našem rudniku. Zapusča ženo in dva sinova.

Svojcem obeh umrlih velja naše sožalje, njima pa naj Vsemo-gočni da večno plačilo za težko življenje v tej solzni dolini!

Tretja novica je pa vesela. Poročil se je inženir Andrej Blonski, sin Janežičeve Tončke, s študentko medicine Charlette Brice. Želimo jima dosti sreče, materi Tončki pa ob tej priliki iskreno zahvalo za njeno dolgoletno sodelovanje pri bivšem slovenskem kulturnem društvu. Bila je vneta pevka in citrarka. Gotovo se rada spominja svojih lepih veselih dekliskih let.

Končno naj omenimo, da smo bili tudi v Lurdu; o romanju bo seveda podrobneje poročal msgr. Grims ali pa g. Dejak, ki sta romanje vodila.

NICA

Slovenska sv. maša je v Nici vsako nedeljo ob 10. uri dopoldne v kapeli sester, 6 Av. don Bosco.

Ko smo se razšli na počitnice, je Bog poklical v večnost Cirila Goloba, ki je bil znan kot izredno sposoben mizar. Umrl je v bolnici 2. avgusta, star 34 let. „Gospod, daj mu večni pokoj in večna luč naj mu sveti! Naj počiva v miru!“

CANNES LA BOCCA

Spet se bomo vsaj enkrat mesečno zbirali k slovenski službi božji ob prvih sobotah v cerkvi St. Pierre. V oktobru bo sv. maša v soboto, 6. oktobra, ob 17.30 popoldne. Pridite!

MARSEILLE

Sv. maša za Slovence v Marseillu in okolici bo v nedeljo, 4. novembra, popoldne ob 17. uri v cerkvi St. Paul — Plateau de la Viste (St. Louis, 15e). Pred mašo prilika za spoved. Vsi ste lepo vabljeni!

nemčija

BADEN

Krščeni so bili: v Heidelbergu Marko Kavčič, sin Franca in Ivane, roj. Zalokar; v Lottstetenu ob gornjem Renu Danijel Matkovič, sin Viljema iz Dol. Toplic, in Angele, roj. Mesarič, iz Melinec v Prekmurju; v župnijski cerkvi

Gaggenau-Ottenau Vida Turk, hči Rudolfa in Albine, roj. Košmerlj.

Prvo obhajilo je prejela junija v Freiburgu med slov. mašo Karmen Umek, hčerka Vidka in Amalije. Družina stanuje v Kenzingenu.

Svojo zakonsko zvezo sta potrdila tudi pred Bogom in Cerkvijo v župnijski cerkvi Gaggenau-Ottenau Gregor Zarnik iz župnije Komenda na Gorenjskem in Vida Turk iz Podpreske, župnija Draga.

V Mannheimu nas je obiskal letošnji novomašnik Janez Gril in ob tej priliki imel za naše ljudi slovensko mašo in nagovor. Prejšnja leta je prihajal sem med počitnicami na delo in je tako поблиže spoznal razmere, v katerih živijo in delajo naši ljudje.

POSARJE

V Lebachu sta z mašo obhajala svojo srebrno poroko Anton Vidovč in Katarina, roj. Krajnc, iz župnije Leskovec pri Ptujju. S svojima otrokoma Katarino in Zvonkom živita od leta 1961 v Dirmingenu blizu Lebacha. Kot vojni invalid je Anton pred sedmimi leti popolnoma oslepel in je sedaj navezan na pomoč svojih najbližjih. Kljub temu je na dan srebrne poroke njegova beseda izžarevala polno vedrine in načrtov, ki jih še

V Oberstenfeldu se Slovenci že preko deset let zbirajo na 4. nedeljo v mesecu k slovenski maši. Včasih se jih zbere kar lepo število in med njimi kopica otrok. Radi se pa tudi drugače kje zberejo. Tako so priredili družabni večer, ko je v okolici zorelo grozdje. Tudi nekaj prašičkov so že spekli na ražnju.

Kuclerjevi otroci v Stuttgartu: Simona, Sabina, Nikolaja in David. Veseli so, kadar jih mamica povede v park. V velikih mestih primanjkuje otroških igrišč. Tudi v Stuttgartu bo treba še marsikaj napraviti, da se bodo otroci lahko zdravo razvijali in se mogli več gibati na svežem zraku.

misli s svojo ženo uresničiti. Obema želimo še nadaljnjih 25 let, polnih medsebojnega razumevanja in zadovoljstva, dobri Bog pa naj drži nad vama in vajinima otrokoma svojo roko!

STUTTGART-okolica

Naša fara raste — Poletni meseci so povečali našo izseljensko družino kar za petnajst *novorojenčkov*. Naštejemo jih: v Stuttgartu so dobile naraščaj naslednje družine: Danilo in Anica Polanc hčerko Monjo; Anton in Erna Lubej sinka Antona; Valentin in Marija Mikec hčerko Karin; Franc in Helga Ramšek hčerko Simonu; Anka Novoselec hčerko Suzano; v Waiblingenu Jakob in Rozalija Krušič sinka Andreja; v Neckarremu Anton in Terezija Smrekar hčerko Jelko; v Sindelfingenu Ladislav in Marija Škufca sinka Bojana; v Schwaikheimu Viljem in Ivanka Božičnik sinka Branka; v Kemnatu Franc in Ana Habič sinka Andreja; v Reichenbach/R

Anton in Irena Možič hčerko Suzano; v Aldingenu Andrej in Kristina Gašperlin sinka Matija; v Ruitu Alojz in Jožefa Petrovič hčerko Sonjo; v Esslingenu Štefan in Matilda Franc hčerko Manuelo ter v Bissingenu Ignac in Marija Mihorič hčerko Tanjo. — Bog daj, da bi se vsi ti otroci lepo telesno in duševno razvijali v veselje staršem in blagor otrok samih. Vsem naše tople čestitke!

Pred poročni oltar — Vse dobro želimo novima paroma, ki sta sklenila življenjsko zvezo v mesecu juliju in sicer: Karel Kuzmič iz Ocinj pri Murski Soboti z Jožefo Godec iz Velikih Les pri Grospljem ter Anton Šinko, rojen v Rogašovcih z Justino Hajdinjak, rojeno v Varaždinu.

Žalostno slovo — Med vesele dogodke novorojenčkov in porok pa je posegla tudi smrtna kosa in zahtevala žalostno slovo v dveh naših družinah.

V Stuttgartu je 21. 7. umrl 39-letni Slavko Černčič, rojen v Žitencah pri Mariboru. V družini je bilo veliko otrok in Slavko v svoji mladosti ni okusil nič dobrega, saj je zgodaj zgubil očeta. Kot mnogo drugih je tudi on prišel v Nemčijo, da bi si doma zgradil svoj domek, katerega je tudi skoraj že dokončal, ko ga je zahrbtna bolezen (rak na črevesju) napotila za dva meseca v bolnico. Slavko je kaj hitro spoznal, da svojega doma ne bo več videl, zato se je tem lepše pripravil na

nebeškega. Svojo težko bolezen je potrpežljivo prenašal in se s svetimi zakramenti pripravil na srečanje z Bogom. Pokopali smo ga ob lepi udeležbi sorodnikov (v Stuttgartu živijo štiri bratje pokojnika) in prijateljev na pokopališču v Degerlochu. Naj počiva v miru! — Ženi Mariji, obema sinovoma in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje!

V Esslingenu pri Aalenu pa je nenadoma umrla gospa Ivanka Remih, mati treh majhnih otrok. Njeno samsko ime je bilo Medvešek in je bila rojena leta 1936 v Gornjem Leskovcu. Z možem Alojzjem je prišla na delo v Nemčijo, da bi doma dogradila hišo in uredila gospodarsko poslopje. Že letos sta se nameravala vrniti za stalno domov. Pokojna gospa Ivanka pa je odšla v večni dom in mož je moral prevzeti težko breme treh majhnih otrok. Bog mu daj dovolj moči za to, pokojni Ivanki pa večni mir in pokoj! V Aalenu, kamor je rada prihajala k slovenski maši, je ne bomo mogli pozabiti.

WÜRTEMBERG-OBERLAND

V nedeljo, 22. julija, je bil krščen v Liebfrauenkirche v Ravensburgu Stanko Gunčar, sin Stanka in Rozike, roj. Pavlin, stanujočih v Weingartnu; poročila pa sta se v isti cerkvi dne 30. junija Jožef Zorec iz Celestrine pri Mariboru in Jožefa Prišenk iz Lokavca v Slovenskih goricah.

Novemu paru in družini novorojenčka naša najboljša voščila.

S poletnega dopusta smo se vrnili vsi srečni in zadovoljni. Svidenje z našimi domačimi in drugimi doživljaji so nam prinesli veselih uric, o katerih si imamo sedaj, ko smo zopet tu v Nemčiji, mnogo pripovedovati. Le da nas je, posebno v avgustu, morila malo prehuda vročina in suša.

Počitnice pa niso zabrisale spomina na srečanja, ki jih imamo tudi v tujini pri slovenskih mašah, kakor so pokazale že prve lepe in sončne septembrske nedelje. Vztrajati hočemo tudi vnaprej.

WÜRTEMBERG — HOHENZZOLERN

Dnevi dopustov so za nami, spet smo na svojih starih mestih, nekateri na gradbiščih, drugi ob strojih v tovarnah. Začelo se je staro življenje, delo od jutra do večera. Nedelja nam je v tolažbo, ko se zberemo pri slovenski maši v svojem kraju.

Različni spomini nas vežejo na dopust. Mnogi so obiskali romarske kraje, domačega duhovnika, se pogovorili z njim o svojih otrocih, kako kaj obiskujejo verouk, in kaj so darovali za obnovo domače cerkve, plačali kako mašo za rajne starše ali sorodnike.

Hiša je dograjena ali kaj, ko še toliko manjka do vselitve! Do takrat bo še naš začasni dom tujina.

Nedelja, 17. junij, je bil za nas vse žalosten dan: župnija je postala manjša iz naše verske skupnosti nam je iztrgala mladega slovenskega moža Milana Majeriča,

doma iz Velike Nedelje pri Ormožu. S prijateljem sta želela obiskati znanca v Stuttgartu, a tik pred Stuttgartom ju je doletela nesreča: voznik mercedesa se je z nasprotne smeri zaletel vanju in Milan je postal žrtev te nesreče. Milan je bil zaposlen pri lesnem podjetju v Tübingenu, kjer je tudi stanoval. Njegov delodajalec mi je povedal samo to: „Pogrešamo ga, bil je dober in marljiv delavec kot jih je malo. Pred enim letom si je v domovini ustvaril družino. Prišel je v tujino, da preskrbi svoji družini lepše življenje, a nesreča je vse prekrizala. Za njim je ostala praznina. Rad je zahajal k slovenski službi božji, rad pomagal vsem, ki so bili v težavah. Še težje je to, da je zapustil v domovini tako mlado ženo z nerojenim otročičkom, ki bo čez nekaj mesecev zagledal luč sveta. Pokojnikovo truplo je bilo prepeljano v domači kraj. Prizadeti družini iskreno sožalje!

TÜBINGEN-DERENDINGEN

V spomin na Primoža Trubarja in na njegovo delo v Nemčiji so 22. julija v Derendingenu odkrili njegov doprni kip. Primož Trubar je v tem kraju deloval pred 400 leti. Že lani so mu odkrili križ in spominsko ploščo. V Trubarjevi ulici so zgradili veliko novo župnijsko središče. K odkritju križa so prišli predstavniki Slovencev iz Nemčije, Avstrije in Slovenije. Po verski slovesnosti je spregovoril Bratko Kreft, venec je pa položil zastopnik slavističnega društva prof. Janko Moder.

REUTLINGEN

Tako dopusti so za nami, spet se je začelo staro življenje: spet bodo zaživele naše maše, spet se bomo zbirali v tako velikem številu kot prej ali pa še v večjem.

Iz Reutlingena se je v domovini poročil Vlado Antolič, iz dekanije Velika Nedelja, z Dragico Sekelšek iz Maribora. Iskrene čestitke!

Slovenski duhovnik g. Janez

V Sindelfingenu izdelujejo mercedese. Nekaj sto jih vsak dan zapusti tekoči trak. Tudi Slovenci pridno montirajo te in one dele. Mlade družine skrbijo za to, da delavcev tudi v bodoče ne bo manjkalo. Slika je narejena letos ob krstu Bojana Škufca.

Demšar se je preselil v Pfullingen. Stanuje na Burgstrasse 7. Uradne ure so ob ponedeljkih od 17. do 20. ure. Če je kaj nujnega, kličite na številko 071-21 - 77 525!

Maše so v naslednjih krajih:

Reutlingen - Orschel Hagen: vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu (ob 17. uri); na voljo so lepe slovenske knjige in Naša luč, Družina in drugo časopisje.

Kircheim Teck: vsako drugo nedeljo v mesecu (ob 10,30 uri) v cerkvi Maria Königin;

Göppingen: vsako drugo nedeljo v mesecu (ob 16,30 uri) v St. Josefkirche na Jahnstraße;

Spaichingen: vsako tretjo soboto v mesecu (ob 17. uri) v župnijski cerkvi;

Nagold: vsako četrto nedeljo v mesecu (ob 18. uri) v župnijski cerkvi.

Franci iz Metzigena

Tatjana in Marjana Pinterič sta zelo pridni in sladko spita v naročju staršev.

MÜNCHEN

Naše župnijsko življenje se je spet začelo s polno paro. Prav te dni se dogovarjamo o času raznih tečajev: nemškega za odrasle, slovenskega za otroke, narodnih vezenin za žene in dekleta. Pred nami je maša po vzhodnem obredu, izlet h Kimskem jezeru in vinska trgatav. Več bomo mogli o vsem tem poročati prihodnjič.

Krščeni so bili: Aleksandra Kōnig, hčerka Franca in Ide, roj. Vavdi; Viktor Trilar, sin Viktorja in Barbare, roj. Vižintin; Edvard Flisar, sin Bogomira in Vere, roj.

Pri krstu Roberta Tomaža Zavašnika v Münchnu.

Čizmešija; Dino Klemenčič, sin Bojana in Stanislave, roj. Leskovšek; Brigita Urbas, hčerka Janeza in Angele, roj. Zemljič; Robert Jurkin, sin Boška in Marije, roj. Bobnar. Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro v življenju!

nizozemska

Sreča v družini: V družini g. Haersa, pevovodja našega mladinskega zbora, in njegove soproge ge. Isy Willems se je rodilo drugo dete, hčerka, ki so ji pri krstu dali ime Chérette. Toplo čestitamo in želimo obilje božjega blagoslova.

Naši pokojni: Smrt je spet

močno posegla v naše vrste. V Lindenheuvelu je zaradi padca na stopnicah umrla 82-letna gospa Frančiška Reberšek, roj. Kropivšek. Dolga leta je preživela na tujem. Bila je vzorna krščanska mati. Zadnja leta je veliko premolila. Svojim otrokom je posredovala svojo vero in svojo slovensko govorico. Vse do zadnjega se je zvesto udeleževala slovenskega življenja. Naj njen zgled tihe, skrbne in pobožne matere še dolgo sveti med nami. Bog naj bogato poplača njeno zvestobo. Družini izrekamo toplo krščansko sožalje!

V Lindenheuvelu se je tudi nenadoma poslovil od nas 50-letni g. Franc Ložnik, oče dveh otrok. Čeprav je vse šole obiskoval že v tujini, se je še vedno zanimal za slovensko stvar. Bil je v odobru, ki skrbi za slovenski pouk mladine. Zelo ga je bolelo, da v njegovi družini ni bilo pravega razumevanja. Bil je skrben oče in priden delavec. Odšel je prezgodaj. Priporočamo ga v molitev!

V Hoensbroeku so rojaki spremljali na zadnji zemeljski poti 79-letnega g. Jožefa Šinkovca. Pokojnik je bil zvest član društva sv. Barbare vse od njegove ustanovitve. V njegovi hiši je bilo ve-

Med poroko Darinke Pertout in Ivana Miklusa v Göteborgu na Švedskem.

liko bolezní, pa je vse te križe pogumno prenašal. V javnosti ga zadnja leta nismo videli, ker je zelo težko hodil. Bil pa je zelo vesel obiska svojih starih prijateljev in sodelavcev. Naj počiva v miru!

švedska

EMMABODA

25. avgusta sta prejela v kato-liški cerkvi v Vöxju *prvo obhajilo* Janez in Ferdinand Urbančič. Pri maši, ki jo je prišel iz oddaljene-ga Kólina v Zahodni Nemčiji da-rovat g. Ludvik Rot, so bili pri obhajilu tudi ostali slovenski ver-niki, ki so se maše udeležili. G. Ferdinand Urbančič se prisrčno zahvaljuje g. Rotu za njegovo po-žrtvovalnost, g. Francu Slivniku in njegovi ženi ge. Angelici pa, da sta pripeljala g. Rota sem.

Naslednjo nedeljo je slovenski duhovnik maševal še v Emmabo-da.

Slovinci tu težko pričakujejo stalnega slovenskega duhovnika.

švica

Zopet se je začelo redno življe-nje med nami. Večina v Švici za-poslenih rojakov se je vrnila k svo-jemu delu po zasluženem dopu-stu, če ga smemo tako imenovati. Mnogi so morali tudi doma krepko prijeti za delo, pri žetvi in mlačvi, pri košnji in spravljanju sena, drugi zopet pri gradnji in podob-nem. Oni pa, ki so bolj iz vino-rodnih krajev, so odrinili svoj do-pust za trgatve, kamor jih vabi sladko grozdje.

Kakor prejšnja leta tako so tudi letos nekateri zapustili Švico in se zaposlili doma, kjer so si uredili dom in uresničili željo, da njihovi otroci obiskujejo slov. šolo. Za mnoge je velika žrtev zapustiti v Švici delovno mesto in dober za-služek in se vrniti domov, kjer ni gotovo, ali bodo dobili delo ali ne. Zavedajo pa se dolžnosti, da svo-jim otrokom nudijo to, kar je za-vednemu Slovencu pri srcu, da se jim otroci ne potujčijo v tujini.

Pri krstu Marka Stražarja v Söder-tälje na Švedskem.

Zadnje čase prihajajo v Švico samo *sezonski delavci*, bolj redki imajo letni delavski vizum. Sezon-ski delavci pa nimajo najboljših možnosti za zaslužek. Največ jih je iz južnih krajev, Slovencev je bolj malo in ti so večinoma iz Prekmurja.

Imamo pa reden dotok novo-rojenčkov, ki so pri sv. krstu po-stali božji otroci. *Krščeni so bili:* v Oltenu Suzana Jerman, hči Iva-na in Nade, roj. Avsec; Vera Rauh, hči Štefana in Danice, roj. Plut; v Amriswilu Halim Pavel Azizi, sin Sahita in Manje, roj. Lukes (Šip-tarji); v Zürichu Jurij Keber, sin Miroslava in Luise, roj. Suarez; Barbara Gracijela Zajc, hči Mar-jana in Marije, roj. Gorenc; — v Winterthuru Doris, hči Pavle Kri-vec, in v Frauenfeldu Darko Bo-stič, sin Jožefa in Silve, roj. Gmaj-ner. Čestitamo in želimo, da bi se starši in botri zavedali svoje dolž-nosti, da bi poskrbeli za res krš-čansko vzgojo svojih otrok.

Cerkveno poroko sta sklenila v Zürichu Franc Marijan Zajc iz Ljubljane in Marija Gorenc iz Mengša. Doma sta si obljubila zvestobo Janez Laknar in Ivanka Šuštarč. Želimo jim obilo božje-ga blagoslova.

slovinci ob meji

KOROŠKA — Slovensko prosvet-no društvo „Danica“ iz Št. Vida v Podjuni je priredilo v letošnji sezoni kar štiri večere v okolici Klopinskega jezera. Programi teh večerov so vsebovali slovenske pesmi in nastope folklorne sku-pine ter tako seznanjali turiste in tudi domačine s slovensko pe-smijo in plesom.

BENEŠKA SLOVENIJA — Beneški Slovenci so se udeležili sre-čanja sosednih narodov na Ka-menici. To srečanje so priredili letos že tretjič. Maša, s katero se je začel popoldanski program, je bila kar v štirih jezikih: sloven-skem, italijanskem, nemškem in furlanskem. Kulturni program je obsegal nastope raznih pevskih zborov. Iz Beneške Slovenije sta nastopila zbora iz Št. Lenarta in iz Ljes. Slavnostni govornik pa je poudaril, da Beneški Slovenci še vedno čakajo na priznanje naj-osnovnejših pravic, predvsem na priznanje pravnega položaja manj-šine.

GORIŠKA — Slovenski goriški skavti so imeli letos „potovalni“ tabor. Najprej so obiskali Beneško Slovenijo, šli na Matajur, naj-bolj znamenito goro Beneške Slo-venije, ter obiskali grob velikega buditelja te pokrajine Ivana Trin-ka. Pozneje so šli taboriti na Ukvo, odkoder so delali izlete, med dru-gimi na Višarje in Ojstrnik.

TRŽAŠKA — Veliko Slovencev je bilo med tistimi, ki so protestirali pred tržaško mestno hišo, ko so občinski svetniki razpravljali o načrtu hitrih cest. Če se izvede ta načrt, bo mnogo slovenskih hiš in tudi kmetij razlaščenih. Ta-ko bi spet nosili Slovenci glavno breme ob koristi celotne družbe.

slovinci po svetu

ARGENTINA — V okviru zborovskega festivala je nastopil poleg štirih argentinskih zborov tudi zbor „Slovenske mladenke“. Zbor je z vso njemu lastno melodičnostjo in natančnostjo prikazal argentinski javnosti lepoto slovenske pesmi, svojo izurjenost pa je dokazal tudi s podajanjem argentinskih in drugih napevov. — Slovenska dekleška organizacija in fantovska zveza sta priredili mladinski festival, na katerem je na-

stopilo 100 deklet in fantov pred nabitno polno dvorano v Slovenski hiši. Nastopili so štirje pevski zbori, štirje vokalni ansambli, en instrumentalni ansambel, ter štirje instrumentalni solisti. Uspeli festival se je razvijal pod geslom: „Tam, kjer Slovenec živi, tam pesem iz srca doni!“ — V sanmartinski stolnici je že petindvajset let nepretrgoma vsako nedeljo slovenska božja služba. Ob tej priliki so se verniki zbrali, da so se zahvalili župniku ter se spomnili svojih dušnih pastirjev.

KANADA — Tudi letos je mnogo Slovencev prihitelo na slovensko letovišče blizu Toronta na 14. „Slovenski dan“. Bolj kot kaj drugega imajo take prireditve namen srečanja med seboj. Istočasno so letos praznovali 25-letnico slovenskega naseljenja v Kanadi. O tej prisotnosti Slovencev je dejal

glavni govornik pisatelj Karel Mauser, da se „slovenska kri nikoli ne zavrže“.

ZDA — Na clevelandski univerzi je uvedena že drugo leto slovenščina kot glavni predmet, ki šteje za diplomu.

Slovenski pevski zbor „Gallus“ v Buenos Airesu je praznoval 25-letnico obstoja. Zbor je izredno kvaliteten. S svojimi sto in sto nastopi ohranja pri slovenskih izseljencih misli na dom, pred tujci pa predstavlja našo „pojočo diplomacijo“. Nastopa na radiu in TV, pel je že po različnih koncih Argentine, v Uruguayu pa je nastopil pred državnim predsednikom in člani vlade. Zbor odlično vodi dr. Julij Savelli.

novе knjige

Dr. Anton Trstenjak:

● V ZNAMENJU ČLOVEKA

Knjiga, ki jo je izdal Dom prave svete v Tinjah na Koroškem (1973), vsebuje tri predavanja znanega pisatelja psiholoških tem, čigar vrsta knjig je izšla pri Mohorjevi v Celju.

„Namen teh predavanj,“ pravi pisatelj v uvodu, „je bil pravzaprav ta, da podam okvirne misli krščanskega svetovnega nazora.“

Izhodišče našega krščanskega svetovnega nazora je danes človek: začinjamo pri sebi, pri človeku, tako rekoč „od spodaj“.

Brezbožni humanizem obtiči takorekoč v človeku in ne najde poti do Boga, krščanski pa najde svojo osebno bitno dopolnitev in smisel šele v Bogu.

Zato je posebnost sodobnega krščanskega humanizma njegova človeška in svetovna vesoljnost; prav nič ni ožji ko vsak drug humanizem; da, večnostni vidiki dajejo njegovi vesoljnosti še posebno barvo neskončnih razdalj.

V teh predavanjih izhajam iz psihologije, pri tem pa pritegujem s filozofskim poglavljanjem misli teološko vsebino svetopisemskih knjig, da takó pogled na človeka dopolnim z verskim smislom in razširim v verske razglede.“

Naslovi treh predavanj so: *Človek kot simbolično bitje*, *Človek kot semantično bitje* in *Človek kot zakramentalno bitje*.

Knjigo priporočamo, opozarjamo pa, da branje ni posebno lahko. Naročite jo lahko pri Mohorjevi založbi v Celovcu. (Cena: 20 avstr. šil., 3 marke, 5 f. frankov, 1,30 am, dol., 650 lir.)

John Henry Newman:

● APOLOGIA PRO VITA SUA (ZAGOVOR SVOJEGA ŽIVLJENJA)

Knjigo angleškega kardinala Newmana (1801—1890), največjega krščanskega misleca 19. stoletja ali celó najglobljega pisatelja krščanskega Zahoda od sv. Avguština naprej, je prevedel dr. Janez Fabijan, izdala pa kartuzija Pleterje (1973).

Zagovor svojega življenja spada med najbolj znana Newmanova dela. A knjige ni mogoče brati kot roman: pisatelj je moral zaradi namena, ki ga ima spis, pripovedovati razvoj svojega duhovnega življenja v vseh podrobnostih.

Zagovor svojega življenja je nekakšen lastni življenjepis, vendar posebne vrste. Vedeti moramo, da je bil Newman spreobrnjenec iz anglikanstva. V januarju 1864 ga je Ch. Kingsley, pesnik in profesor za moderno zgodovino na univerzi v Cambridgeu, v zelo razširjeni reviji silovito napadel in z njim vso katoliško duhovščino. To je bil javni napad na iskrenost Newmanovega spreobrnjenja in sploh na njegovo poštenost. Hkrati je napad veljal tudi poštenosti in resnicoljubnosti katoliške duhovščine. Zato Newman ni smel molčati. Moral je odkrivati najpodrobnejše potankosti lastnega življenja, če je hotel dati pravi odgovor. Prav ta knjiga je odgovor na omenjeni napad.

Apologija je Newman napisal zelo hitro: objavljena je bila v sedmih delih, vsak teden en del. Ko je prihajala na svetlo četrtek za četrtkom, se je pojavljala v vseh rokah; brali so jo v klubih, v salonih, brali so jo v omnibusih, v železniških vozovih; in na prižnicah so jo skoraj dobesedno pripovedovali.

Slovenski prevod tega izrednega dela je možno naročiti pri Mohorjevi založbi v Celovcu.

uredniki bralcem

Običajno se uredniki revij s svojimi bralci v vsaki številki redno „pogovarjajo“.

Mi od „Naše luči“ moremo k takemu ravnanju svojih kolegov vzdihniti samó: „Blagor jim!“, ker si morejo vzeti čas in prostor v vsaki številki revije.

Naj se to pot opravičimo za svoj molk! Kolikokrat bi radi objavili pisma bralcev — tako hvalo kot kritiko! — pa nam prostor tega ne dovoljuje.

Ko bi hoteli objaviti le nekaj tega, kar vse prihaja na našo uredniško mizo ali k posameznim duhovnikom v zahodni Evropi — oglejte si njihove naslove na hrbtni strani „Naše luči“, kar 35 naslovov je! — bi morala imeti „Naša luč“ vsaj še enkrat toliko strani, kot jih ima! Ker je to zaradi preveč dela nemogoče, moramo tolikokrat odgovarjati — z molkom. Prosim Vas, da nas skušate razumeti in si ne razlagati našega molka kako drugače!

Še nekaj smo Vam hoteli povedati. Mogoče se Vam zdimo kdaj v poročilih ali drugem pisanju „kruti, neusmiljeni“. Verjemite nam, da je tudi „kruto“ pisanje po našem mnenju edini resnični način službe Kristusa,

Prav lepo Vas vse skupaj pozdravljamo!

Vaši uredniki

Ježušček

Za eno stvar sem imela zmeraj razumevanje. Za vzdevke, ki nam jih obešajo otroci. Meni so pri Svetem Andreju rekli Pehta. Kar vidim jih, kako jim je odleglo, ker so me za hrbtom lahko klicali z imenom, ki se je udomačilo.

Kakor je odleglo nam, ker smo tovariša Leopolda klicali za Ježuščka.

Vzdevek se ga je oprijel, da se ga ne bi mogel otresti, tudi če bi bil vedel zanj. Nikoli ga ni nihče drugače imenoval, če ga ni bilo zraven, in če se je že kdo zmotil in rekel tovariš Leopold, si se moral zamisliti, da si se spomnil:

„Aha, Ježuščka mislite.“

Vsega je bila kriva ena sama pesem.

V nobenem poklicu ne boste našli toliko pesnikov kakor med nami, učitelji. Neznanih pesnikov mislim, nerazumljenih, zatrtih. Labodov z zlomljenimi perutmi. Včasih se najde kak občinski tajnik, poetična duša, ki zmoleduje pri županu denar za drobno knjižico in zbere v njej pesmi, ki bi sicer rumenele po podstrešjih. Tako knjižico dobite potlej za proslavi občinskega praznika.

Če bi Ježušček še danes pesnil, bi njegovo ime gotovo srečali v kaki podobni knjižici. Pa je že zdavnaj umolknil. Pisal je samo pred vojno.

O ljubezni?

Kje pa! Učitelji redko pišemo pesmi o ljubezni, učitelji pišemo o domovini, o skromnosti, o poštenju, o dobroti in o podobnih čednostih, ki naj bi sprejemale človeka, a se jim nekateri sramežljivo odrekajo.

Ježušček je pisal... o Ježuščku. Pred vojno je tudi to veljalo za čednost, zato so eno njegovih pesmi natisnili, v decembru leta štiridesetega, mislim. Ne vem, v katerem časopisu. Zlobneži so ga našli in pesem izrezali in jo nalepili na karton, da se ne bi obrabila. Taka je na raznih konferencah in zborovanjih krožila med nami učitelji. Povsod se najdejo hudobni ljudje.

Ježušček!

Kodrasti otročiček v jasliah, plemenito siromaštvo na slami, pa osliček in voliček in Mati božja in sveti Jožef in zvezda repatica... o, vse je bilo zraven, vse, kar je v katekizmu.

Prav nič ne dvomim v Ježuščkov ponos, ko je bila pesem natisnjena, in prepričan sem, da se jo je morala vsa šola naučiti na pamet in da so jo za božičnico deklamirali v zboru.

Toda po vojni...

Tovariš Leopold je bil med vojno pregnan, prosim vas. Vrnil se je v svobodno domovino in postal nadzornik. Bil je delaven in predan. S tako vnmemo je preganjal vse, kar je dišalo po cerkvi, da bi bil že zdavnaj odslužil pokoro zaradi nesrečne pesmi. Pa je ni. Ljudje so neusmiljeni in so mu obesili vzdevek. Priznam: tudi sama sem ga nekajkrat izrekla in odleglo mi je ob njem, ker mi je prepovedal zajemati vodo iz župnikovega vodnjaka, ki je bil pri roki — v vseh nas je nekaj privoščljivosti, priznam.

„Koliko otrok vam hodi k verouku?“

To je bilo prvo vprašanje, ko je stopil v šolo.

„Vsi,“ sem morala priznati.

„Vas ni sram?“

Seveda me je bilo sram, a kaj sem si mogla pomagati. Kmetje so hodili v cerkev in njihovi otroci so hodili k verouku in mene so

gledali s prizanesljivim razumevanjem: morebiti res ne veruje ali pa ne sme.

Govorila sem, da je človek iz opice, ampak ljudje so me imeli še zmeraj radi.

Govorila sem, da je bila zemlja najprej žareča krogla, da je nastajalo življenje milijone in milijone let, ampak ljudje so me imeli še zmeraj radi.

Govorila sem, da ni pekla in da je raj samo na zemlji, za kogar je, toda ljudje so me imeli še zmeraj radi, samo otroci so mi pravili Pehta.

Ježušček pa mi je dopovedoval:

„Več napredne miselnosti v vašo vzgojo, tovarišica, več napredne miselnosti!“

„Več ne zmorem,“ sem se branila.

Z vprašujočem pogledom sem se zazrla v Ježuščka in iskala pomoči, ta pa je globoko zajel sapo in mi svetoval:

„Odločno je treba prelomiti s preteklostjo, tovarišica!“

„Ne vem, zakaj...“

„Vidite, to je!“

„...ko pa doma nikoli nismo bili verni. Oče je veljal za Antikrista, saj veste, kako je bilo, še zaradi šolskih maš je godrnjal, pa smo morali iti... saj veste, kako je bilo, tovariš...“

Bila sem zmedena kakor zmeraj, kadar sem se morala pogovarjati z višjimi, in toliko da nisem rekla „tovariš Ježušček“. V zadnjem trenutku sem se ugriznila v jezik in spravila iz sebe:

„...tovariš Leopold.“

„Mhm!“ se je zamislil Ježušček. Potem me je poučil:

„Pred vojno so bili časi drugačni, tovarišica. Strup se je skrivaval povsod.“

Ko je odhajal, pa mi je naročil: „Da prihodnjič ne najdem spet vseh pri verouku!“

Kaj naj bi mu bila odgovorila?

„Potrudila se bom,“ sem obljubila.

Čeprav sem že vnaprej vedela za poraz.

Imela sem najboljši namen, da bi mu ustregla. Toda ženska pogreši, preden se dvakrat obrne.

V prvih povojnih letih nismo poznali prostih sobot, kakor jih danes. Tisti, ki smo učili ves dan, smo imeli proste četrte. Če bi jim po pravici lahko rekli, da so prosti. Ob četrtek smo pisali uradne knjige, hodili smo na konference in na sestanke... in včasih smo ujeli toliko časa, da smo se pomudili v dolini, da smo si ogledali kak film, da smo stopili po trgovinah.

Toda dan je kratek. Dopoldne si pritekel v dolino, popoldne si hitel nazaj. Da bi se zapeljal še po dolini do mesta? Ne! Do naših šol so vodili razriti kolovozi in avtomobil... ne, o avtomobilih takrat še nismo sanjali, takrat smo sanjali o kolesih, ki pa so jih imeli le redki.

Nič čudnega, da smo želeli zamenjati četrte s sobotami, kar pa je bilo strogo prepovedano. Take reči smo delali naskrivaj, priznam. Če sem šla v dolino v soboto, sem imela dva dni in sem se lahko odpeljala tudi do mesta. Lahko sem obiskala šiviljo.

Usodno soboto sem imela pouk samo dopoldne, prvi oddelek do desetih in drugega do dvanajstih. Ob dveh sem bila že na avtobus-

ni postaji v dolini, že sem si preobuvala blatne hribovske čevlje.

Toda na postaji me je čakal Jezušček.

„Tovarišica!“ je rekel.

Samo zato je prišel v dolino, da me je ujel v grehu.

Kaj sem hotela? Peljala sem se in tudi Jezušček se je peljal, jaz pa sem mu skušala med vožnjo dopovedati:

„Imela sem pouk, en oddelek za drugim.“

„Pouk se konča ob petih,“ je bil neusmiljen Jezušček.

„Saj je vseeno.“

„Ni. Če bi bil kak drug dan, bi vam pogledal skozi prste zaradi vašega očeta. Treba je nakupiti, razumem; tudi če greste kdaj malo plesat, vam ne bom štel v zlo. Danes pa vam ne odpustim, danes je velika sobota.“

Na to še pomislila nisem. Zares ne. Cerkveni prazniki me nikoli niso morili, otroci pri Svetem Andreju so pa tudi vedeli, kaj se spodobi, in niso prinašali v šolo pirhov.

Jezušček mojemu zagovoru ni verjel.

„Tudi za otroke ste napravili praznik,“ je rekel. „Praznik, ki ni zapovedan.“

Na prvi postaji je stopil iz avtobusa in spet zapisal grešnico in na naslednji spet. Z vseh hribov so prihajale v dolino in do mesta se nas je nabralo pet.

Ko so sklicali učiteljsko zborovanje, smo poslušale javne opomine.

„Slovensko ljudstvo so že od nekdaj zavajali z vero,“ je govoril Jezušček. „Toda naš učitelj je že pred vojno opozarjal na resnico. Pa danes? V svobodi? Danes se najdejo tovarišice, ki samovoljno praznujejo praznike, kakršnih ne priznava ne oblast ne mi, napredni slovenski učitelji.“

Prebral je imena, meni pa je bilo, kakor da so me razpeli na sramotilni steber.

(Prosvetni delavec, Ljubljana, 16. marca 1973.)

Pavle Zidar:

sikst

Pisanje bi bilo nepopolno, če bi spregledali tistega ubogega enega, ki je, žal, tudi že feminiziran do zadnje svoje duhovne celice.

Oglejmo si torej tega enega! Ampak enega samega! Učitelja Siksta Pavleniča.

Tole so njegovi javni in zasebni karakterni podatki: je poročen, je oče, upravitelj šole, član ZKJ in SZDL, ima svojo vilo, avto, je debel, obožuje fižol v solati, pestuje ženo, svojega otroka, bere Delo, Prosvetnega delavca, TT, Vjesnik u srijedu, ČIK, Anteno.

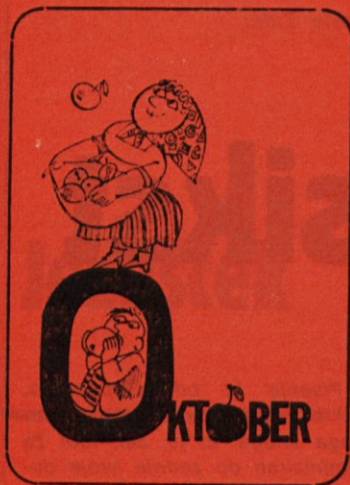
Sikst je najraje doma. Kako lepo je taki ženi, boste rekli. Ne vemo, ali je Katarina imela njegovo prevračanje po kuhinji za prijetno. Bila je že preveč utrujena in hkrati naveličana tega domovanja, da bi v tej službi domu videla lepoto in srečo.

Njuna duhovnost...? Morda bi jo primerjali z vegetiranjem kakšne rastline, jaz ne vem. Rastla sta tih.

Sikst je bil učitelj od nog do glave: v zadnjici strah, v glavi pa same znane misli iz Dela. Prevrtnih čtiv, kot so Problemi ali kot so bile njega dni Perspektive, kakšna študentska Tribuna ali Marko Pogačnik — tega kratko malo ni naročal, ni bral in ni sanjal o no-

(Dalje na strani 38)

Kako je živel Jezus?

Jezus je vzgajal svoje učence tako, da so kasneje znali nadaljevati njegovo delo. Večkrat jih je v skupinah po dva poslal v mesto ali na deželo oznanjat veselo novico o prihodu božjega kraljestva. Dal jim je moč ozdravljanja in izganjanja hudobnih duhov, da so s tem dokazali, da so res njegovi, to je božji poslanci.

Nekoč se je zbrala z vseh strani velika množica. Jezus se je povzpел na zvišen kraj na pobočju in govoril. Govoril je preprosto, jasno in slikovito. Uporabljal je primere in zgodbe, ki so jih mogli vsi razumeti. Govoril je o božjem kraljestvu: da morajo ljudje gledati na stvari drugače kot doslej, po božje, in da morajo živeti drugače kot doslej. Za državljanke tega kraljestva je najvišji zakon: „Ljubi drugega, kakor ljubi Bog tebe!“

Jezus je povedal tudi tole zgodbo:

Popotnik je padel v roke razbojnikom. Oropan, pretepen do krvi in na pol mrtev je ležal

E. KÄSTNER:

Pikica in Tonček

Ravnatelj Kramar je pred opero planil iz avta, plačal in stekel v gledališče. Njegova žena je sedela v loži, mižala je in poslušala godbo.

Gospod Kramar je stopil v ložo. Njegova žena je začudena odprla oči in ga jezno pogledala. Postavil se je za njen stol, jo zgrabil za ramena in rekel: „Pojdi ven!“ Bila je jezna, da jo je tako prijel, in obrnila je k njemu svoj namrgodeni obraz.

Ker se je še zmerom obirala, jo je dvignil s stola ter jo potegnil za sabo iz lože. Nji se je zdelo vse to neverjetno, vendar si ni več upala ugovarjati. Tekla je po stopnicah, on za njo.

Gospod Kramar ni izpustil ženinine roke. Pognal se je z njo skozi luže čez cesto. Najrajši bi bila tulila. Na vogalu so stali taksiji. Porinil jo je v prvi avto, rekel šoferju kam in se skobalil za ženo.

Avto je vozil zelo hitro. Blizu Ribiškega mostu je obstal. Izstopila sta.

„Poglej!“ je šepnil gospej Kra-

marjevi mož in pokazal proti Ribiškemu mostu.

Videla je, kako je mala deklica delala poklončke, ponujala vžigalice in sprejemala od mimoidočih denar. Nenadoma se je prestrašila, se ozrla v svojega moža in rekla: „Pikica?“

Stopila sta še bliže.

„Mama je popolnoma slepa in še tako mlada. Tri škatlice petindvajset. Bog vam povrni, gospa,“ je ravno rekel otrok.

Bila je Pikica! Tedaj je gospa Kramerjeva stekla k otroku, ki je prezebal in delal poklončke v dežju, pokleknila kljub mokri, umazani cesti pred deklico ter jo stisnila k sebi.

„Otrok moj!“ je zakričala vsa iz sebe.

Pikica se je na smrt prestrašila. Takšna smola! Materina obleka je bila strašna. Ljudje so se ustavili in mislili, da snemajo film. Ravnatelj Kramar je potegnil slepi ženski naočnike z oči.

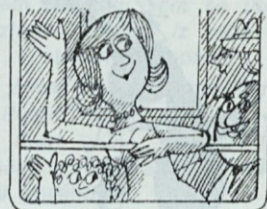
„Gospodična Roženkrančeva!“ je z grozo kriknila gospa Kramarjeva.

Roženkrančeva je bila bleda ko smrt. Dvignila je v obrambo roke pred obraz in ni vedela, kaj bi. Pojavil se je stražnik.

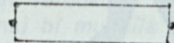
„Gospod stražnik!“ je poklical gospod Kramar. „Aretirajte to žensko! To je naša vzgojiteljica;

Po svetu

Mama je nabasala nahrbtnik, pobasala malo Tereziko in sedla na vlak. V oktobru so barve dreves tako lepe, da res ne kaže ostati doma. Naj otrok vidi, kako zna Bog pobarvati naravo z rumeno, rdečo in rjavo barvo! Pri tem Mojstru se bo Terezika največ naučila.

II

kadar nas ni doma, hodi z mojim otrokom beračit!"

Stražnik je potegnil beležnico iz žepa. Prodajalec časopisov z

dežnikom se je smejal.

„Ne v zapor!“ je vpila gospodična Roženkrančeva. „Ne v zapor!“ Z enim skokom je prebila kolobar ljudi in se divje pognala v beg.

Tedaj je prišel Tonček z one strani in položil Pikici roko na rame. „Kaj se je pa zgodilo?“ je vprašal.

„Starši so me zasačili,“ je rekla Pikica, „in gospodična Roženkrančeva jo je pravkar pobrisala.“

Tedaj se je gospa Kramarjeva ozrla kvišku, zagledala, da se njena hčerka pogovarja z neznanim fantičem, in je potegnila otroka k sebi. „Takoј sēm!“ je zavpila. „Kaj stojiš s tem beraškim fantalinom?“

„To je pa že preveč,“ je rekel Tonček. „Tako imeniten, kakor ste vi, sem jaz že dolgo. Da veste! In če ne bi bili slučajno mati moje prijateljice, bi sploh ne govoril z vami, razumete?“

„To je moj najboljši prijatelj,“ je rekla Pikica in ga prišla z roko. „Tonček mu je ime in je sijajen dečko.“

Potem so Kramarjevi najeli taksi in se odpeljali domov.

„Kako se je vse to začelo?“ je vprašal oče strogo.

„Gospodična Roženkrančeva ima ženina,“ je poročala Pikica. „In ker je zmerom potreboval denarja, je hodila zmerom z mano semkaj.“ (Dalje prihodnjič)

Odbojka

Sedaj ni več tako vroče kot poleti, zato bo odbojka primeren šport. Pri tem utegne mož, ki ravno žogo v rokah drži, kakšen gram masti zgubiti, kar tudi ne bo nápak. Da le ne bi bilo prekmalu jesenskega dežja! Z dežnikom odbojke ni mogoče igrati!

na robu ceste. Mimo sta prišla duhovnik in neke vrste cerkovenik, oba v službi templja. Videla sta nesrečneža, a sta šla dalje — iz strahu, iz prezira ali iz ravnodušnosti. Moral je priti tujec, Samarijan, skoraj sovražnik Judov, da se je iz usmiljenja ustavil, se za nesrečneža zavzel in ga na svojem osliču peljal do prve gostilne.

Jezus je pojasnil, da je bližnji vsak človek v potrebi ali v stiski, brez ozira na to, kakšne rase je ali iz katere dežele, kakšnega mišljenja ali iz katerega okolja. Zapoved ljubezni ne pozna mejá.

Zgodba o neusmiljenem služabniku je tudi ena izmed Jezusovih pripovedi. Ta služabnik je bil obsojen, ker je nespametno razsipel kraljevi denar. Ko se je vrgel kralju k nogam in ga prosil usmiljenja, ga je kralj pomilostil. Ko pa je ta visoki finančni uradnik stopil iz palače, je srečal enega svojih uslužbencev, ki mu je bil dolžan neznatno vsoto. Prijel ga je za vrat in ga vrgel v ječo. Ko je kralj za to zvedel, se je vznejevoljil, dal zgrabiti tega služabnika in ga brez usmiljenja obsodil.

„Takó bo,“ je dejal Jezus, „moj nebeški Oče ravnal z vami, če iz vsega srca ne odпустite drugim.“

Jezusov učenec ne sme biti podoben ljudem, ki menijo, da so brez napak in druge zaradi napak karajo, lastnih pa ne vidijo. „Hočeš izvleči iver iz očesa svojega brata, bruna v svojem očesu pa ne vidiš? Izvleči najprej bruno iz svojega očesa in šele potem premisli, kako bi odstranil iver pri drugih! ... Ne sodite, da ne boste sojeni!“

(Nadaljevanje s str. 35)
vem svetu, ki so ga politiki tem mladim sanjačem od časa do časa zatolkli v tla.

Sikst tudi ni zaupal velikim zvonovom iz Dela, da so se rodile demokracija, ustavnost in take cvetke, kljub upokojitvi tovariša Rankoviča, kljub... On je bil še zmeraj zvezan s popkovino na čas iz leta 1953.

Nove misli, novo občutenje sveta kot danosti bi mu prinesli lepega hudiča. To bi bil upor, politikum, Cankar pa v svojih Hlapcih lepo podučuje. Le v Hlapcih je slovenska perspektiva, pa če se razpocijo pri Problemih, pri Perspektivah, kjer koli pri časopisih.

Pri tistem, ki noče biti hlapec, oblast počaka, da umre, mu dvigne spomenik in ga po svojih hlapcih razloži slovenskemu ljudstvu za genija. Za ideal.

Kako naj Sikst postane vodilna misel, ko pa še misliti ne zna! Kako naj opusti hlapčenje, ko pa samo to zna!

Z leti je slovensko stvarnost zaznaval že ko relief. To pomeni, da je vedel za vse zamotane zaprečice in hude, prežeče konsekvence za tako misel, za drugačno in drugačno od drugačne. Zato si je jel zagrajevati svoj plotec in se trgati od sveta, ki je bil, po njegovem, spačen in slaboumen, začrtan po zapovedih srednjeveške pameti.

V tem svetu ni bilo več nobene naglice, nobene revolte! Po dvaindvajsetih letih se mu je rodil otoček, ali čisto njegov kos sveta, domek, v katerega se je lahko pripeljal z avtom in po štegnjah stekel v kuhinjico.

Imel je končno dva svetova. Tisti Slovenec, ki ima svoj avtek, domek, vikendek, vodilni položaj, je razpet med dve veliki in izredni ideji: med sebo in družbo.

„Veš, mi živimo zase,“ se je za trenutke razodeval Sikst kakšnemu davnemu znancu, ki mu ni mogel niti škodovati niti koristiti. „Kaj hočeš, tako je. Vse jemlje vrag. Vzgoje ni. Ljudje postajajo sebični, egoizem je vsa pridobitev naših prizadevanj. Kultura postaja nerasrčno gnila. Iz najsvetejšega kujejo vice. K nam je vdrila vulgarnost spolnosti. Spreminjamo se v turistično provinco kakor Tirole. Vsi smo že natakariji in natakarike. Rečem ti, človek se mora ogniti od teh stranskih poti ali slovenskega raka.“

Znanec iz Maribora mu odgovori: „Točno! Tudi mi smo zase. Imamo poletno hišico v P. Poleti se nasončimo, nakopamo, naužijemo morja. Potem pa nazaj v svoj svet. Tam je edino še nekaj moralnosti.“

„Mi, Egon, smo čisto zase. Z nikomer nimamo ničesar. Ven hodimo samo po tisto neobhodno plačo.“

Doma se je Sikst, ko ponavadi, preoblekel v stare hlače in star spalni plašč.

„Že doma!“ se ga je enolično razveselila žena.

Začel je na glas vdihavati vonje s štedilnika.

„Kaj je, te daje para?“

„Ne, ne. Paradižniki, meso,“ je našteval in vohal, potem pa je izdihnil. „Phaa...!“ se je spustil. „Ne morem več!“

„Majaronova omaka in kisle kumarice so še,“ je povedala. Zahlačal je k štedilniku.

„Tittittittittittittit,“ je zacmokal.

Pomakal je kruh v vse posode.

„Mmmmm... Dobro je, mam!“

Nalila mu je juhe.

Sikst se je zatopil v žretje. Nos so mu posule drobcene bradavičice potnih srag.

„Mhm,“ se je spet oglasil poln ugodja. Zrl je ves požrešen v smer štedilnika. Žena je vzela krožnik.

Po bradi se mu je razlomil smehljaj. Zarezal je v zrezek.

„Saj... saj,“ je prežvekoval.

Žena ga je gledala z nekim prezirrom.

„Kaj hočeš!“ je migal in žrl. Čakala je, da se zasiti.

Metal je vase velike žlice sneženega pireja, kose omečene kruha v omaki, mesa, cukal iz kozarca opolo in begal s pogledom in mislimi po stanovanju.

„Draga moja, tako jel!“ In je čakal z muko na obrazu, da se mu sesede gora hrane v vampu. „Najlepše, draga moja, bi bilo, da smeš otroka poslati v cerkev, pa ga ne smeš, ne.“

„Ne, ne smeš... Dajo mu Boga, Sikst!“

„Bog! A veš, kaj je Bog? Monimoni! In tole,“ je pokazal na kopo politega krompirja z omako. „Bog je mrtev, Kati. Boga so ubili, razbili in vrgli v kante za smeti. Ta evolucija Boga je nevarna ali pa je naša rešitev. Ne vem, kaj je. Zunaj, to vem, je zverinjak.“

Sikst je spet sedel in mlaskal. Vstal je in se obrisal v prticek. Opetekaje ga je zaneslo na kavč, ženo pa v fotelj.

„Oh,“ se je razlil po mehkem naročju. Špeh mu je uhajal čez.

„Oh, oh!“ je trobental od ugodja. Za trenutek je zadremal.

„Delo,“ je poprosil slabotno. „Hvala!“ Strani so zašumele. „Spet imajo v Zagrebu govno. Danes sem Žanko,“ je zatožil, „jutri sem nič. Kaj veš ti, draga moja, kaj se pravi v ljudski oblasti pasti! Od tega padca se več ne pobereš.“

Molk.

„Kaj pa misli tisti tvoj Koba!“ vpraša ona.

„Vem, vem,“ je mižal Sikst. „Zida hišo, potrebuje denar.“

„Da si sposojuje pri starših,

ki jim poučuje otroke — kaj pa to?"

„Preпусти nam!“

„Pa tista, ki je okradla internat, da je imela za lambreto? Kaj ste storili, kaj? Sodišče je dognalo, da je to kriminal, pa je ni obsodilo niti na povračilo.“

„Mami, pusti to! Ne razburjajmo se! Imamo svoj kot, kamor se lahko zatečemo. Gorje

mu, kdor ga nima! Ven hodiva pa tako po tisti maksimum, ki je potreben za minimum naš vsakdanji.“

Zazehal je, se pokrnil z rokami, se podrgnil in zatacal k loncem, v katerih je povrevalo.

Pisana suknja ga je delala kratkega in smešnega. V njej se je počutil človeka.

Odšel je v kopalnico in se

preoblekel v obleko za ven.

„Veš, kako se počutim, kadar vržem s sebe svoj ‚šlatrok‘, hlače, copate? Nosoroga se počutim. Počutim se v džungli, brž ko prestopim hišni prag.“

Odšel je. Žena ga je dobro slišala, kako teče po vseh štirih v klet. Ko je vžgal fiat 1500, jo je vrglo pokonci. Zazdelo se ji je, da ga ima pod foteljem.

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1,50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštah kuponih pristojbino za dvoje pisem v tujino.

● JANKOVIČ, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● PREVAJAVSKA PISARNA V MÜNCHNU vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi. Dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● IŠČEM preko 70 let starega SLOVENCA, ki ima kje v Franciji stanovanje in ki ni alkoholik: pripravljena sem mu streči v njegovi starosti. Sama sem 66 let stara in imam srednjo pokojnino, nimam pa stanovanja. Poroka ne prihaja v poštev. Naslov posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 26).

● PREPROSTO SLOVENSKO kmečko DEKLE, staro 33 let, želi spoznati sebi primerne domačina, da bi z njim ustvarila lasten dom. Fotografija zaželenca. Naslov posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 27).

● POISKATI ZAKONKEGA PARTNERJA je sorazmerno lahko, dobro ga spoznati in razumeti pa je težje in terja mnogo časa in potrpljenja. Nam vsem je znan vzklík razočaranja: „Šele sedaj sem jo (ga) spoznal (-a), ko je že prepozno!“ K pravočasnemu in boljšemu spoznanju Vaših bodočih partnerjev Vam na osnovi znanstvene analize rokopisa rad svetuje in pomaga dipl. grafolog FRANC UDOVIČ, 807 Ingolstadt, Postfach 2901, BR Deutschland. Obsežne informacije sledijo po prejemu Vašega naslova. Stroga tajnost je zajamčena.

● Za našo PEKARNO in KAVARNO nujno iščem SLOVENKO, dekle ali ženo, ki bi mi hotela pomagati. Sem Slovenka. Nudim zelo dobro plačo. Stanovanje in hrana sta na razpolago. — M. Mauz, 7061 Hohengehren, Hauptstr. 60 BR Deutschland. — Tel. 07153 — 41484.

● GRADBENE PARCELE na prodaj! V Mestinju, med Celjem in Rogaško Slatino, imam več gradbenih parcel na prodaj. So 200 m od železniške in avtobusne postaje, vodovod in elektrika sta pri roki, v kraju je lesna industrija v naglem razvoju in tovarna sadnih sokov. Helmut Kindlhofer, 652 Worms, Bensheimerstr. 31, BR Deutschland. Tel. 06241 — 2 73 42.

● PRODAM po ugodni ceni vseljivo vrstno HIŠO z garažo in vrtom v središču Grosuplja, 20 km od Ljubljane. Vsa pojasnila daje Ivan Škulj, 7013 Oeffingen, Goethestr. 28, BR Deutschland.

● Na lepem kraju pri Rogaški Slatini je NA PRODAJ 4 ha ZEMLJE s staro BAJTO. Pojasnila daje Alojz Križan, Rogaška Slatina, 60, Slovenija.

● PRODAM v Laškem pri Celju 2 PARCELI, primerni za gradnjo in obrt. Prva meri 30 a, druga 1 ha 30 a. Električna in voda pri roki, cesta zraven. Oddaljenost od avtobusne postaje 5 minut. Prodaj tudi novo MOTORNO ŽAGO znamke 070 Schtil. Informacije daje Karel Veber, 85 Nürnberg, Roonstr. 15, BR Deutschland.

● PRODAM novo HIŠO, še ne vseljeno, z garažo in 1850 m² zemlje. Razgled na mesto Laško, izredne možnosti za turizem. Hiša je tehnično najnovejša izdelana, s centralno kurjavo. Cena 128.000 DM. Moj naslov: Jože Petek, 7031 Steinenbronn, Hohewartstraße 40, BR Deutschland.

● PRODAM GOSTILNO na zelo prometnem kraju med Mariborom in Dravogradom, z velikim zelenjavnim in sadnim vrtom, ob glavni cesti. Cena 129.000 DM. Gostilna obratuje Informacije daje Justina Moser, 8264 Waldkraiburg, Richard-Wagner-Str. 49, BR Deutschland. Tel. 08638-2310.

● PRODAM takoj vseljivo HIŠO z vrtom in njivo, 30 km od Ljubljane. Cena 4 milijone 300 tisoč Sdin. Informacije daje Jože Miklič, Vas Cesta št. 17, 61312 Videm, Dobrepolje, Slovenija.

Izšel je knjižni dar Družbe sv. Mohorja v Celovcu za leto 1974

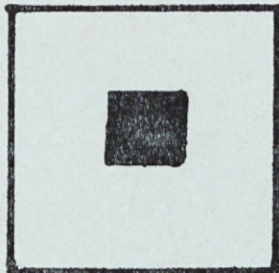
Še posebej Vam priporočamo knjigo:

● Božidar Tensundern —
„VESTFALSKI SLOVENCI“,

ki opisuje delovanje velikega prijatelja Slovencev, Božidarja Tensunderna, med zamejskimi Slovenci v Nemčiji. Nad 50 slik krasi to zanimivo knjigo. Ker je bila knjiga tiskana v razmeroma majhni nakladi, si jo pravočasno naročite.

da bo krajši čas!

PREPROSTA RISBA

Kaj pomeni ta risba? Najboljši odgovori bodo objavljene v prihodnji številki.

KOZA, VOLK IN ZELJE

Kmet se je odpravil v mesto: na rame si je oprtal košaro z zeljem, s seboj je peljal kozo, ki jo je nameraval v mestu prodati, in pa tudi volka, ki mu ga je podaril gozdar, da ga proda živalskemu vrtu.

Po nekaj urah hoje so vsi prispeli do reke. Ob bregu je bil privezan čoln. Kmet se je odločil, da se prepelje čez reko. Ko je zlezal v čoln, položil vanj košaro z zeljem in hotel natovoriti kozo, je videl, da čoln take teže ne prenese. Jasno mu je bilo, da more peljati čez reko samo zelje, kozo ali volka, pa tudi, da ne sme pustiti na bregu zelja s kozo ali kozo z volkom, ker bo v prvem primeru zginilo zelje, v drugem pa koza.

Končno se je kmetu posvetilo, kako mora svoje blago prepeljati čez reko. Kako?

VEZIRJEVA NAGRADA

Kot pripoveduje legenda, je šahovsko igro izumil bramin Sessa, vezir Rajah-Rame. Kralj ga je zato želel nagraditi, pa mu je ponudil, naj si izbere primerno nagrado.

Sessa je izrazil naslednjo željo: „Rad bi za prvo šahovsko polje eno zrno žita, za drugo dve, za tretje štiri, za četrto osem in tako naprej: torej za vsako naslednje polje še

enkrat toliko kot za prejšnje, vse do štirinštiridesetega polja.“

Kralj je svojemu vezirju rad ugodil. Uro kasneje je pa nujno prosil za avdienco pri kralju dvorni ekonom. Zakaj?

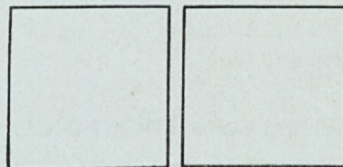
BRIVEC V ŠKRIPCIH

V vaški brivnici je predlagal neki klient brivcu stavo: „Stavim pet litrov vina, da ne moreš obriti vseh moških v vasi, ki se ne brijejo sami.“ Brivec je vedel, da je moških v vasi malo, pa tudi da je on edini brivec v vasi, zato je stavo z veseljem sprejel. Klient ga je takoj nato povabil v krčmo k petim litrom vina, ki jih je seveda moral plačati brivec. Zakaj?

MIZARJEVA NALOGA

Gospod Cap je nesel k mizarju dve taki kvadratni deski.

PREPROSTI RISBI: V zadnji številki nam jo je tiskarski škrat spet zagodel: pri rešitvi

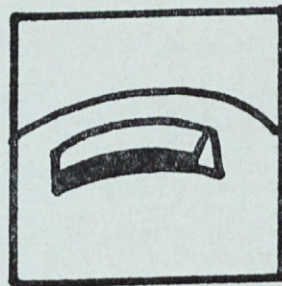
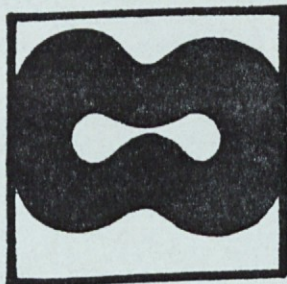
Hotel je, naj mu iz njih naredi novo desko, ki naj bo tudi kvadratna, pri tem pa naj ne gre niti najmanjši košček lesa v nič.

Kako naj mizar to naredi?

REŠITEV PREJŠNJIH UGANK

NOČNI ČUVAJ: Nočni čuvaj je med delovnim časom spal: kako bi sicer tisto noč, ko je bil v službi, sanjal o letalski nesreči? Spanje v takem času je pa za nočnega čuvaja največji službeni prekršek.

preprostih risb je bil prvi kliše napačen. Danes popravljamo to napako.

- Radiografija upokojenčevega želodca. (J. H., C.)
- Fotografija pasjih dni. (Tisto na sredji je kost.) (L. C., L.)
- Osmica se ga je napila in obležala. (G. F., I.)
- Pojdite po tej črni poti samoupravljanja, pa boste prišli v boljšo bodočnost. Ne pozabite pa, da ta pot nima konca in da pomeni ta znak v računskem svetu „neskončno“. (B. R., M.)
- Naprava za Teden Rdečega križa, za Teden otroka, za Teden varstva okolja in sploh za vse tedne v letu. (Č.)
- Edini prašiček, ki ga danes še lahko dobiš. (Mesar)
- Ta prašiček je skozi ta usta! (B. R., M.)
- Nagrajeni predlog za sanacijo jugoslovanskega gospodarstva. (C. L., L.)

NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:

NAŠA LUČ

Viktringer Ring 26
A-9020 Klagenfurt, Austria

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

RAVNATELJSTVO slovenskega dušnega pastirstva v zdomstvu:

Tajnik: Franc Bergant, Via della Sagrestia 17, I-00120 Città del Vaticano.
(Tel. 6382-3924).

ANGLIJA

Msgr. Ignacij Kunstelj, 62 Offley Road, London S.W. 9. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.
Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz (Tel. 0 31 24 - 23 59).
Anton Miklavčič, Kappelleng. 15, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 0 47 62 - 3 34 62).
P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift. 6422 Stams, Tirol.
„Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.
Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I (za cerkvijo Am Hof.)
Janez Žagar, Bahnhofstr. 13, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 04/23-39-10).
Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle. (Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).
Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).
Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Méricourt.
Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.
Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.
Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Slov. dušnopastirski urad, Via dei Colli 8, 00198 Roma. (Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 0811 — 53 64 53).
Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 — 32 84 10).
Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 02141 - 29 13 05).
Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29 (Tel. 02132 - 6 26 76).
Ludvik Rot, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 - 24 38 89).
Jože Bucik, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 — 24 38 89).
Dr. Edo Škulj, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 - 61 37 22).
Jože Cimerman, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).
Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. 0711 - 38 21 74).
Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).
Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).
Feliks Grm, 807 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 42 74).
P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 0811 - 98 19 90).
Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 0811 - 53 64 53).
Tine Vrečar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 0811 - 53 64 53).
Štefan Vereš, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Telefon 030 - 785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030 - 784 84 34).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Tel. 01/50-44-15).
P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065 / 2-19-55).